ಮದಪ್ಪೆರಾವಂದಿ ತುಳುವೆರ್ ಮಾಲಿಕೆ-೪೪

ಮಲ್ಲ ಬೇಲೆದ ಬಾಲೆ ಮನಸ್ಸ್‌ದ

ಸೇಡಿಯಾಪು ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್

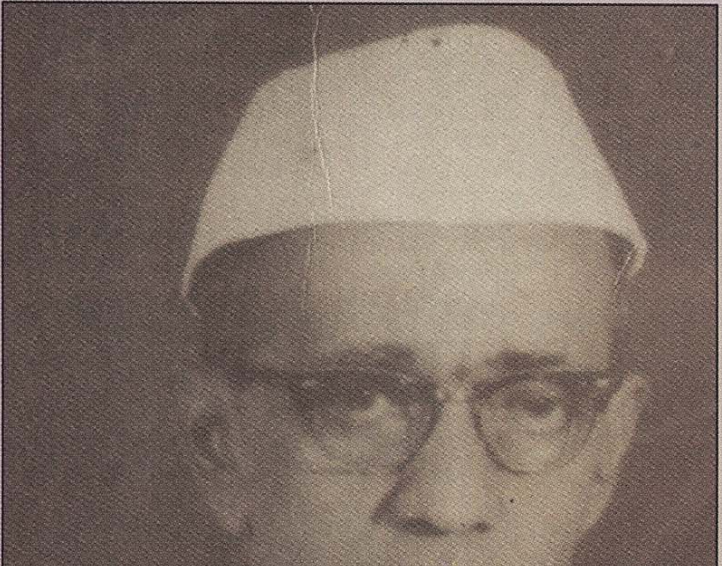

ಡಾ. ಯೋಗೀಶ್ ಕೈರೋಡಿ

ಕರ್ನಾಟಕ
ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ
ಅಕಾಡೆಮಿ

ಮದಪ್ಪೆರಾವಂದಿ ತುಳುವೆರ್ ಮಾಲಿಕೆ-೪೪

ಮಲ್ಲ ಬೇಲೆದ ಬಾಲೆ ಮನಸ್‌ದ
ಸೇಡಿಯಾಪು ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ರ್

ಡಾ. ಯೋಗೀಶ್ ಕೈರೋಡಿ

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ
ಮಹಾನಗರಪಾಲಿಕೆ ಕಟ್ಟಡ, ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್, ಮಂಗಳೂರು - 575 003

MALLA BELEDA BALE MANASDA SEDIYAPU KRISHNA BHATR

A book on Sediyapu Krishna Bhatr Researcher and Author by
Dr. Yogish Kairodi
Arambodi Post & Village, (Via) Siddakatte, Dakshinakannada
Mobile : 9480036244

Author
Dr. Yogish Kairodi

Chief Editor
Umanath A. Kotian
President
Karnataka Tulu Sahitya Academy

Publisher
Chandrahasa Rai B.
Registrar
Karnataka Tulu Sahitya Academy

First Edition : 2013

© : Karnataka Tulu Sahitya Academy

Pages : vi + 34

Price : Rs. 45/-

Cover Design : **Digantha Mudrana Ltd.**

Designed & Printed at
Digantha Mudrana Ltd.
Yeyyadi, Mangalore - 575 008

ಗುರ್ಕಾರ್ರೆ ನುಡಿ

ತುಳುನಾಡ್, ತುಳುಬಾಸೆ, ಸಾಹಿತ್ಯೊ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಬೊಕ್ಕ ತುಳು ಜನೊತ್ತ ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಏಳ್ಗೆಗಾದ್ ತನ್ಕುಲೆ ಬಾಳ್ವೆನ್ ತೊಡಗಾಯಿನ, ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಪುಟ್ಟುದು ಬಲತ್‌ದ್ ಸೀಮೆದ ಗಡಿ ದಾಂಟ್‌ದ್ ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಕ್ಷೇತ್ರೊಲೆಡ್ ಮಲ್ಲ ಸಾದನೆ ಮೆರೆಯಿನ ಎರಿಯಾಕ್ಲೆನ ಬದ್‌ಕ್‌ನ್, ತುಳುವಪ್ಪೆನ ಸಿರಿಮುಡಿಕ್ಕ್ ಅಕ್ಲು ಕೊರಿ ಕಾನಿಕೆನ್ ಇನಿತ್ತ ಜವನೆರೆಗ್, ಎಲ್ಲೆದಾನಿದ ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ಪೊಲಬು ಮಲ್ತ್ ಕೊರೊಡು, ಈ ನಾಡ್‌ದ ಪೆರ್ಮೆದ ಇತಿಹಾಸೊಡು ಅಕ್ಲೆ ನೆಂಪುದ ಪಜ್ಜೆಲು ಒರಿಯೊಡು. ಆ ಮುಕಾಂತ್ರ ಅಕ್ಲೆ ಸಾದನೆ ನನದಕ್ಲೆನ ಸಾದಿಗ್ ಪೊಸ ಉಮೇದ್‌ದ ತುಡರಾವೊಡು ಪನ್ಪಿ ಉದ್ದೇಸೊಡು ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ 'ಮದಪ್ಪಿಯೆರಾವಂದಿ ತುಳುವೆರ್' ಬೂಕುದ ಮಾಲೆನ್ ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ತೊಂದುಂಡು.

ಕರಾವಳಿ ಕರ್ನಾಟಕೊದ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಒಂಜಿ ಹಳ್ಳಿಡ್ ಪುಟುದು ಬಲತ್‌ದ್, ಪುಟ್ಟಿನ ಊರು ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್, ನಾಡ್‌ಗೇ ಪುದರ್ ಕನತಿನ ಶ್ರೇಷ್ಠ ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್ ಸೇಡಿಯಾಪು ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ರ್. ಇನಿ ಕೋಟಂದ್ ಪಂಡ ಕಾರಂತೆರ್, ಕುಪ್ಪಳಿಂದ್ ಪಂಡ ಕುವೆಂಪು ಎಂಚ ನೆಂಪಾಪೆರೋ ಅಂಚನೇ ಸೇಡಿಯಾಪು ಪನ್ಪಿ ಎಲ್ಯ ಹಳ್ಳಿಗ್ ಪರ್ಯಾಯವಾದ್ ನೆಂಪುಡು ಮೂಡುನಾರ್ ಕೃಷ್ಣಭಟ್ರ್. ಪುತ್ತೂರುದ ಸೇಡಿಯಾಪುಡು ಪುಟುದು, ಜೂವದ ಆರೋಗ್ಯ ಸರಿ ಇಜ್ಜಂದಿನೆರ್ದಾತ್ರ ಔಪಚಾರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣೊನು ಮುಂದರ್ಸಾಯೆರೆ ಆವಂದೆ ಪೋಂಡಲಾ, ಬಾಸೆ ಬೊಕ್ಕ ಸಾಹಿತ್ಯಲೋಕೊದ ಬಗೆಟ್ ತೆರಿಯೊನುನ ತನ್ನ ಅಂಗಲ್ಪುನು ಬಾಡ್ಯೆರೆ ಬುಡಂದೆ, ಮುಳಿಯ್ಯ, ಪಂಜೆ, ಗೋವಿಂದ ಪೈ, ಕಾರಂತೆರ್.... ಇಂಚಿ ವಿದ್ವಾಂಸೆರೆನ

ಸಂಗೊಡು ತನ್ನ ಗೇನೊದ ಬಾಜೆಲ್‌ನ್ ತನಿತೊಂದು ಬಲತಿನಾರ್ ಸೇಡಿಯಾಪುದಾರ್. ತನ್ನ ಸ್ವಂತ ಪ್ರಯತ್ನೊಡು ದುಂಬೊತ್ತುದು, ಊರುದ ಉಲಯಿದ ಎಲ್ಯ ಸಾಲೆದ ಮಾಸ್ಟ್ರಾದ್ ಅಕ್ಷರಲೋಕೊಗು ಪಜ್ಜೆ ದೀಯೆರ್. ಆ ಬೇಲೆ ಪೋನಗ, ಬಂಜಿದ ಪಡಿಕ್ಕಾದ್ ಜೂವದ ಕಾಯಿಲೆಗ್ ಬೇರನೀರ ಮರ್ದ್ ಕೊರ್ಪುನ ಪಂಡಿತೆರಾದ್‌ಲಾ ಕೆಲಸ ಮಲ್ತೆರ್. ಆಂಡ ಅರೆನ ಮನಸ್, ಅಭಿರುಚಿ ಇತ್ತಿನಿ ಸಾರಸ್ವತ ಲೋಕೊಡು ಆಯಿನೆಡ್ದಾತ್ರ ಪಿರ ಮಾಸ್ಟ್ರಾಯೆರ್.

ತುಳುನಿಘಂಟು, ಕನ್ನಡ ಅರ್ಥಕೋಶ, ಭಾಷಾವಿಜ್ಞಾನ, ವ್ಯಾಕರಣ, ಶಬ್ದಶಾಸ್ತ್ರ ಛಂದಸ್ಸು, ಕತೆ, ಕವಿತೆ... ಉಂದು ಅರೆನ ಗೇನೊದ ಭಂಡಾರೊದ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಲೋಕೊ. ಇಂಚ ತುಳು ಬೊಕ್ಕ ಕನ್ನಡ ವಾಙ್ಮಯ ಲೋಕೊದ ಒಂಜಿ ಮಹತ್ವದ ಲೇಖಿಕೆರ್‌ಂದ್ ವಿಮರ್ಶಕೆರ್ ಗುರುತಿಸಾವುನ ಸೇಡಿಯಾಪುದಾರೆನ ಬದ್‌ಕ್, ಆರ್ ನಡತ್ ಬತ್ತಿ ನಾದದ ಪಜ್ಜೆಲು, ಬೊಕ್ಕ ಅರೆನ ಸಾಹಿತ್ಯೊದ ಸಮಿಸ್ತಾರ ಬೆನ್ನಿದ ಬಗೆಟ್ ತೆರಿಯೊನುನ ಅಂಗಲ್ಪುದ ತುಳುವ ಓದುಗೆರೆಗ್ ಒಂಜಿ ಎಡ್ಡೆ ಆಕರ ಆಪಿನಂಚಿನ ಬೂಕುನು **'ಮದಪ್ಪಿಯೆರಾವಂದಿ ತುಳುವೆರ್'** ಮಾಲಿಕೆದ ಅಡಿಟ್ ಅಚ್ಚಿಗ್ ಕನವೊಡುಂದು ಅಲಚನೆ ಮಲ್ಪುನಗ ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ನೆನಪಾಯಿನಾರ್ ಯೋಗೀಶ್ ಕೈರೋಡಿ. ಕೂಡ್ಲೆ ಒತ್ತೊಂದು, ಉಮೇದ್‌ಡ್ ಈ ಕಜ್ಜೊಗು ಕೈ ಪಾಡ್‌ದ್, ಸೇಡಿಯಾಪುದಾರೆನ ಬಗೆಟ್ ಮಸ್ತ್ ವಿಸಯೊನು ಸಂಗ್ರಹ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಈ ಬೂಕುನು ಒಪ್ಪೊಡು ಕಟ್‌ದ್ ಕೊರಿನ ಯೋಗೀಶ್ ಕೈರೋಡಿ, ಬೆದ್ರದ ಆಳ್ವಾಸ್ ಕಾಲೇಜಿಡ್ ಉಪನ್ಯಾಸಕೆ ಆದ್ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸರಸ್ವತಿನ ಚಾಕಿರಿ ಮಲ್ತೊಂದಿಪ್ಪುನಾರ್. ತುಳು ಬೊಕ್ಕ ಕನ್ನಡ ರಡ್ಡ್ ಬಾಸೆಡ್‌ಲಾ ಎಡೇನ ಆಸಕ್ತಿ ಬೊಕ್ಕ ಪರಿಶ್ರಮ ಉಪ್ಪುನ ಬರಹಗಾರೆರ್. ಅರೆಗ್ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸೊಲ್ಮೆಲು. ಈ ಬೂಕುನು ಪೊರ್ಲುಡು ಅಚ್ಚಿ ಮಲ್ತ್ ಕೊರಿನ ದಿಂಗತ ಮುದ್ರಣ ಬೊಕ್ಕ ಅರೆನ ಸೇರಿಗೆದಕ್ಲೆನ್ ಅಕಾಡೆಮಿ ನೆಂಪು ಮಲ್ತೊನುಂಡು.

ಉಮಾನಾಥ. ಎ. ಕೋಟ್ಯಾನ್
ಗುರ್ಕಾರ್ರ್
ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

ಅರಿಕೆ

ಸೇಡಿಯಾಪು ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ರೆನ ಬಗ್ಗೆಡ್ ವ್ಯಕ್ತಿಚಿತ್ರಣ ಬರೆದ್ ಕೊರೊಡುಂದು ಅಕಾಡಮಿಡ್ದ್ ಓಲೆ ಬನ್ನಗ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಆಂಡ್. ಎಂಕ್ ಬುದ್ಧಿ ತೆರಿಯರೆ ದುಂಬೇ ಕಾಲೊಗು ಸಂದಿನ ಸಾಹಿತಿನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವೊನು ಬರವುಡು ಕಟ್‌ದ್ ಕೊರ್ಪುನು ಸಾಧ್ಯನಾ ? ಸಾಹಿತ್ಯ-ಸಂಶೋಧನೆದ ಕಲೊಟ್ಟು ಸೇಡಿಯಾಪುದಾರ್ನ ಬೇಲೆ ಮಾಮಲ್ಲ. ಸೇಡಿಯಾಪುದಾರ್ನ ಕತೆ-ಕವನೊಲೆನ್ ಮಾತ್ರ ಓದಿನ ಎಂಕ್ ಉಂದೊಂಜಿ ಸವಾಲೇ ಸರಿ.

ಹಿರಿಯ ಸಾಧಕೆರ್ನ ಬಗೆಟ್ ಕಿರಿಯೆರೆಗ್ ಬರೆವರೆ ಪನ್ಪುನಲ್ಪನೆ ಅಕಾಡಮಿದ ಆಶಯ ಸೇರ್ದ್ಂಡ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಎನ್ನಿವೆ. ಕಾಲೊಗು ಸಂದಿನ ಸಾಹಿತಿನ್ ಪೊಸ ತೆರೆಕ್ ಪರಿಚಯ ಮಲ್ಪೊಡು ಪನ್ಪಿ ಉಮೇದ್ ಅಕಾಡಮಿದ. ಅಂಚೆನೆ ಸಾಹಿತ್ಯೊದ ಕಲೊಕ್ಕು ಕಾರ್ ದೀಪುನ ಎಲ್ಯ ಪ್ರಾಯೊದಕುಲು ಬೌದ್ಧಿಕವಾದ್ ಗಟ್ಟಿ ಆವೊಡು ಪನ್ಪಿ ಆಶಯೊದ ಫಲನೇ ಈ ಕೃತಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ಎನ್ನಿವೆ.

- ಎನ್ನ ಮಿತ್ತ್ ವಿಶ್ವಾಸ ದೀದ್ ಬರೆವರೆ ಇಂಬು ಮಲ್ತ್ ಕೊರಿನ ಅಕಾಡಮಿ ಗುರ್ಕಾರ್ರ್ ಉಮಾನಾಥ ಕೋಟ್ಯಾನ್ರೆಗ್ ಬೊಕ್ಕ ಸದಸ್ಯೆರೆಗ್, ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಚಂದ್ರಹಾಸ ರೈಕುಲೆನ್ ಈ ಪೊರ್ತುಗು ನೆಂಪು ಮಲ್ಪುವೆ.
- ಇಂಚಿತ್ತಿ ಸಾಹಿತ್ಯ-ಸಂಸ್ಕೃತಿತ್ತ ಬೇಲೆಲೆಗ್ ಬೆರಿಸಾಯ ಮಲ್ತೊಂದಿಪ್ಪುನ ಎಂಕ್ಲೆನ ಆಳ್ವಾಸ್ ಶಿಕ್ಷಣ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನೊದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್ ಡಾ. ಎಂ. ಮೋಹನ ಆಳ್ವೆರೆಗ್ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಸ್ಥೆದ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿ ಬಂಧುಲೆಗ್ ಸೊಲ್ಮೆಲು.
- ಸೇಡಿಯಾಪುದರೆಡ ಕೈತಲ್ದ ನೇರ ಪರಿಚಯ-ಬಾಂಧವ್ಯ ಇತ್ತಿನ ಹಿರಿಯೆರಾಯಿನ ಏರ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ

ಆಳ್ವೆರ್ ಬೊಕ್ಕ ಕಾಸರಗೋಡು ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಕೇಂದ್ರೊದ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಿಕೆ ಡಾ. ಯು. ಮಹೇಶ್ವರಿ ಮೇಡಮ್ ಲೇಖನ ರೂಪೊಡು ಬರೆದ್ ಕೊರ್ದು ಈ ಬೂಕುಡು ಅವೆನ್ ಪಾಡ್ಯರೆ ಇಂಬು ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ತೆರ್. ಓದುಗೆರ್ನ್ ನೆಲೆಟ್ ಡಾ. ಧನಂಜಯ ಕುಂಬ್ಳೆ ಬೊಕ್ಕ ಟಿ.ಎ.ಎನ್. ಖಂಡಿಗೆ ತನ್ಕುಲೆನ ಅಭಿಪ್ರಾಯೊನು ಲೇಖನ ರೂಪೊಡು ಕೊರಿಯೆರ್. ಉಂದು ಈ ಬೂಕುದ ದೇಕಿನ್ ಜಾಸ್ತಿ ಮಲ್ತ್ಂಡ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಎನ್ನಿದೆ. ಮೊಕುಲೆಗ್ ದಿಂಜಿ ಮನಸ್‌ದ ಸೊಲ್ಮೆಲು

- ಕೃತಿ ರೂಪೊಡು ಎಂಕ್ ಸೇಡಿಯಾಪುದರೆನ್ ಪರಿಚಯ ಮಲ್ತ್ ಕೊರಿನ ಹಿರಿಯೆರಾಯಿನ ಕಾರ್ಲ್ದ ಪ್ರೊ. ಎಂ. ರಾಮಚಂದ್ರೆರೆಗ್ ಬೊಕ್ಕ ಡಾ. ಪಾದೆಕಲ್ಲು ವಿಷ್ಣು ಭಟ್ರೆಗ್ ಅಂಚೆನೆ ಎಂಕ್ ಬೋಡಾಯಿನ ಬೂಕುಲೆನ್ ಒದಗಾದ್ ಕೊರನ ಉಡುಪಿ ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಗೋವಿಂದ ಪೈ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರದ ನಿರ್ದೇಶಕೆರಾಯಿನ ಹೆರಂಜೆ ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ರೆಗ್ ಎನ್ನ ಸೊಲ್ಮೆಲೆನ್ ಸಂದಾಯ ಮಲ್ಪುವೆ.

● ಯೋಗೀಶ್ ಕೈರೋಡಿ

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ

'ತುಳುವ ಮಣ್ಣ್' ಪಂಡ ಅವು ಖಾಲಿ ಜಾಗೆದ ವಿಸ್ತಾರೊದ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್. ಅಯಿಟ್ ಭಾಷೆ, ಬದ್‌ಕ್, ಮನಸ್ ಪೂರ ಸೇರ್ದ್ ಉಂಡು. ಆಚಾರೊ–ಆರಾಧನೆಲೆದ ಪೊಲಬುಲಾ ವಿಶಿಷ್ಟವಾಯಿನವು. ಅಂಚಾದೆ 'ತುಳುವೆರ್', 'ತುಳುವ ಮಣ್ಣ್' ಪನ್ಪಿ ಪಾತೆರೊದ ಉಡಲ್‌ಡ್ ಮಲ್ಲ ಅರ್ಥ ದಿಂಜಿದುಂಡು. ಇಂಚಿತ್ತಿ ತುಳುವೆರೆ ಪುದರ್‌ನ್ ನಾಡ್‌ದ ಗಡಿ ಗೀಟ್‌ಡ್ದ್ ಅಂಚಿಗ್‌ಲಾ ಪರವಾಯಿನ ಮಾಮಲ್ಲಾ ಸಾಧಕೆರ್ ನಮನ ನಡುಟು ಉಲ್ಲೆರ್. ಕೆಲವೆರ್ ಕಾಲೊದ ಮರ್ಜಿಡ್ ಕೀರ್ತಿನ್ ಒರಿತ್‌ದ್ ಕಾಲೊಗು ಸಂದ್‌ದೆರ್. ಅಂಚಿತ್ತಿ ಸಾಧಕೆರ್ನ ಸಾಲ್‌ಡ್ ಮಲ್ಲ ಪುದರ್ ಸೇಡಿಯಾಪು ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ರ್. ಕೆಲವು ಸರ್ತಿ ಒಂಜಿ ಊರುಡ್ದು, ಮನೆತನೊಡ್ದು ಒರಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗ್ ಪುದರ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಆಂಡ ನನ ಕೆಲವು ಸರ್ತಿ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮಲ್ತಿನ ಸಾಧನೆ, ಎಡ್ಡೆ ಕಾರ್ಯೊಡ್ದು ಆ ಊರುಗೇ ಪುದರ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ರೆನವು ರಡ್ಡನೇ ಸಾಲ್‌ಗ್ ಸೇರಿನವು. ಪುತ್ತೂರ್ದ ಎಲ್ಯ ಊರು 'ಸೇಡಿಯಾಪು'ಗು ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಲೋಕೊಡು ಮಾಜಂದಿ ಪುದರ್. ಅಂಚಿತ್ತಿ ಬೇಲೆ ಸೇಡಿಯಾಪುದಾರ್ನ ಕಯಿಟ್ ನಡತ್‌ದ್‌ಂಡ್. ಆರೆನ ಬದ್‌ಕ್– ಬೇಲೆನ್ ನೆನೆಪು ಮಲ್ಪುನವು ಆರೆಗ್ ಕೊರ್ಪುನ ಗೌರವ. ಆತೇ ಅತ್ತ್ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯೊದ ಬುಲೆಚಿಲ್‌ಗ್ ಕೊರ್ಪುನ ಕಾಣಿಕೆ. ಸಾಹಿತ್ಯೊದ ಈ ರೀತಿದ ಒಂಜಿ ಪ್ರಕಾರೊನು ಗಟ್ಟಿ ಮಲ್ಪುನ ಕೆಲಸಲಾ ಅಂದ್.

ಬಾಲ್ಯ

ಸೇಡಿಯಾಪು ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ರ್ ಪುಟ್ಟಿನಿ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಪುತ್ತೂರು ತಾಲೂಕುದ ಪಡ್ನಾರು ಗ್ರಾಮದ ಸೇಡಿಯಾಪು ಪನ್ಪಿ ಊರುಡು.

1902 ಜೂನ್ ತಿಂಗೋಲ್ದ 8ನೇ ತಾರೀಕ್‌ಗ್ ಮೂಕಾಂಬಿಕೆ-ರಾಮ ಭಟ್ರೆನ ಮಗೆಯಾದ್ ಜನ್ಮ ಪಡೆಯೆರ್.

ಕೂಡು ಕುಟುಂಬೊದ ಜೀವನ ಅನುಭೊವೊದ ಪಾಠ ಜೋಕುಲಾಟಿಕೆದ ದಿನೊಕುಲೆಡೇ ತಿಕ್ಕ್‌ಂಡ್. ಬಂಗೊದ ಕಾಲೊದ ಸಿಕೆಟ್ ರಸಪಾಕವಾಯಿನ ಜೀವ. ರಾಮ ಭಟ್ರ್ ತನ್ನ್ ಹಿರಿಯಕ್ ಲೆಡ್ದ್ ತಿಕ್ಕಿನ ಜಾಗ್‌ನ್ ಮಾರ್ದ್ ಏಟ್ಲದ ಕಯಿತಲ್ದ 'ನೀರ್ಕಜೆ' ಪನ್ಪಿನಲ್ಪ ಒಂತೆ ಜಾಗ್ ದೆತೊಂದು ಇಲ್ಲ್ ಕಟ್‌ದ್ ಕುಲ್ಲಿಯೆರ್. ಅಲ್ಪ ಕುಲ್ದು ಒಂಜರೆ ಒರ್ಷ ಆನಗನೆ ರಾಮ ಭಟ್ರ್ ಜ್ವರ ಎಚ್ಚಾದ್ ತೀರಿಯೆರ್. ಆಪಗ ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ರೆಗ್ ತೆಲಿತ್ ನಲಿಪುನ ಜೋಕುಲಾಟಿಕೆದ ಐನರೆ ವರ್ಷ ಪ್ರಾಯ.

ಸಪೂರ ಜೀವೊದ ಈ ಬಾಲೆಗ್ ಎಲ್ಯಪ್ಪುನಗನೆ ಕಾಯಿಲೆ ಕಸಾಲೆಲು ಒಂಜೆತ್ತ ಬೆರಿಕ್ ಒಂಜಿ ಬರ್ಪುಂಡು. ಇಂಚಿ ಬಂಗೊದ ಕಾಲೊಡು ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ರೆನ ಅಜ್ಜೆ, ಪಂಡ ಅಪ್ಪೆನ ಅಮ್ಮೆ ಕುಕ್ಕಿಲ ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ರ್ ಕುಟುಂಬೊಗು ಆಸರೆಯಾದ್ ನೀರ್ಕಜೆ ಕಯಿತಲ್ದ ಕುಕ್ಕಿಲಗ್ ಲೆತೊಂದು ಪೋದು ಸಾಂಕ್‌ಯೆರ್.

ಕುಕ್ಕಿಲದ ಅಜ್ಜೆರ್ ಬಂಜಿದ ಬಡವುನು ಅರಪಾವುನೆತ್ತ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಮನಸ್‌ದ ಬಡವು ಅರುಪಾವುನ ಸಜ್ಜೊನುಲಾ ಪೊರ್ಲುದೇ ಮಲ್ತೆರ್. ಅಕ್ಷರ ಅಭ್ಯಾಸೊನು ಇಲ್ಲಡೇ ಕಲ್ಪುನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಶಾಲೆದ ಓದುಗು ಇಂಬು ಮಲ್ತ್ ಕೊರಿಯೆರ್. ಏಳನೇ ವರ್ಷ ಪ್ರಾಯೊಡು ಇಲ್ಲ ಕಯಿತಲ್ ಪೊಸತಾದ್ ಕಟ್ಟಿನ ಶಾಲೆಡ್ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್.

ಒರ ಪಂಡಿನ ವಿಷಯೊನು ಸರಿಯಾದ್ ನೆಂಪು ದೀಪುನ ಶಕ್ತಿ ಸೇಡಿಯಾಪುದರೆಗ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಸೇಡಿಯಾಪು ಶಾಲೆಡ್, ಅಯಿಡ್‌ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಪುತ್ತೂರುಡು ಸುರುವಾಯಿನ ಪೊಸ ಶಾಲೆಡ್ ಎನ್ಮನೆ ಕ್ಲಾಸ್‌ನ್ ಮುಗಿತೆರ್. ಅಪಗನೇ ನಾಗವರ್ಮನ ಛಂದೋಂಬುಧಿ ದಂಚಿನ ಶಾಸ್ತ್ರಗ್ರಂಥೊಲೆನ್ ಓದಿನಾರ್. ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಬೂಕುಲೆನ್ ಓದುನ ಮನಸ್ ಎಲ್ಯಡೇ ಸೇಡಿಯಾಪೆರೆಗ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಅಪಗ ನನದುಂಬುದ ಓದುಗು ಪುತ್ತೂರುಡು ಹೈಸ್ಕೂಲ್ ಇಜ್ಜಾಂಡ್. ಅಂಚಾದ್ ಕುಡ್ಲದ ಅಲೋಶಿಯಸ್ ಹೈಸ್ಕೂಲ್‌ಗ್ ಸೇರಿಯೆರ್. ಅಪಗ ಮಲ್ಲ ಸಾಹುಕಾರೆರ್ ಆದಿತ್ತಿನ ಬಡೆಕಿಲ ವೆಂಕಟರಮಣ ಭಟ್ರ್ ಇಲ್ಲಲ್ ಕುಲ್ಯರೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಲ್ತ್ ಕೊರಿಯೆರ್. ಆರೋಗ್ಯೊದ ಸಮಸ್ಯೆಡ್ದ್ ಆವರ ಶಾಲೆನ್ ಅರ್ದೊಗೇ ಉಂತಾದ್ ಕುಡ ಪುತ್ತೂರುಗೆ ಬತ್ತೆರ್. ಮಸ್ತ್ ಬಂಗೊದ ದಿನೊಕುಲೆನ್ ಕಳೆಯೆರ್. ರಡ್ಡ್ ವರ್ಷೊಡ್ದು ಬೊಕ್ಕ ಪುತ್ತೂರುಡು ಪೊಸತಾದ್ ಹೈಸ್ಕೂಲ್ ಸ್ಥಾಪನೆ ಆಂಡ್. ಸಾಲಮೂಲ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಬಾರಿ ಬಂಗೊಡು ಕುಡ ಶಾಲೆಗ್ ಸೇರಿಯೆರ್.

1920ನೇ ಇಸವಿ ಭಾರತದ ಚರಿತ್ರೆಡ್ ಬಾರಿ ಮುಖ್ಯ ಕಾಲ. ಗಾಂಧೀಜಿಯೆರೆನ ವಿಚಾರೊಲು ದೇಸೊದ ಮೂಲೆ ಮೂಲೆಗ್ ತಟ್‌ದಿನ ಕಾಲ. ಸ್ವದೇಶಿ ತತ್ವೊದ ಪ್ರಚಾರೊದ ಕಾಲ. ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ರ್ ಅರೆಗ್ ತೆರಿಯಂದಿಲೆಕನೆ ಗಾಂಧಿ ಅಭಿಮಾನಿಯಾದ್ ಬುಳೆಯೆರ್. ಅಪಗಪಗ ಎದುರಾವೊಂದಿತ್ತಿನ ಆರೋಗ್ಯೊದ ಸಮಸ್ಯೆಡ್ದ್ ಆವರ ಒಂಬರ್ನೆ ಕ್ಲಾಸ್‌ಡೇ ಶಾಲೆ ಉಂತಾವೊಡಾದ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಕಲ್ಪುನೆಟ್ ಹುಷಾರ್‌ದ ಹುಡುಗೆ ಆಂಡಲ ಶಾಲೆ

ಬುಡುನಗ ಸರಿಯಾದ್ ಪದಿನೆನ್ಮ ವರ್ಷ ಪ್ರಾಯ. ಆರೋಗ್ಯೊದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ, ಪನವುದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೆ ನೆಕ್ಕ್ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ.

ಸೇಡಿಯಾಪು ಮಾಸ್ಟ್ರ್

ಗಾಂಧಿಯೆರ್ನ ಮುಖ್ಯ ವಿಚಾರೊಲಾಯಿನ ಖಾದಿ ಕುಂಟುನು ತಯಾರ್ ಮಲ್ಪುನು, ಈ ಕುಂಟುಲೆನ್ ಇಲ್ಲ್ ಇಲ್ಲಡೆ ಕೊನೊದು ಮಾರುನು, ಸ್ವದೇಶಿ ವಿಚಾರೊಲೆನ ಪ್ರಚಾರ, ಜಾತಿಭೇದಡ್ದ್ ಪಿದಾಯಿ ಬರ್ಪುನು ಇಂಚಿನ ಸಂಗತಿಲೆನ್ ಊರುದ ಇಲ್ಲ್ ಇಲ್ಲ್‌ಡೆ ತಿರ್‌ಗ್‌ದ್ ಪಟ್ಟುನ ಕೆಲಸೊನು ಮಲ್ತೆರ್. (ಸೇಡಿಯಾಪು-ಪಾದೆಕಲ್ಲು ವಿಷ್ಣುಭಟ್ಟರ ಕೃತಿ. ಪು.ಸಂ. 17) ವಿಟ್ಲದ ವೀರಕಂಭ ಪನ್ಪುನಲ್ಪ ಊರ್ದ ಗಣ್ಯೆರ್ ಶಾಲೆ ಕಟ್‌ದ್ ಊರ್ದ ಜೋಕುಲೆನ ವಿದ್ಯೆಗ್ ಅವಕಾಶ ಮಲ್ತ್ ಕೊರಿಯೆರ್. ಈ ಶಾಲೆಗ್ ಸೇಡಿಯಾಪುದಾರ್ ಮಾಸ್ಟ್ರ್ ಆದ್ ಸೇರಿಯೆರ್. ಸಾಹಿತ್ಯೊಡು ವಿಶೇಷವಾಯಿನ ಆಸಕ್ತಿ ಇತ್ತಿನ ಭಟ್ರ್ ಕನ್ನಡ, ಸಂಸ್ಕೃತ ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೂಕುಲೆನ್ ಓದುದು ಜ್ಞಾನೊದ ಎಗ್ಗೆನ್ ಬುಲೆಪಾಯೆರ್. ಉಗ್ರಾಣ ಮಂಗೇಶರಾಯೆರೆನ ಲೆಕೊಂತಿನ ಸಾಹಿತಿನಕುಲೆನ ಸಂಪರ್ಕಲಾ ಪಡೆಯೆರ್. ಇಂಚಿನ ಅನುಭವೊದ ಪಾಕೊಡು ಜೋಕುಲೆಗ್ ಅಕ್ಷರ ಕಲ್ಪಾವುನೆತ್ತ ಒಟ್ಟುಗು ಎಡ್ಡೆ ಎಡ್ಡೆ ವಿಚಾರೊಡು ಅಕ್‌ಲೆನ ಉಡಲ್‌ಡ್ ಶಾಶ್ವತವಾದ್ ಒರಿಯೆರ್. ಬೊಲ್ದು ವೇಸ್ಟಿ, ಬೊಲ್ದು ಖಾದಿ ಅಂಗಿ, ತರೆಕೊಂಜಿ ಮುಂಡಾಸ್ ಕಟ್‌ದ್ ಶಾಲೆಗ್ ಬರ್ಪುನವೇ ಒಂಜಿ ಪೊರ್ಲು.

ಖಾಸಗಿ ಶಾಲೆಯಾದಿತ್ತಿನೆಡ್ದ್ ಅವರ ವೀರಕಂಭೊದ ಶಾಲೆನ್ ನಡಪಾವೊಂದು ಪೋಪುನು ಕಷ್ಟ ಆದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಂಚಾದ್ ಶಾಲೆನ್ ಜಿಲ್ಲಾ ಬೋರ್ಡುಗು ವಹಿಸಾದ್ ಕೊರಿಯೆರ್. ಮಾಸ್ಟ್ರನಕ್‌ಲ್ ಪಡೆವೊಡಾಯಿನ ತರಬೇತಿ ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ರೆಗ್ ಇಜ್ಜಂದಿನೆಡ್ದ್ ಆವರ ಸರ್ಕಾರೊದ ಲೆಕ್ಕೊಡು ಆರ್ ಮಾಸ್ಟ್ರ್ ಆದ್ ಮುಂದುವರಿಯರೆ ಸಾಧ್ಯ ಆಯಿಜಿ.

ಆ ಪೊರ್ತುಡು ಆರ್ ಸ್ವಂತ ಪ್ರಯತ್ನೊನು ಕಲ್ತಿನ ಆಯುರ್ವೇದ ಮರ್ದ್‌ನ್ ಕೊರ್ಪುನ ಯೋಚನೆಡ್ ಕುಡ್ಲದ ಕೋರ್ಟು ಗುಡ್ಡೆದ ಕಯಿತಲ್ ಇತ್ತಿನ ಕಾರ್ನಾಡ್ ಸದಾಶಿವ ರಾಯೆರೆನ ಕಟ್ಟೊಣದ ಒಂಜಿ ಕೋಣೆಡ್ ತಾನ್ ತಯಾರ್ ಮಲ್ತಿನ ಮರ್ದ್ ಮಾರುನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಮಲ್ಲಮಲ್ಲ ಡಾಕ್ಟ್ರನಕ್‌ಲ್ ಇಜ್ಜಂದಿನ ಆ ಕಾಲೊಡು ಈ ಬೇರ ನೀರ ಮರ್ದ್ ಎಡ್ಡೆ ರೀತಿಡೆ ನಡತ್‌ಂಡ್. ಈ ಮರ್ದ್‌ದ ಅಂಗಡಿನ್ ಆರೆನ ಒರಿ ಜೋಸ್ತಿಡಪ್ಪ ನಡಪುಡಾವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಕಡೆ ಕಡೆಗ್ ಕೆಲವೊಂಜಿ ಕಾರಣೊಡ್ದು ಮರ್ದ್‌ದ ಅಂಗಡಿನ್‌ಲಾ ಮುಚ್ಚೊಡಾದ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಸೇಡಿಯಾಪು ಕುಟುಂಬ

ನರಮಾನಿ ಸಾರ್ಥಕ ಜೀವನ ಮಲ್ಪೊಡಾಂಡ ಆಯನ ಕೌಟುಂಬಿಕ ಜೀವನಲಾ ಭದ್ರವಾದ್ ಇಪ್ಪೊಡು. ಸೇಡಿಯಾಪುದಾರ್ ವೀರಕಂಭೊಡು ಮಾಸ್ಟ್ರ್ ಆದಿಪ್ಪುನಗನೆ, ಪಂಡ ಸಾರತ್ತ ಒಂರ್ಬ ನೂತ ಇರ್ವತ್ತೈನೆಟ್ ಮದಿಮೆ ಆಯೆರ್. ಪೊಣ್ಣು ಕುಡ್ಲದ ಚಕ್ರಕೋಡಿ

ಶಾಮಶಾಸ್ತ್ರಿ ಪನ್ಪಿನ ಬಾರಿ ಪುದರ್‌ದ ಸಾಹುಕಾರ್ರೆನ ಮಗಳ್. ಪುದರ್ ಶಂಕರಿ ಪಂಡ್‌ದ್. ಅಪಗ ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ರೆಗ್ ಇರ್ವತ್ತಮೂಜಿ ವರ್ಷ ಪ್ರಾಯ.

ಶಂಕರಿ ಅಮ್ಮ ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ರೆನ ಇಷ್ಟೊದಂಚೆನೆ ಎಡ್ಡೆ ಪೊಂಜೊವಾದ್ ಸಂಸಾರೊನು ಪೊರ್ಲ ರೀತಿಡ್ ನಡಪಾಯೆರ್. ಕಂಡನಿಯನ ಬೇನೆ ಬೆಸರ್‌ಡ್ ಪುಗೆಲ್ ಕೊರ್ದು ಉಂತಿಯೆರ್. ಸೋಕಿ ಜೀವನೊನು ಬಯಕಂದೆ ಮೋಕೆ ಮನಸ್‌ಡ್ ಬಾಳಿಯೆರ್. ಐನ್ ಜನ ಪೊಣ್ಣುಲೆನ್, ಒರಿ ಮಗನ್ ಜೋಕುಲಾದ್ ಪಡೆದ್ ಬುಲೆಪಾಯೆರ್.

ಸೇಡಿಯಾಪುದರೆಗ್ ಕಡೆ ಕಡೆಕ್ ಕಣ್ಣ್ ಮಂದ ಆದ್ ಮಸ್ತ್ ಕಷ್ಟೊಲೆನ್ ಎದುರಿಸಾವೆರ್. ಆ ಪೊರ್ತುಡು ಅರೆಗ್ ಕಣ್ಣಾದ್ ನಡಪಾಯಿನಾರ್ ಶಂಕರಿಯಮ್ಮ. ಇಂಚ ಸಾರ್ಥಕ ಜೀವನ ಮಲ್ತಿನ ಶಂಕರಿಯಮ್ಮ ಸಾರತ್ತ ಒಂರ್ಬ ನೂತ ಸೊನ್ನೊಡು ದೇವೆರೆ ಪಾದ ಸೇರಿಯೆರ್. 'ಸೇಡಿಯಾಪು ನೆನಪುಗಳು' ಪನ್ಪಿ ಬೂಕುಡು ಸೇಡಿಯಾಪುದಾರ್ ಬೊಡೆದಿನ ಬಗೆಟ್ ಉಡಲ್‌ದುಲಯಿದ ಪಾತೆರ ಬರೆತೆರ್. ಆರೆನ ತಾಳ್ಮೆ, ಸಹಕಾರ, ತ್ಯಾಗೊಗು ಬಿಲೆ ಕಟ್ಯರೆ ಸಾದ್ಯ ಇಜ್ಜಿ ಪನ್ಪಿನ ಪಾತೆರೊನು ಈ ಬೂಕುಡು ಬರೆತೆರ್.

ಪಂಡಿತ ಪಜ್ಜೆ

ಸಾರತ್ತ ಒಂರ್ಬನೂತ ಇರ್ವತ್ತ ಒಂರ್ಬೊಡು ಮದ್ರಾಸ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯೊದ ವಿದ್ವಾನ್ ಪರೀಕ್ಷೆ ಪಾಸ್ ಮಲ್ತೆರ್. ಅವೇ ವರ್ಷ ಕುಡ್ಲದ ಅಲೋಶಿಯಸ್ ಹೈಸ್ಕೂಲುಡು ಕನ್ನಡ ಪಂಡಿತೆರಾದ್ ಸೇರಿಯೆರ್. ವಿದ್ವಾನ್ ಪರೀಕ್ಷೆದ ತಯಾರಿದ ಅಡ್ಡಿಡ್ ಮುಳಿಯ ತಿಮ್ಮಪ್ಪಯ್ಯೆರಂಚಿನ ವಿದ್ವಾಂಸೆರೆನ್ ಭೇಟಿಯಾದ್ ಪಾತೆರಕತೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಬತ್ತಿನ ಸಂಬಲೊಡು ಬೋಡಾಯಿನ ಬೂಕುಲೆನ್ ದೆತೊಂದು ಓದಿಯೆರ್. ಸಾರತ್ತ ಒಂರ್ಬನೂತ ಐವೆಟ್ ಕಾಲೇಜ್ ವಿಭಾಗೊಗು ಬಡ್ತಿ ಪಡೆಯೆರ್. ಸೇಡಿಯಾಪು ತನ್ನ ಜೀವನೊದ ಎಚ್ಚಿನ ಕಾಲೊನು ಕುಡ್ಲಡೇ ಕಳೆಯಿನಾರ್. ಅಂಚಾದ್ ಮಂಜೇಶ್ವರ ಗೋವಿಂದ ಪೈ, ಪಂಜೆ ಮಂಗೇಶ ರಾಯೆರೆನ್ ಅಪಗಪಗ ಪಾತೆರಿಯರೆ ಪೋವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ವಿ.ಸೀತಾರಾಮಯ್ಯೆರೆನ ಒಟ್ಟುಗು ಗೋವಿಂದ ಪೈಕ್‌ಲೆನ ಇಲ್ಲಲ್ ಕುಲ್ಲುದು ವಿಚಾರಪೂರ್ಣವಾಯಿನ ಸಂಗತಿದ ಪಾತೆರಕತೆ ಮಲ್ತಿನ ಬಗ್ಗೆಲಾ ಆರ್ನ ಡೈರಿಡ್ ಬರೆದಿತ್ತೆರ್. (ಸೇಡಿಯಾಪು–ಪಾದೆಕಲ್ಲು ವಿಷ್ಣು ಭಟ್ಟ; ಪು.ಸಂ. 29) ಕಡವ ಶಂಭು ಶರ್ಮೆರ್, ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತೆರ್, ಇಂಚಿನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕಲೊತ್ತ ಮಲ್ಲ ವ್ಯಕ್ತಿಲೆನ ಸಂಪರ್ಕ ಸೇಡಿಯಾಪುದಾರೆಗ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ತಾನ್ ತೆರಿನ ಸಂಗತಿನ್ ವಿದ್ವಾಂಸೆರೆ ನಕುಲೆಡಾ ಪಂಡೊಂದು ತರ್ಕ, ಚರ್ಚೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ವಿದ್ವಂತ್ ಲೋಕೊಡು ಮೆರೆಯಿನಾರ್.

ಇನಿತ ದಿನೊಕುಲೆಡ್ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಲೋಕೊಡು ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಪುದರ್‌ಡ್ ಇಪ್ಪುನ ಸಾಧಕೆರೆಡ್ ಎಚ್ಚಿನಕುಲು ಸೇಡಿಯಾಪುದಾರ್ನ ಗರಡಿಡ್ ಪುನೆಯಿನಕುಲು. ಏರ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಆಳ್ವೆರೆನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರೀತಿಡ್ ಸೇಡಿಯಾಪುದಾರ್ನ ಕಾಣಿಕೆ ಉಂಡು ಪನ್ಪಿ ಸಂಗತಿ ಆರ್ ಏರ್ಯೆರೆಗ್ ಬರೆಯಿನ ಕಾಕಜಿದ ಮೂಲಕ ತೆರಿಯುಂಡು. ಸಾಹಿತಿಲಾಯಿನ

ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರೆರ್, ಕಾರ್ಲದ ಎಂ. ರಾಮಚಂದ್ರೆರ್, ಪಾದೆಕಲ್ಲು ವಿಷ್ಣು ಭಟ್ರ್ ಮೇರ್ನ ಜ್ಞಾನೊದ ಸಬಿ ಉಂಡಿನಕುಲು.

ಸಾರತ್ತ ಒಂರ್ಬನೂತ ಅಜಿಪತ್ತ ನಾಲ್ ಮುಟ್ಟ ಕುಡ್ಲಡೇ ಬಾಡಿಗೆದ ಇಲ್ಲಲ್ ಇತ್ತೆರ್. ತನ್ಕ್‌ಲೆನ ಆರೋಗ್ಯೊದ ಸಮಸ್ಯೆದ ಒಟ್ಟುಗೆ ಬುಡೆದಿನ ಆರೋಗ್ಯೊಲಾ ಹಾಳ್ ಆಂಡ್. ಇಲ್ಲಡ್ ಇತ್ತಿನಿ ಪ್ರಾಯೊದ ಅಪ್ಪೆ, ಬೊಕ್ಕ ಎಲ್ಯ ಪ್ರಾಯೊದ ಮಗಳ್. ಒರಿ ಆನ್ ಮಗೆ ದೂರೊದ ನಾಗಪುರೊಟ್ಟು ಉದ್ಯೋಗೊಡು ಇತ್ತೆರ್. ಹಿರಿಯಕ್‌ಲೆನ ಆಸ್ತಿ ತಿಕ್‌ಂಡಲ ಕೃಷಿ ಮಲ್ಪುನಕುಲು ಇಜ್ಜಂದೆ ಸೀದ ಮಗೆ ಇಪ್ಪುನ ನಾಗಪುರೊಕ್ಕೆ ಪಿದಡಿಯೆರ್. ಅಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಮಗನ ಎಚ್ಚಿನ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ, ಉದ್ಯೋಗ ಪಂಡ್‌ದ್ ಮೈಸೂರು, ಬೆಂಗಳೂರುಡು ಕೆಲವು ಸಮಯ ಇತ್ತೆರ್. ಮಗಕ್ (ಜಯರಾಮ) ಮಣಿಪಾಲೊದ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಕಾಲೇಜ್‌ಡ್ ಉದ್ಯೋಗ ತಿಕ್ಕಿ ಬೊಕ್ಕ ಅರೆನ ಊರುಗು ದಿಂಜ ದೂರ ಇಜ್ಜಂದಿನ ಮಣಿಪಾಲೊಡು ಒರಿನ ದಿನೊಕುಲೆನ್ ಕಳೆಯೆರ್.

ಒರಿನ ದಿನೊಕುಲೆನ್ ಕಳೆಯೆರ್ ಪನ್ಪುನೆಡ್ದ್‌ಲಾ ಸಾಹಿತ್ಯೊಗು ಬಾರಿ ಮುಖ್ಯ ಸಂಗತಿಲೆನ್ ಕೂಡಿಸಯೆರ್ ಪನ್ಪುನವೆ ಸರಿಯಾಯಿನ ಪಾತೆರ. ದಾಯೆ ಪಂಡ ಅಮೂಲ್ಯ ವಾಯಿನ ಕೃತಿಕುಲು ಈ ಕಾಲೊಡೇ ರಚನೆ ಆತ್‌ಂಡ್. ಆರೋಗ್ಯೊದ ಸ್ಥಿತಿ ಕುಗ್ಗೊಂದ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡಲ, ಕಣ್ಣ್ ನನಲಾತ್ ಮಂದ ಆದ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡಲ ವಿಚಾರಶಕ್ತಿ ಪ್ರಬಲವಾದೇ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಮಣಿಪಾಲೊದ ಇರ್ವತ್ತೈನ್ ವರ್ಷೊದ ಬದ್‌ಕ್ ಒಂತೆ ಕಾಲ ಕಡಿದ್ ಪೋದಿತ್ತಿನ ಊರ ಗಣ್ಯೆರೆನ, ಶಿಷ್ಯೆರೆನ ಸಂಬಂಧೊನು ಕುಡ ಬುಲೆಪಾಂಡ್.

ಸೇಡಿಯಾಪು ಸಾಹಿತ್ಯ

ಒಂಜಿ ಎಡ್ಡೆ ಓದು ಇತ್ತಿನ ಸಾಹಿತಿನ ಕೈಡ್‌ದ್ ಮೂಡುದು ಬರ್ಪಿನ ಬರವುಲಾ ಆತೇ ಶಕ್ತಿ ಸಮೃದ್ಧ ಇಪ್ಪುಂಡು. ಸೇಡಿಯಾಪುದರೆಗ್ ಓದುನ ಆಸಕ್ತಿ ಮಸ್ತ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. 1927ಟ್ ಕುಡ್ಲಡ್ ನಡತ್ತಿನ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನೊದ ನೆಂಪು ಸಂಚಿಕೆ ಆಯಿನ 'ಪಂಚಕಜ್ಜಾಯ'ಡ್ ಅರೆನ 'ಹೊಸಗನ್ನಡ ಕವಿತೆ' ಪನ್ಪಿ ಲೇಖನ ಬೊಲ್ಪುಗು ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ವಿಮರ್ಶೆದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ದಾದ ಪನ್ಪಿನ ಸಂಗತಿ ಈ ಲೇಖನೊದ ಮೂಲಕ ತೆರಿದ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಂಚಾದೆ 1932ಟ್ ಮಡಿಕೇರಿಡ್ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನ ನಡಪುನಗ ಒಂಜಿ ಪ್ರಬಂಧ ಬರೆವರೆ ಅಲ್ಪಾಡ್ದ್ ಓಲೆ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಕನ್ನಡೊದ ಬ್ರಹ್ಮ, ವಿಷ್ಣು ಬೊಕ್ಕ ರುದ್ರಗಣೊಕ್ಕು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿನ ಲೇಖನ. ಸಮ್ಮೇಳನೊದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿನ ಡಿ.ವಿ.ಜಿ., ಹಿರಿಯ ಸಾಹಿತಿಲು ಆಯಿನ ತೀ.ನಂ.ಶ್ರೀ. ಲೆಕೊಂತಿನ ಹಿರಿಯೆರ್ ಈ ಸಂಶೋಧನಾ ವಿಚಾರೊದ ಬಗ್ಗೆ ಮಸ್ತ್ ಪುಗರ್ತೆದ ಪಾತೆರ ಪಂಡೆರ್. ಅಂಚೆನೆ 1947ಟ್ ಕಾಸರಗೋಡುಡು ನಡತಿನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನೊದ ನೆಂಪು ಸಂಚಿಕೆ 'ತೆಂಕನಾಡು' ಪನ್ಪಿ ಪುದರ್‌ಡ್ ಅಚ್ಚಿ ಆಂಡ್. ಸೇಡಿಯಾಪುದಾರ್ನ ಸಾಹಿತ್ಯಶಕ್ತಿಲಾ ಈ ಸಂಚಿಕೆದ ಮೂಲಕ ತೆರಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಅಂಚೆನೆ 1960ಟ್ ಮಣಿಪಾಲೊಡು

ಅ.ನ.ಕೃಷ್ಣರಾಯೆರ್ನ ಗುರಿಕಾರ್ಮೆಡ್ ನಡತಿನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನೊದ ಕವಿಗೋಷ್ಠಿಡ್ 'ಎಣ್ಣೆ ಹೊಯ್ಯಮ್ಮ ದೀಪಕ್ಕೆ' ಪನ್ಪಿ ಕಬಿತೆಲಾ ಮಸ್ತ್ ಪುಗರ್ತೆ–ಪ್ರಚಾರೊಗು ಕಾರಣ ಆಂಡ್.

ಸೇಡಿಯಾಪು ಕತೆಕುಲೆನ ಪೊರ್ಲುತಿಲ್‌

ಸಾಹಿತ್ಯೊದ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ರೂಪೊಲೆಡ್ 'ಕತೆ'ಕ್ಕ್ ವಿಶೇಷವಾಯಿನ ಸ್ಥಾನಮಾನ. ಮಾತಾ ರೀತಿದ ಓದುಗೆರೆಗ್‌ಲಾ ಮೆಚ್ಚುಗೆ ಆಪುನ ಪ್ರಕಾರ 'ಎಚ್ಚಿಗೆ ಬರೆತ್‌ನಾಯೆ ಅತ್ತ್. ನಿಚ್ಚಲ ಬರೆತ್‌ನಾಯೆ ಅತ್ತ್, ಮೆಚ್ಚಿಸಾವರೆ ಬರೆದ್ ಅಭ್ಯಾಸ ಇಜ್ಜಿ, ಇಷ್ಟ ಆಂಡ ಪೂರ್ಣ ಮನಸ್ಸ್‌ಡ್ ತಿದ್ದ್‌ದ್ ಬರೆವೆ' ಪನ್ಪಿ ಸೇಡಿಯಾಪುದರೆನ ಕವಿತಾರೂಪೊದ ಪಾತೆರ ಆರೆನ ಬರೆವುದ ಶಕ್ತಿಪ್ರಮಾಣೊನು ತೋಜಿಪಾವುಂಡು. ಆರೆನ 'ಪಳಮೆಗಳು' ಪನ್ಪಿ ಕತೆಕುಲೆನ ಮಾಲೆಡ್ ಇಪ್ಪುನು ಆಜಿ ಕತೆ ಮಾತ್ರ. ಆಂಡ ಪ್ರತಿ ಕತೆಕುಲೆನ ಉಡಲ್‌ಡ್ ಈ ನೆಲೊತ್ತ ನಂಬಿಕೆದ ಶಕ್ತಿ ಉಂಡು. ಪುರಾಣ, ಚರಿತ್ರೆದ ಗುಟ್ಟು ಉಂಡು. ಆಂಡ ಕತೆಕುಲು ವಿಷಯೊಲೆನ ವಿವರಣೆ ಮಾತ್ರ ಆವಂದೆ ಪೊರ್ಲುದ ಕತೆಕ್ಕುಲು ಪನ್ಪಿ ಪುಗರ್ತೆ ಪಡೆತ್‌ಂಡ್. ಘಟನೆಗ್ ಕತೆಯಾದ್ ಮುದೆಪ್ಪುನ ಕಲೆಗಾರಿಕೆಲಾ ಸೇಡಿಯಾಪುದರೆಗ್ ಒಲಿದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಂಚಾದ್ ಸೇಡಿಯಾಪು ಸಂಶೋಧನೆ– ಸೃಜನಶೀಲತೆದ ಸಮನ್ವಯ ಪ್ರತಿಭೆ.

ನಾಗರಬೆತ್ತ

'ನಾಗರಬೆತ್ತ' ಒಂಜಿ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮಹತ್ವ ಇಪ್ಪುನ ಕತೆ. ಕತೆಗಾರೆನೆ ಒಂಜಿ ಪಾತ್ರ ಆದಿಪ್ಪುನವು ಈ ಕತೆತ್ತ ವಿಶೇಷ. ಕತೆಗಾರೆ ಪತ್ತ್ ಪದ್‌ರಾಡ್ ವರ್ಷ ಪ್ರಾಯೊಡು ಮಾಮಿ–ಸಮ್ಮಲೆನ ಒಟ್ಟುಗು ಬೋರಿಗಾಡಿಡ್ ಗಟ್ಟೊಗು ಪೋಯಿನ ಚಿತ್ರೊನು ಬಾರಿ ಪೊರ್ಲುಡು ಕಟ್‌ದ್ ಕೊರ್ತೆರ್. ಅವು ನಾಲ್ ದಿನೊತ್ತ ಪ್ರಯಾಣ. ಗಟ್ಟದ ಪಚ್ಚೆ ಪಜಿರ್‌ಡ್, ಪಕ್ಕಿ ಸೊರೊತ್ತ ವಿವರೊನು ಕತೆಗಾರೆ ಪೊರ್ಲುಡು ಅನುಭವಿಸವೆ.

ಇಂಚ ಒಂಜಿ ತಿಂಗೊಲು ಕಳೆಂಡ್. ಒಂಜಿ ದಿನ ಕತೆಗಾರನ ಮಾಮುಲಾ–ಲಿಂಗಯ್ಯೆಲಾ ಏಲಕ್ಕಿ ಮಲೆಕ್ಕ್ ಪೋಯಿನಕುಲು ಬನ್ನಗ ನಾಗರಬೆತ್ತೊನೊಂಜಿ ಪತೊಂದು ಬತ್‌ದ್ ಕತೆಗಾರನ ಕಯಿಟ್ ಕೊರಿಯೆರ್. ಮಾಮುನ ಇಲ್ಲಡೆ ಪಿರ ಬತ್ತಿನ ಕತೆಗಾರನ ಬೆತ್ತೊಗು ಬೊಳ್ಳಿದ ಟೊಪ್ಪಿಲಾ ಪಿತ್ತಾಳೆದ ಮುಚ್ಚುಕಟ್ಟ್‌ಲಾ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಪೊರ್ಲು ಮಲ್ತೆರ್. ಒಂಜಿ ಜನತ್ತ ಒಟ್ಟುಗು ಅಜ್ಜೆರ್ನ ಇಲ್ಲಡೆ ಬರ್ಪೆರ್. ಪುಳ್ಳಿನ ಕಯಿಟ್ ಇತ್ತಿನ ಬೆತ್ತೊನು ದೊತೊಂದು ಕೋಪೊಡು ತುಂಡು ಮಲ್ತೆರ್. ಆನಗ್ ತನ್ನ ಜೀವೊನೇ ಪೊಡಿ ಮಲ್ತಿಲೆಕ ಆಂಡ್. ಆರೆನ ಬೇಜಾರ್‌ನ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪರಿಯಾರ ಇಜ್ಜಿ.

ಈ ಕೂಡು ಕುಟುಮೊಡು ಮಸ್ತ್ ಪ್ರಾಯೊದ ಪರಬು ಒರ್ಿ ಇತ್ತೆರ್. ಕತೆಗಾರನ ಅಜ್ಜೆರೆಗ್ ಇಂಬೆರ್ ಮಲ್ಲಮ್ಮ. ಪಂಡ ಅಮ್ಮೆರ್ನ ಅಣ್ಣನ ಬುಡೆದಿ. ದೇವಜ್ಜಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ಆರೆನ ಪುದರ್. ಹುಡುಗನ ಬೇಜಾರ್‌ಗ್ ಕಾರಣ ತೆರಿನ ಆರ್ ಈ ಬೆತ್ತ ತುಂಡು ಮಲ್ತಿನ

ಎಡ್ಡೇನೆ ಆಂಡ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಅರೆನ ಜೀವನೊಡು ನಡತಿನ ಘಟನೆನ್ ಪಂಡೆರ್. ಎಲ್ಯ ಪ್ರಾಯೊಡ್ದೆ ಎದುರಿಸಾವೊಂದು ಬತ್ತಿನ ಕಷ್ಟೊಲೆನ್ ಪಂಡೊಂಡೆರ್. 'ಪದಿಮೂಜಿ ವರ್ಷೊಡು ಎಂಕ್ ಮದಿಮೆ ಆಂಡ್. ಎಲ್ಯ ಪ್ರಾಯ ಪನ್ಪಿ ಕಾರಣೊಡು ಮದಿಮೆ ಆದ್ ಆಜಿ ತಿಂಗೊಳು ಅಪ್ಪೆ ಇಲ್ಲಡೇ ಇತ್ತೆ. ಮಾರ್ನೆಮಿಗ್ ಬರೋಡುಂದು ಎನ್ನ ಅಮ್ಮೆರ್ ಅರ್ವತ್ತಗ್ ಓಲೆ ಕಡಪುಡಿಯೆರ್. ಅಂಚ ಬತ್ತಿನಾರ್ ದೀಪೊದ ಪರ್ಬ ಮುಟ್ಟ ಇಪ್ಪೊಡುಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಮಲ್ತ್‌ದೇ ಬಯಿದೆರ್. ಒಂಜಿ ದಿನ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ತಿರ್ಗೊಂದು ಪೋನಗ ಕಪ್ಪು ಕಲ್ಲ್‌ದ ದೇವೆರೆ ಗುಡಿ. ಅಲ್ಪನೇ ನಾಗಸಂಪಿಗೆ ಮರ. ಗುಡಿತ್ತ ಪಿರವುಡು ನಾಗರಬೆತ್ತೊದ ಪುಂಡೆಲ್. ಅವು ಕಾರ್ನಿಕದ ಜಾಗ್ ಆಯಿನೆಡ್ದಾವರ ಬೆತ್ತ ಕಡ್ಪರೆ ಮಾತೆರ್ಲಾ ಪೋಡಿಯೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಅಲ್ಪನೇ ಬೂರ್ದಿತ್ತಿನ ನಾಗಬೆತ್ತೊನು ದೊತೊಂಡೆರ್'. ಇಂಚ ನಡತ್ತಿನ ಸಂಗತಿನ್ ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ಕಟ್ಟುಲೆಕ ಪುಡ್ದಾದ್ ಕೊರ್ತೆರ್. ಆ ಬೆತ್ತೊನು ಸೋಕು ಪೆರೆಸ್‌ದ್ ಪೊರ್ಲು ಮಲ್ಪುವೆರ್. ರಾಮಾಚಾರಿಡ ಕೊರ್ದು ಬೊಳ್ಳಿದ ಕಟ್ಟ ಪಾಡ್ವಾವೆರ್. ಪರ್ಬೊದ ಗಡ್ದ್‌ಡ್ ಮಾತೆರ್ಲಾ ಮೀಪೆರ್.

ಪರ್ಬ ಕರಿದ್ ರಡ್ಡ್ ದಿನೊಡ್ದು ಬೊಕ್ಕ ಕಂಡನಿ-ಬುಡೆದಿ ಜೊತೆಯಾದ್ ತನ್ಕುಲೆನ ಇಲ್ಲಡೆ ಪಿದಡುವೆತ್. ಉರಿದೊಂಬುಗು ಗುಮ್ಮಪದವುಡು ಇಪ್ಪುನ ಆಲದ ಮರತ್ತ ಮುದೆಲ್ಡ್ ಕುಲ್ಲಿಯೆರ್. ಆ ಪೊರ್ತುಡು ಕುದುರೆ ಏರೊಂದು ಕುಂಪಿನಿದ ಸೈನಿಕೆರ್ ಬರ್ಪೆರ್. ಅಕ್ಲ್ ದೇವಜ್ಜಿನ ಕಂಡನಿಯಡ್ದ್ ನಾಗರಬೆತ್ತ ಕೊರೊಡುಂದು ಒತ್ತಾಯ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಆಂಡ ಇಂಬೆರ್ ಕೊರಂದೆ ಇಪ್ಪುನಗ ಹಾಕ್‌ದ್ ಅರೆನ್ ಕೆರ್ಪೆರ್. ಇಂಚ ನಾಗರಬೆತ್ತಡ್ದ್ ಆವರ ಎಂಚಿನ ಸಂಕಟ್ಟ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್ ಪನ್ಪಿ ಕತೆನ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಅಜ್ಜೆರ್ ನಾಗರಬೆತ್ತೊನು ಪೊಲಿಪರೆ ಆಯಿನ ಕಾರಣೊನುಲಾ ತೆರಿಪಾಯೆರ್.

ಕನ್ನಡ ಕಥಾಸಾಹಿತ್ಯೊದ ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್‌ಡ್ ನಾಗರಬೆತ್ತ ಕತೆಕ್ ವಿಶೇಷವಾಯಿನ ಸ್ಥಾನ ಉಂಡು. ಒಂಜಿ ಘಟನೆಡ್ದ್ ನಾಗರಬೆತ್ತೊದ ಬಗ್ಗೆಡ್ ಎಂಚಿನ ನಂಬಿಕೆ ಸಮಾಜೊಡು ಮೂಡ್ದು ಇಪ್ಪುಂಡು ಪನ್ಪಿ ಸಂಗತಿನ್ ತೆರಿಪಾದ್ ಕೊರ್ಪುಂಡು. ಇಂಚ ನಂಬಿಕೆದ ನಿರೆಲ್‌ಡ್ ಕಟ್ಟಿನ ಕತೆ ಉಂದು.

ಕತೆನ್ ನಿರೂಪಣೆ ಮಲ್ತಿನ ರೀತಿಲಾ ಕತೆಕ್ ಚಿತ್ರೊದ ಶಕ್ತಿನ್ ಕೊರ್ಪುಂಡು. ನಮ್ಮ ದುಂಬೇ ನಡತೊಂದು ಉಂಡು ಪನ್ಪಿಲೆಕ ಕಟ್‌ದ್ ಕೊರ್ತೆರ್. ಒಂಜಿ ಘಟನೆದ ವಿವರೊನು ನಮ್ಮ ದುಂಬು ಕೊರೊಂದು ಇತ್ತಿಲೆಕನೆ ಅಯಿಕ್ ಕಾರಣ ಆಯಿನ ನನೊಂಜಿ ಘಟನೆಲೆನ್ ನೆನಪು ಮಲ್ತ್‌ದ್ ನಿರೂಪಿಸವುನ ರೀತಿದ ಕತೆ ಉಂದು.

ಆ ಕಾಲೊದ ಕಂಪೆನಿ ಸರಕಾರೊದ ದೌರ್ಜನ್ಯ ಓಡೆ ಮುಟ್ಟ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್ ಪನ್ಪಿ ಅಂಶೊನು ಕತೆ ತೆರಿಪಾದ್ ಕೊರ್ಪುಂಡು.

ಚೆನ್ನೆಮಣೆ

ನಂಬಿಕೆದ ಮಿತ್ತೇ ಮುಡೆಯಿನ ನನೊಂಜಿ ಕತೆ 'ಚೆನ್ನೆಮಣೆ'. ಈ ಕತೆಟ್‌ಲಾ ನಿರೂಪಕನೇ

ಒಂಜಿ ಪಾತ್ರ. 'ಒಂಜಿ ತಿಂಗೊಲ್ದ ರಜೆ ದೊತ್ತೊಂದು ಹಳ್ಳಿಗ್ ಪೋದಿತ್ತೆ' ಪನ್ಪಿ ಸಾಲ್‌ಡ್ದ್ ಕತೆ ಸುರು ಆಪುಂಡು. ಆಟಿದ ಬರ್ಸೊಡು ಉರು ಆನಗ 'ಆ ಚೆನ್ನೆಮಣೆ ಕೊನಲ ಪಂಡ್‌ದ್' ಅಣ್ಣನ ಮಗಳ್ ಲಲಿತೆಡ ಪಂಡೆರ್. ಚೆನ್ನೆಮಣೆ ಗೊಬ್ಬುನಗ ಬತ್ತಿನ ಬರಿತ್ತ ಇಲ್ಲಲ್‌ದ ಗೋವಿಂದ ಭಟ್ಟೆರ್ ಬತ್‌ದ್ ಚೆನ್ನೆಮಣೆ ಗೊಬ್ಬುನವು ಸರಿಯತ್ತ್ ಪಂಡೆರ್. ದಾಯೆಗ್‌ಂದ್ ಕೇನ್‌ನಗ ನಡತ್ತಿನ ಘಟನೆನ್ ಪನ್ಪೆರ್.

ಘಟನೆನ್ ಒರನೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಮುಗಿಪಂದೆ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ವಿವರೊಲೆನ ಮೂಲಕ ಉಪಕತೆತ್ತ ಮೂಲಕ ಮುಖ್ಯ ಕತೆಕ್ಕ್ ಪೋಪೆರ್. ಭಟ್ರ್ ತರಕಾರಿ ಬುಳೆಪಾಯಿನ, ಅಯಿಕ್ ಅಚ್ಚಮ್ಮನ ಕಣ್ಣ್ ಬೂರಿನ, ಸಾದಿಡ್ ನಡತೊಂದು ಪೋನಗ ಬಡವು-ಬಾಜೆಲ್ ಆರಪಾವುನ ಬಂಗೊದ ಸ್ಥಿತಿನ್ ಚಿತ್ರಿಸಾವೊಂದೇ ಕತೆ ಬುಳೆವುಂಡು. ಅಶ್ವತ್ಥಕಟ್ಟೆದ ಬರಿಟೊಂಜಿ ಅಂಗಡಿ. ಬಚ್ಚಿರೆ ಗುದ್ದೊಂದು ಕುಲುದಿನ ಪರಬೆ. ಪರಬನ ಮೋನೆಡೇ ಎಡ್ಡೆ ಮನೆತನೊತ್ತ ಬೊಲ್ಪು ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಒಂಜಿ ಕಾಲೊಡು ಕಂಬುಲೊದ ಎರ್ಲ್ಲು, ಐನೊದು ಮುಡಿತ್ತ ಕಂಡ, ಪದ್ದೇಯಿ ಬಂಗಾರ ಇತ್ತಿನ ಜಾಗ್ ಮಲ್ಲಾದಿಗೆದ ಬದ್‌ಕ್. ಆಂಡ ಈ ಪ್ರಾಯ ಸಂದಿನ ಕಾಲೊಡು ಅಂಗಡಿ ಪಾಡ್ದ್ ಕುಲ್ಲೊಡಾಯಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಯ್ದ್‌ಂಡ್. ಅಂಗಡಿದ ಗೋಡೆಡ್ ಒಂಜಿ ಚೆನ್ನೆಮಣೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಗಂಧೊದ ಮಣೆ, ಆನೆದಂತೊನು ಕೊರೆದ್ ಕುಲ್ಲಾಯಿನ ಚಿತ್ರೊಲು, ಚೆನ್ನೆ ಗುರಿಕ್ಕುಲೆನ ಉಲಾಯಿ ಮುತ್ತು ಚಿಪ್ಪುಲೆನ್ ಕುಲ್ಲಾದಿತ್ತೆರ್. ಮೂಲೆಗ್ ಬಂಗಾರ್ದ ಮುಚ್ಚಿಗೆ, ಕಾರ್‌ಗ್ ಬೊಳ್ಳಿದ ಮುಚ್ಚಿಗೆ ಇತ್ತಿನ ವಿಶೇಷವಾಯಿನ ಮಣೆ.

'ಉಂದು ಒಂಜಿ ಮಾತ್ರ ಹಿರಿಯಕುಲೆಡ್ದ್ ಒರಿದಿನ ಸೊತ್ತು' ಪಂಡ್‌ದ್ ಅಂಗಡಿದ ಪರಬೆ ಪಂಡೆ.

'ಆ ಚೆನ್ನೆಮಣೆತ್ತ ಕತೆ ಬಾರಿ ಮಲ್ಲವು. ಉಂದು ಸಾಮಾನ್ಯೆರ್ ಗೊಬ್ಬಿನ ಮಣೆ ಅತ್ತ್. ಎಂಕುಲು ಕೆರೆಬೂಡುದ ಬಲ್ಲಾಳನ ಮನೆತನದಕುಲು. ಎಂಕ್ಲೆನ ಹಿರಿಯಕುಲು ಊರುಗೇ ದೊರೆಕ್ಕುಲು. ಹಿರಿಯೆರೆಡ್ ಬೊಮ್ಮಯ್ಯ ಬಲ್ಲಾಳೆ ಪಂಡ ಊರೇ ನಡುಗೊಂದು ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆಯಗ್ ನೀಲಮ್ಮ ಪನ್ಪಿ ತಂಗಡಿ. ನೀಲಮ್ಮ ಪಂಡ ಎನ್ನ ಅಪ್ಪೆನ ಸಮ್ಮಲೆನ ಅಜ್ಜೆರ್ನ ನೇಲ್ಯಪ್ಪೆ. ಬಾರಿ ರೂಪೊದ ಪೊಂಜೋವುಗೆ. ಆರೆನ್ ಸಿರಿಯಾರ್ದ ಚಂದಯ್ಯ ಬಲ್ಲಾಳೆರೆಗ್ ಮದಿಮೆ ಮಲ್ತ್ ಕೊರಿಯೆರ್. ಪೊರ್ಲಗಂಟ್‌ದ ಜೋಡಿಗೆ. ನೀಲಮ್ಮಗ್ ಇರ್ವ ವರ್ಷಾಂಡ ಚಂದಯ್ಯ ಬಲ್ಲಾಳೆರೆಗ್ ಇರ್ವತ್ತ ಏಳ್ ವರ್ಷ ಪ್ರಾಯ. ಒಂಜಿ ದಿನ ಅಪ್ಪೆ ಇಲ್ಲಡ್ದ್ ಬಳುವಳಿ ಯಾದ್ ಬಯ್ದಿನ ಈ ಚೆನ್ನೆಮಣೆಟ್ ಚೆನ್ನೆ ಗೊಬ್ಬಿಯೆರ್. ಬಾರಿ ಬಿರ್ಸ್‌ಡ್ ಗೊಬ್ಬುವೆರ್. ಸೋಲು-ಗೇಲ್ ಆಪುಂಡು. ಕಂಡನಿ ಗೊಬ್ಬುಡು ಮೋಸ ಮಲ್ಪುನಗ ನೀಲಮ್ಮಗ್ ಕೋಪ ಬರ್ಪುಂಡು. ತುತ್ತಿನ ಕುಂಟುಡು ದಂಡಿಗೆ ಏರ್ದ್ ಸಿರಿಯೂರ್ದ ಬೂಡುಗು ಬೆರಿ ಪಾಡ್ದ್ ಬತ್ತೆರ್.

ತಂಗಡಿನ್ ತೂಯಿನ ಬೊಮ್ಮಯ್ಯ ಬಲ್ಲಾಳೆರ್ ಉಂದು ಬೂಡುಗಾಯಿನ ಅಪಮಾನ ಪಂಡ್‌ದ್ ತೆರಿಯೆರ್. ಯುದ್ದೊಗು ತಯಾರ್ ಆಪೆರ್. ಅಪಗ ನೀಲಮ್ಮನೇ ತಡೆತ್ತ್‌ದ್ ಉಂತಾಯೆರ್. ಆಂಡ ಕಡೆಕ್ ಯುದ್ದೊಡೇ ಮುಕ್ತಾಯ ಆಂಡ್. ಮಾತ ಯುದ್ಧವೀರೆರ್ನಕುಲು

ಸೇರ್ದ್ ಚಂದಯ್ಯ ಬಲ್ಲಾಳೆರೆನ್ ಕೆರ್ದ್ ಪಾಡುವೆರ್. ಪಲಯೆ ಬೊಮ್ಮಯ್ಯ ಬಲ್ಲಾಳೆರ್ ದಂಡಿಗೆಡ್ದ್ ಚೆನ್ನೆಮಣೆ ದೆತ್‌ದ್ ಚಾವಡಿಗ್ ಬತ್‌ದ್ 'ನೀಲಮ್ಮ! ಉಂದ, ದೆತೊನು! ದೇವೆರ್ ಬೂಡುದ ಮರ್ಯಾದಿ ಒರಿಪಾಯೆರ್' ಪಂಡ್‌ದ್ ಚೆನ್ನೆಮಣೆನ್ ತಂಗಡಿ ನೀಲಮ್ಮಗ್ ಕೊರಿಯೆರ್. ಉಳ್ಳಾಲ್ದಿ ಆಲೆನ ಮರ್ಯಾದಿ ಒರಿತಾಳ್ ಆಂಡ ಕುಂಕುಮನ್ ಮಾತ್ರ ಮಾಜಾಯಳ್ ಪನ್ಪಿ ಪಾತೆರ ನಮ್ಮ ಉಡಲ್‌ಗ್ ತಟ್ಟುಂಡು. ಚೆನ್ನೆಮಣೆತ್ತ ಪದಿನಾಳ್ ಗುಂಡಿಲು ನೀಲಮ್ಮನ ಕಣ್ಣೀರ್‌ಡ್ ದಿಂಜಿದ್ ಪೋಂಡು. ಬೊಕ್ಕ ಆಲ್ ಬದಿಕಿನಿ ಕಾಲಿ ಮೂಜಿ ವರ್ಷ ಮಾತ್ರ. ಆಲ್ ಇಲ್ಲ್‌ಡ್ದ್ ಪಿದಯಿ ಬಯಿದಿನೇ ಇಜ್ಜಿ. ಅಲೆನ ಕೋಣೆಡ್ ಚೆನ್ನೆಮಣೆತ್ತ ಒಟ್ಟುಗೇ ಇತ್ತಲ್. ದುಃಖೊಡೇ ಜೀವ ಬುಡ್ಪಾಳ್. ಈ ಚೆನ್ನೆಮಣೆನ್ ದೈವೊದ ಮಂಚವುಡು ದೀದ್ ದೀಪ ಪೊತ್ತಾದ್ ಪೂ ಪೂಜನೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಕುಂಪಿನಿದಕುಲು ಬತ್‌ದ್ ಬೂಡು, ಚಾವಡಿ, ಉಳ್ಳಾಲ್ದಿ ಮಂಚ ಪೂರ ಪೋಂಡು. ಈ ಚೆನ್ನೆಮಣೆ ಮಾತ್ರ ಮುಲ್ಪ ಉಂಡು ಪಂಡೆರ್. ಇಂಚ ಚೆನ್ನೆಮಣೆತ್ತ ಮಹಿಮೆನ್ ಪಂಡೆರ್.

ಈ ಕತೆಲಾ ಕತೆಕಟ್ಟಿನ ರೀತಿ ಬೊಕ್ಕ ವಿಷಯ ಸಂಪತ್ತ್‌ದ ಕಾರಣೊಗು ಬಾರಿ ಮುಖ್ಯವಾಯಿನವು.

- 'ಚೆನ್ನೆಮಣೆ' ಪನ್ಪುನವು ಕಾಲಿ ಒಂಜಿ ಗೊಬ್ಬುದ ವಸ್ತು ಆವಂದೆ ಅವೆತ್ತ ಸುತ್ತ ಬದ್‌ಕ್ ಭಾವನೆ ಸುತುದು ಉಂಡು. ಆ ವಸ್ತುದ ಬಗ್ಗೆಡೇ ಒಂಜಿ ನಂಬಿಕೆ ಬುಳೆದ್ ಪೋಪುಂಡು.
- ಒಂಜಿ ಕತೆಕ್ ಪೂರಕವಾದ್ ನನೊಂಜಿ ಕತೆ ಮೂಡುದು ಬತ್‌ದ್ ಕತೆ ಪೂರ್ಣ ರೂಪೊನು ಪಡೆವುಂಡು. ವಿವರಣೆ ಪನ್ಪುನವು ಕತೆತ್ತ ಜೀವ. ಈ ಕತೆ ಏತ್ ಮುಖ್ಯನಾ ಕತೆತ್ತ ದಡ ಸೇರಿಯರೆ ಬೋಡಾಯಿನ ಈ ವಿವರೊಲಾ ಆತೆ ಮುಖ್ಯ. ಅಲ್ಪ ಬರ್ಪುನ ಏತೋ ಎಲ್ಯ ಸಂಗತಿಲಾ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಮನಸ್‌ಡ್ ತೂಂಡ ಮುಖ್ಯವಾಯಿನ ಮನುಷ್ಯ ಸ್ವಭಾವೊಲೆನ್ ತೆರಿಪಾದ್ ಕೊರ್ಪುಂಡು.

ರಾಜರೆ ಕಾಲೊದ ವೈಭೋಗ, ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಗಾದ್ ಬದ್‌ಕ್ ಹಾಳಾದ್ ಪೋಪುನ ದುರಂತ, ಆ ಕಾಲೊದ ರಾಜಕೀಯ ಅಂಶೊಲೆನಾ ಪ್ರಭಾವ ಉಂದೆನ್ ಮಾತಾ ತೆರಿಪಾವುನೆಡ್ದಾವರ ಈ ಕತೆಕ್ಕ್ ವಿಶೇಷವಾಯಿನ ಮಹತ್ವ ಉಂಡು.

ಚಿನ್ನದ ಚೇಳು

ಸ್ವಾರ್ಥ ಇಜ್ಜಂದಿನ ಎಡ್ಡೆ ಮನಸ್ಸೇ ನರಮಾನಿಯಾಗ್ ಮಲ್ಲ ಶಕ್ತಿ ಪನ್ಪಿ ಸಂದೇಶೊನು ತೆರಿಪಾವುನ ಕತೆ ಉಂದು. ದಾಸಯ್ಯ ಸೆಟ್ಟಿ ಪನ್ಪಿ ಶ್ರೀಮಂತೆ ತನ್ನ ಮಲ್ಲಾದಿಗೆಕ್ ತಕ್ಕ ಇಲ್ಲ್ ಬೋಡುಂದು ಪೊಸತೊಂಜಿ ಇಲ್ಲ್ ಕಟ್ಟಿಯೆ. ಒಂಜಿ ಎಡ್ಡೆ ಮೂರ್ತೊಡು ಇಲ್ಲ್ ಒಕ್ಕೆಲ್ ಆಂಡ್. ರಾತ್ರೆ ಬಾಕಿದಕುಲು ಮಾತ್ರ ಪರ ಇಲ್ಲಡೇ ಜೆಪ್ಪುವೆರ್. ದಾಯೆ ಪಂಡ ಬೋಡಾಯಿ ಸೌಕರ್ಯ ಮಾತ ಆತ್‌ಜಿ. ಆಂಡ ಪೊಸತ್ ಒಕ್ಕೆಲಾಯಿ ಇಲ್ಲ್ ಕಾಲಿ ಬುಡಿಯರೆ ಬಲ್ಲಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ಒರಿಯೆ ರಾತ್ರೆ ಜೆಪ್ಪುವೆ. ಆಂಡ ರಾತ್ರೆ ನಿದ್ರೆ ಬತ್ತಿಜಿ. ಬೊಡ್ಚಂದಿನ ಆಲೋಚನೆಲು

ಮಾತ ಆಯನ ಮನಸ್ಸ್‌ಗ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಆಂಡಲ ಧೈರ್ಯ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಜೆಪ್ಪುವೆ.

ಯಾನ್ ಲಾಗ್ಯೊಡಾ? ಲಾಗ್ಯೊಡಾ ಪನ್ಪಿ ಸೊರ ಮಿತ್ತ್‌ಡ್ದ್ ಕೇನ್ಂಡ್. ಈ ಸೊರ ಕೇಂಡ್‌ದ್ ಸೆಟ್ಟಿ ಜಾರ್ದ್ ಬೂರಿಯೆ. ಆಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಪೊಸ ಇಲ್ಲಡ್ ಏರ್‌ಲಾ ಜೆತ್‌ದ್‌ಜೆರ್. ಸೆಟ್ಟಿಲಾ ಪರ ಇಲ್ಲೇ ಯಾವು ಪಂಡ್‌ದ್ ಮನಿಪಂದೆ ಇತ್ತೆ.

ಆ ಊರುಡು ಒರಿ ಬಡಪತ್ತ್‌ದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೆ ಇತ್ತೆ. ಇತ್ತಿನ ಪರ್ಕಟ್ ಇಲ್ಲ್‌ಲಾ ಮರಿಯಾಲೊಗು ಬೂರ್ದು ಪೋಂಡು. ಕಾಲಿ ಇತ್ತಿನ ಇಲ್ಲ್‌ನ್ ಸೆಟ್ಟಿಡ ಕೇಂಡೆ. ಸೆಟ್ಟಿ ಆವುಂದು ಪಂಡೆ. ದಾಯೆ ಪಂಡ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಕುಟುಂಬ ಇಲ್ಲ್‌ಡ್ ಇಪ್ಪುನ ಪಿಶಾಚಿಗ್ ಬಲಿಯಾಂಡ ಬೊಕ್ಕ ನೆಮ್ಮದಿಡ್ ಆ ಇಲ್ಲಲ್ ಕುಲ್ಲೊಲಿ ಪನ್ಪಿ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ ಆಯನವು. ಸೆಟ್ಟಿ ಒನಸ್‌ಗ್ ಬೋಡಾಯಿನ ಅರಿ, ಕಾಯಿಪಲ್ಯ ಪೂರ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಲ್ತೆ.

ಯಾನ್ ಲಾಗ್ಯೊಡಾ? ಲಾಗ್ಯೊಡಾ ಪನ್ಪಿ ಸೊರ ಕೇಂಡ್. ಬ್ರಾಹ್ಮಣೆ ಧೈರ್ಯ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಲಾಗಿಲಾ ಪಂಡೆ. ಒರನೇ ಕರ್ಬ ತುಂಡು ಬೂರಿಲೆಕ ಆಂಡ್. ಬೊಲ್ಪು ಪೊತ್ತಾದ್ ತೂನಗ ಬಂಗಾರ್ದ ನಾಣ್ಯೊಲು. ಆವೆನ್ ಪೂರ ರಾಶಿ ಪಾಡ್ದ್ ಗಂಟ್ ಪಾಡಿಯೆ. ಮನದಾನಿ ಸೆಟ್ಟಿಡ ವಿಷಯ ಪನ್ಪೆ. ದುರಾಸೆ ಇತ್ತಿನ ಸೆಟ್ಟಿ ಒರಾನೆ ಇಲ್ಲ್ ಬುಡೊಂದು ಪಂಡೆ. ಬಂಗಾರ್ದ ನಾಣ್ಯ ತಿಕ್ಕುಂಡು ಪನ್ಪಿ ಆಸೆಡ್ ಧೈರ್ಯ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ರಾತ್ರೆ ಒರಿಯೆ ಈ ಪೊಸ ಇಲ್ಲಲ್ ಕುಲ್ಲುವೆ. ಆಂಡಲ ಪೋಡಿ ಪೋಡಿದೇ ಬೊಲ್ಪು ತೆಕ್ಕಾವೆ. ಲಾಗ್ಯೊಡಾ? ಪನ್ಪಿ ಸೊರ ಕೇಂಡುಂಡು. ತಲೆಂಬುನು ಗಟ್ಟಿ ಪತೊಂದು ಎನ್ನ ಬೆರಿತ್ತ ಮಿತ್ತೇ ಲಾಗಿಲ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪಂಡೆ. ಆಂಡ ಚೇಳುಲೆನ ರಾಶಿಲು ಸೆಟ್ಟಿನ ಮಿತ್ತ್ ಬೂರ್ದು ತುಚ್ಚರೆ ಸುರು ಮಲ್ತ. ಮತಿ ತತ್ತ್ ಪೋಪುನಾತ್ ತುಚ್ಚಿಯ.

ಕಡೆಕ್ ಸತ್ಯ ಸಂಗತಿ ತೆರಿಯೊಡುಂದು ಕುಡ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಇಲ್ಲಡೆ ಪೋದು ನಡತಿನ ವಿಷಯ ಪೂರ ಪಂಡ್‌ದ್ ಸತ್ಯ ತೆರಿಯೊಡುಂದು ಒಟ್ಟುಗೆ ಜೆತ್ತೆರ್. ಅದೃಶ್ಯ ರೂಪೊಡು ಬತ್‌ದ್ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಗ್ ಬಂಗಾರ್ದ ನಾಣ್ಯೊಲೆನ ವರಲಾ, ಸೆಟ್ಟಿಗ್ ಚೇಳ್‌ದ ಪೆಟ್ಟ್‌ಲಾ ಕೊರ್ಪುನ ಬೂತೊಡ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೆ ನೆತ್ತ ಗುಟ್ಟು ದಾದ ಪಂಡ್‌ದ್ ಕೇನುವೆ. ಅಪಗ ಆ ಭೂತ ಯಾನ್ ಪುಕ್ಕೆಲೆರೆಗ್ ಒಲಿಯುಜಿ ಪನ್ಪಿ ಸಂಗತಿ ಪನ್ಪೆ.

ಕಡೆಕ್ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೆನೇ ಆ ಇಲ್ಲ್‌ಡ್ ವಾಸ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಅಗತ್ಯೊಗು ಖರ್ಚಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಒರಿನ ಪನವುನು ಸೆಟ್ಟಿಗ್ ಕೊರ್ದು ಹೊಂದಾಣಿಕೆಡ್ ಸುಖೊಟು ಬದುಕೊಂದು ಇತ್ತೆರ್ ಪನ್ಪುನ ವಿವರೊದೊಟ್ಟುಗು ಕತೆ ಮುಗಿಯುಂಡು.

ಸೇಡಿಯಾಪುದಾರ್ನ ಈ ಕತೆಕ್ ಮಲ್ಲ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮಹತ್ವ ದಾಲಾ ಇಜ್ಜಿ. ನೀತಿ ಕತೆತ್ತ ರೂಪೊದ ಕತೆ ಉಂದು. ಎಲ್ಯ ಮಟ್ಟ್‌ಡ್ ಹಾಸ್ಯಲಾ ಈ ಕತೆಟ್ ಉಂಡು.

ಧರ್ಮಮ್ಮ

ಪಿರಾಕ್‌ದ ಕಾಲೊದ ಕತೆ. ಸತ್ಯೊದ ಕಾಲ. ಬರ್ಸ,ಅರಿಬಾರ್ ಸರಿಯಾದ್ ಆವೊಂದಿತ್ತಿನ ಕಾಲ. ಅಂಚಿತ್ತಿ ಕಾಲೊಡು ಗಂಧೊದ ನಾಡ್‌ಡ್ ಗಂಧರಾಯೆ ಪನ್ಪಿ ಒರಿ ರಾಜೆ ಇತ್ತೆ. ಈ ಅರಸ್‌ಗ್

ಒರಿ ಮಂತ್ರಿ ಇತ್ತೆ. ಅಕುಲು ಒರಿಕ್ಕೊರಿ ಬಾರಿ ಜೋಸ್ತಿಲು. ಒರ ಅರಸು ಮಂತ್ರಿ ತಿರ್ಗಾಟೊಡು ಪೋವೊಂದು ಇಪ್ಪುನಗ 'ಸುಖ ತಿಕ್ಕುನು ಒಯಿಟ್' ಪಂಡ್‌ದ್ ರಾಜೆ ಕೇನುವೆ. 'ನಮ ಇಷ್ಟ ಪಟ್ಟಿನೆಟ್'ಪಂಡ್‌ದ್ ಮಂತ್ರಿ ಪಂಡೆ 'ಒವು ಮೆಚ್ಚ್?' ಪಂಡ್‌ದ್ ರಾಜೆ ಕೇನ್ನಗ, ಮನಸ್ಸ್ ಮೆಚ್ಚ್, ಅಭ್ಯಾಸವೇ ಮೆಚ್ಚ್, ಸ್ವಭಾವನೇ ಮೆಚ್ಚ್ ಪಂಡೆ. ಅಯಿಕ್ ರಾಜೆ 'ನೆಟ್ ಒವು ಎಚ್ಚ ಕೇನುವೆ?','ಸ್ವಭಾವನೇ ಎಚ್ಚ್' ಪಂಡ್‌ದ್ ಮಂತ್ರಿ ಪಂಡೆ. ಇಂಚ ಪಾತೆರೊಂದು ಪೋಯೆರ್.

ಅರಸಗ್ ಒರ್ತಿ ರಾಣಿ ಇತ್ತಳ್. ಪೊರ್ಲುದ ರೂಪವತಿ. ಆಂಡ ರಾಣಿಡ ಪ್ರೀತಿ ಮೂಡುಜಿ. ಅರಸೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಲ್ತ್ಂಡ್‌ಲಾ ಪ್ರೀತಿ ಉಂಡಾಪುಜಿ. ಒಂಜಿ ಸರ್ತಿ ರಾಜೆ ಮಂತ್ರಿನೊಟ್ಟುಗು ಕೋಟೆದ ಪಿದಯಿದ ಬಾಕಿಲ್ದ ಕಲ್ಲ್‌ಡ್ ಕುಲ್ಲುದಿಪ್ಪುನಗ ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣೊದ ರೂಪವತಿನ್ ತೂಪೆ. ರಾಜಗ್ ಅಲೆಡ ಮನಸ್ಸ್ ಆಪುಂಡು. ಅಲೆನ ಪರಿಚಯ ಪೂರ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಅರಮನೆಕ್ಕ್ ಲೆತೊಂದು ಬರ್ಪೆ. ರಾಣಿಯಾದ್ ಸ್ವೀಕಾರ ಮಲ್ಪುವೆ. ಮಸ್ತ್ ಪ್ರೀತಿಡ್ ಇಪ್ಪುವೆರ್. ಆಂಡ ದಿನ ಕಳೆಯಿನಲೆಕನೇ ಅಲೆನ ವರ್ತನೆ ಬದಲಾಪುಂಡು. ಕಾರಣ ಇಜ್ಜಂದೆ ಕೋಪ, ಕುಲ್ಲಿನಲ್ಪ ಕಣ್ಣೀರ್ ಇಂಚ ಮಸ್ತ್ ಬದಲಾವಣೆ ಆಂಡ್. ಶರೀರಲಾ ಎಲ್ಯ ಆಂಡ್. ರಾಜ ವೈದ್ಯೆರೆನ್ ಲೆತೊಂದು ಬರ್ತ್ಂಡಲ ಪರಿಹಾರ ತಿಕ್ಕಿಜಿ. ಕಡೆಕ್ ಮಂತ್ರಿನ ಅಭಿಪ್ರಾಯೊದ ಪ್ರಕಾರ ಒಂಜಿ 'ಮರ್ದ್‌ದ ಸಾಲೆನ್' ತಯಾರ್ ಮಲ್ಪುವೆ. ಒಂಜಿ ತಿಂಗೊಲುಡು ಕೊರಮ ಪೊಣ್ಣೊರ್ತಿನ ಜೀವನ ಕ್ರಮೊಕ್ಕು ಒಪ್ಪುನ ವಾತಾವರಣೊನು ಅಲ್ಪ ಕೊರ್ಪೆ. ಒಂಜಿ ತಿಂಗೊಳುಡ್ದು ಬೊಕ್ಕ ರಾಜೆ ಪೋದು ತೂನಗ ಈ ಪೊಣ್ಣು ದಷ್ಟಪುಷ್ಟವಾದ್ ಆರೋಗ್ಯೊಡು ಇಪ್ಪುವಳ್. ಕುಡ ಅರಮನೆಕ್ ಲೆತೊಂದು ಬರ್ಪೆ. ಒಂತೆ ದಿನ ಆನಗ ಕುಡ ಅಂಚೆನೆ ಬೇಜಾರ್ ಈ ಎಲ್ಯ ರಾಣಿಗ್ ಸುರು ಆಪುಂಡು. ಒಂಜಿ ದಿನ ರಾತ್ರೆ ಬೊಲ್ಪಾವರೆ ದುಂಬು ರಾಜೆಲಾ ಎಲ್ಯ ರಾಣಿಲಾ ಅರಮನೆ ಬುಡ್ದು ದೇಶಾಂತರ ಪೋಪೆರ್. ಅರಸೆಲಾ ಕೊರಮೆರ್ನಲೆಕನೇ ಆಜಿ ವರ್ಷ ಇಪ್ಪುವೆ. ಆಂಡ ಆ ಕೊರಮೆರೆ ಪೊಣ್ಣಗ್ ದುಂಬೇ ಮದಿಮೆ ಆದಿತ್ಂಡ್. ಆ ಕಂಡನಿ ಬತ್‌ದ್ ಬಲವಂತವಾದ್ ಒಯ್ತೊಂದು ಪೋಪೆ. ಕುಡ ದುಂಬುದ ಅರಮನೆಕ್ಕ್ ಬತ್‌ದ್ ರಾಜೆ ಆಪೆ. ಒಂತೆ ದಿನ ಕರಿನಗ ಅರಸು ನಿಜವಾದ್ ರಾಜಮಾತೆನ ಮಗೆ ಅತ್ತ್. ದಾಸಿನ ಮಗೆ ಪನ್ಪಿ ಸತ್ಯ ತೆರಿಯುಂಡು. ಕಡೆಗ್ ನಿಜವಾಯಿನ ಅಪ್ಪೆ ಆಯಿನ ಪ್ರಾಯ ದಿಂಜಿನ ದಾಸಿನ್ ತೂದು ಪಾದ ಮುಟ್ಟುದು ನಮಸ್ಕಾರ ಮಲ್ಪುವೆ.

ಇಂಚ 'ಧರ್ಮಮ್ಮ' ಕತೆಲಾ ಓದುಗೆರೆನ್ ಮನಸ್ ದೀದ್ ಓದಾವುಲೆಕ ಮಲ್ಪುನ ಕತೆ. ಕತೆ ಒಂಜಿ ಹಂತೊಗು ಬನ್ನಗನೇ ಅಯಿಕ್ ಪೂರಕವಾಯಿನ ನನೊಂಜಿ ಹಿನ್ನೆಲೆ ತೆರಿದ್ ಕತೆಕ್ ಶಕ್ತಿ ಕೊರ್ಪುಂಡು. ಮನುಷ್ಯೆ ಬುಳೆಯಿನ ಪರಿಸರ ಎಂಚ ಆಯಗೊಂಜಿ ಸ್ವಭಾವೊನು ಕೊರ್ಪುಂಡು ಪನ್ಪಿ ಸಂಗತಿಲಾ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ್ ತೆರಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು.

ಶಕುಂತಲೆ

ಶಕುಂತಲೆ ಕತೆ ಕಾಳಿದಾಸನ ಸಂಸ್ಕೃತ ನಾಟಕೊದ ಕನ್ನಡ ಕಥಾರೂಪವಾದ್ ನಂಕ್

ತೋಜಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ನೆಟ್ ಸೇಡಿಯಾಪುದಾರ್ನ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯತೆ ಕಡಿಮೆ. ಆಂಡ ಕಥೆತ್ತ ಮುಖ್ಯ ಅಂಶೊಲೆನ್, ವಿವರೊಲೆನ್ ಪೊರ್ಲುಡು ತೆರಿಪಾದ್ ಕೊರ್ತೆರ್. ಆತ್ಮಬಲ ವೃದ್ಧಿಗಾದ್ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರೆ ತಪಸ್ಸ್‌ಗ್ ಕುಲ್ಲುವೆ. ಆ ಪೊರ್ತುಡು ಬತ್ತಿನ ಮೇನಕೆನ ಮಿತ್ತ್ ಮನಸಾದ್ ಆಲೆಡ ಪೊಣ್ಣು ಬಾಲೆನ್ ಪಡೆವೆ. ಬಾಲೆನ್ ಕಾಡ್‌ಡೇ ಬುಡ್ದು ದುಂಬು ಪೋಪೆ.

ಪೂಜೆದ ಸಾಮಗ್ರಿಗಾದ್ ಕಾಡ್‌ಗ್ ಬತ್ತಿನ ಕಣ್ವ ಋಷಿಕ್ಕುಲು ಶಕುಂತಲೆನ್ ತೂದು ಆಶ್ರಮೊಗು ಲೆತೊಂದು ಪೋಪೆರ್. ಕಣ್ವೆರೆನ ಆಶ್ರಮೊಡು ಶಕುಂತಲೆ ಪೊರ್ಲುಡೇ ಬುಳೆವಳ್. ಒರ ಮೃಗ ಬೋಂಟೆಗಾದ್ ಬತ್ತಿನ ದುಷ್ಯಂತೆ ಕಯಿತಲೇ ಇಪ್ಪುನ ಕಣ್ವೆರೆನ ಆಶ್ರಮೊಗು ಬರ್ಪೆ. ಕಣ್ಣೋಟ ಮೋಕೆಯಾದ್ ಬದಲಾಪುಂಡು. ಮೋಕೆಡ್ ದುಷ್ಯಂತೆ-ಶಕುಂತಲೆ ಒಂಜಾಪೆರ್. ದುಷ್ಯಂತ ರಾಜೆ ನೆನಪುಗಾದ್ ಉಂಗಿಲೊನು ಶಕುಂತಲೆಗ್ ಪಾಡುವೆ.

ಒರ ದುರ್ವಾಸ ಮುನಿಕ್ಕುಲು ಆಶ್ರಮೊಗು ಬತ್ತಿಪ್ಪುನ ಪೊರ್ತುಡು ಶಕುಂತಲೆ ದುಷ್ಯಂತನ ನೆನಪುಡು ದುರ್ವಾಸ ಮುನಿಕ್ಕುಲೆನ್ ಸ್ವಾಗತಿಸುನೆನ್ ಮರಪ್ಪುವಾಳ್. ಈ ಸಂದರ್ಭೊಡು ಮುನಿ 'ಈ ಏರೆನ್ ನೆನೆತೊಂದು ಉಲ್ಲನ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿನ ಮನಸ್‌ಡ್ದ್ ಈ ಮರತ್ ಪೋವಡ್' ಪನ್ಪಿ ಶಾಪ ಕೊರ್ಪೆರ್. ಬಂಜಿನಾಲ್ ಆದಿತ್ತಿನ ಶಕುಂತಲೆನ್ ದುಷ್ಯಂತನಡೆ ಕಡಪುಡುವೆರ್. ಆಂಡ ದುಷ್ಯಂತಕ್ ಶಕುಂತಲೆನ ನೆನಪು ಇಜ್ಜಿ. ಕುಡ ಶಕುಂತಲೆ ಕಣ್ವೆರೆನ ಆಶ್ರಮೊಡೇ ಇಪ್ಪೊಡಾಪುಂಡು. ಕೈತಲ್‌ದ ಸುದೆಕ್ ಬೂರಿನ ಉಂಗಿಲನ್ ಮೀನ್ ನಿಂಗ್‌ದ್ ಪಾಡುಂಡು. ಬೆಸ್ತೆಗ್ ಮೀನ್‌ದ ಬಂಜಿದುಲಯಿ ತಿಕ್ಕಿನ ಉಂಗಿಲೊದ ವಿಶೇಷತೆ ತೆರಿದ್ ರಾಜೆ ದುಷ್ಯಂತನ ಕೈಕ್ ಕೊರ್ಪೆ. ಉಂಗಿಲ ತೂಯಿನ ದುಷ್ಯಂತಗ್ ಶಕುಂತಲೆನ ನೆನಪಾಪುಂಡು. ಶಕುಂತಲೆ ದುಷ್ಯಂತೆರೆ ಸಂಬಂಧ ಒರಿಯುಂಡು.

ಕಾಳಿದಾಸನ ಸಂಸ್ಕೃತ ನಾಟಕ ಬೊಕ್ಕ ಕನ್ನಡೊಡು ಬತ್ತಿನ ಕೆಲವು ನಾಟಕೊಡ್ದಾವರ ಶಕುಂತಲೆ ದುಷ್ಯಂತೆರೆನ ಕತೆ ವಿದ್ವತ್ ಮನಸ್ಸ್‌ಲೆಗ್ ತೆರಿದಿತ್ತಿನನೇ ಸಂಗತಿ. ಆಂಡ ಸೇಡಿಯಾಪುದಾರ್ ಆಯಿಕೊಂಜಿ ಕತೆತ್ತ ರೂಪ ಕೊರ್ದು ಮುಡಿತ್ತೆರ್. ಸಾಮಾನ್ಯ ಓದುಗೆರೆಗ್ ಕತೆತ್ತ ಪೊರ್ಲು ತಿಲ್‌ನ ಕಟ್‌ದ್ ಕೊರ್ತೆರ್. ವಿಸ್ತಾರವಾಯಿನ ಕತೆನ್ ಎಲ್ಯ ಕತೆಟ್ ಮುಡೆದ್ ಕೊರ್ತೆರ್. ನಾಟಕೊನು ತೂನಗ ವಾ ರೀತಿದ ಭಾವನೆ ಬರ್ಪುಂಡ ಅವ್ವೆ ಭಾವನೆ ಮೂಡ್ದು ಬರ್ಪುಲೆಕ ಕತೆ ರಚನೆ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ಒಟ್ಟುಗು ಪನ್ಪುನಾಂಡ ಶಕುಂತಲೆ-ದುಷ್ಯಂತೆರೆ ಕತೆನ್ ನನಾತ್ ಜನಕ್ ತೆರ್ಪಾದ್ ಕೊರಿಲೆಕಾತ್‌ಂಡ್.

ಮಹಾರಾಣಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀಬಾಯಿ

ಈ ಕತೆತ್ತ ವಿಷಯ ನಮ್ಮ ಚರಿತೆಡ್ದ್ ಪಡೆಯಿನವು. ಮೊಗಲೆರೆನ ಆಳ್ವಿಕೆ ಮುಗ್ಗಿನ ಸಂಕ್ರಾಂತಿದ ಕಾಲ. ಮರಾಠೆರೆ ವಂಶೊದ ಕುಡಿ ಮನೂಬಾಯಿ ಮಹಾರಾಣಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀಬಾಯಿ ಆಯಿನ ಕತೆ ನೆತ್ತ ತಿರ್ಲ್. ಎಲ್ಯ ಪ್ರಾಯೊಡು ಅಪ್ಪೆನ್ ಕಳೆವೊನಿನ ಮನೂಬಾಯಿ ಬಾಜೀ ರಾಯನ ಓಲಗೊಡೇ ಬುಳೆಯಲ್. ಅಂಚಾದೆ ಕ್ಷಾತ್ರ ತೇಜಸ್ಸು ಪನ್ಪುನವು ಎಲ್ಯ ಪ್ರಾಯೊಡೆ

ಅಲೆನ ಉಡಲ್‌ಡ್ ಮೂಡುದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಝಾನ್ಸಿ ಸಂಸ್ಥಾನೊದ ಮಹಾರಾಜೆ ಗಂಗಾಧರ ರಾಯನ ಒಟ್ಟುಗು ಮದಿಮೆ ಆಂಡ್.

ಮಹಾರಾಜ ಗಂಗಾಧರ ರಾಯನ ಸಾಧನೆಗ್ ಲಕ್ಷ್ಮಿಬಾಯಿ ಬೆರಿಸಾಯ ಆದಿತ್ತಳ್. ಕುದುರೆಲೆನ್ ತೂಪುನ ವ್ಯವಹಾರೊನು ಆಲೇ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತಳ್. ಆನ್ ಬಾಲೆನ್‌ಲಾ ಪಡೆಯೆರ್. ಆಂಡ ಆಕಸ್ಮತ್ತಾದ್ ಆ ಬಾಲೆನ್ ಕಳೆವೊಂಡೆರ್. ಅರಾಜಕತೆ ಬರಿಯರೆ ಬಲ್ಲಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ದತ್ತ್‌ಗ್ ಬಾಲೆನೊಂಜಿ ದೊತೆಂಡೆರ್.

ಆಂಡ ದತ್ತು ಜೋಕುಲೆನ್ ಹಕ್ಕ್ ಇಜ್ಜಿ ಪನ್ಪಿ ಡಾಲ್‌ಹೌಸಿನ ನೀತಿಡ್ದ್ ಇತ್ತಿನ ಸಂಸ್ಥಾನೊನು ಕಳೆವೊಂಡೆರ್.

ಬ್ರಿಟೀಷೆರ್ನ ದೌರ್ಜನ್ಯೊಗು 1857 ಇಸವಿಡ್ ಮಲ್ಲ ದಂಗೆ ಆಂಡ್. ಲಕ್ಷ್ಮೀಬಾಯಿ ಸೇನೆ ಕಟ್‌ದ್ ಬ್ರಿಟೀಷೆರ್ನ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಟ ಮಲ್ತಳ್. ನಿಜವಾಯಿನ ಅರ್ಥೊಡು ಮಹಾರಾಣಿ ಆಯೊಳು. ಯುದ್ಧ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಒಟ್ಟುಗು ರಾಜತಾಂತ್ರಿಕತೆಲಾ ತೆರಿದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆಲೆನ ಕಾಲೊನು ನಿಜವಾದ್‌ಲಾ ರಾಮರಾಜ್ಯ ಪಂಡ್‌ದ್ ಜನ ತೀರ್ಮಾನ ಮಲ್ತೆರ್. ಇಂಚ ಇಡೀ ಕತೆಟ್ ಲಕ್ಷ್ಮಿಬಾಯಿನ ವೀರತ್ವೊದ ಸಂಗತಿಲೆನ ವಿವರ ಉಂಡು. ಚರಿತ್ರೆದ ವಿಷಯೊನು ಒಂಜಿ ಕತೆತ್ತ ರೂಪೊಡು ಸೇಡಿಯಾಪು ತುಂಬು ದೀತೆರ್. ಬ್ರಿಟೀಷೆರ್ನ ಕುಟಿಲತೆತ್ತ ಸೂಕ್ಷ್ಮೊಲು ಕತೆಟ್ ಅನಾವರಣ ಆತ್‌ಂಡ್. ಅಂಚನೆ ಲಕ್ಷ್ಮಿಬಾಯಿನ ದೇಶಪ್ರೇಮ, ಪುರುಷಡ್ದ್ ಮೀರಿನ ಅದ್ಭುತ ಧೈರ್ಯ, ಸಾಹಸ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ತೆರಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು.

ಕನ್ನಡ ಶಬ್ದಾರ್ಥ ಕೋಶ

ಒಂಜಿ ಭಾಷೆದ ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್‌ಗ್, ಆ ಭಾಷೆದ ವಿಷಯೊಡು ಬೊಕ್ಕಲಾತ್ ತೆರಿಯರೆ 'ಅರ್ಥಕೋಶ' ಬಾರಿ ಅಗತ್ಯ. ಆಯಾ ಕಾಲೊಗು ಈ ಬೇಲೆ ಆವೊಡಾಪುಂಡು. ದಾಯೆ ಪಂಡ ಭಾಷೆ ಪಂಡ ಅವು ಪರಪುನ ನೀರ್ ಇತ್ತಿಲೆಕ್ಕ. ರೆವರೆಡ್ ಫಾದರ್ ಫರ್ಡಿನೆಂಡ್ ಕಿಟೆಲ್ ಪನ್ಪಿ ಜರ್ಮನಿ ದೇಶೊದ ವಿದ್ವಾಂಸೆ ಕನ್ನಡೊಗು ಪದ್‌ನೊರುಂಬನೇ ಶತಮಾನೊದ ಕಾಲೊಡು 'ಕನ್ನಡ ನಿಘಂಟು' ಬರೆದ್ ಮಾತೆರ್ನ ಪುಗರ್ತೆಗ್ ಪಾತ್ರ ಆಯಿನ ಸಂಗತಿ ನಮಕ್ ಮಾತಾ ಗೊತ್ತಿತ್ತ್‌ನವೆ. ಆಂಡ ಕಲ್ಪುನ ಜೋಕುಲೆಗ್ ಉಪಯೋಗ ಆಪುನಂಚಿನ ಅರ್ಥ ಕೋಶವೊಂಜಿ ಅಗತ್ಯವಾದ್ ಬೋಡಿತ್‌ಂಡ್. ಅಂಚಾದ್ ಬೇತೆ ವಿದ್ವಾಂಸೆರೆನ ಸಹಕಾರ ಪಡೆದ್ ಸಂಪಾದನೆ ಮಲ್ತಿನ 'ಕನ್ನಡ ನಿಘಂಟು' ಪನ್ಪಿ ಬೂಕು 1951ಟ್ ಬೊಲ್ಪು ತೂಂಡು. ದಿನ ಬಳಕೆದ ಕೆಲವೊಂಜಿ ಪದೊಕ್ಕುಲು, ಒಂಜಿ ಶಬ್ದಗು ಇಪ್ಪುನ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಅರ್ಥೊಲು, ಶಬ್ದ ಕನ್ನಡ ಮೂಲೊದನಾ ಅತ್ತ್ ಸಂಸ್ಕೃತೊದನಾ ಪನ್ಪಿ ಎಲ್ಯ ವಿವರ, ಶಬ್ದ ಬೇತೆ ಭಾಷೆದನಾ ಪನ್ಪಿ ವಿವರಣೆ ಉಂಡು ಮಾತಾ ಈ ಪದಕೋಶದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯತೆ. (ಸೇಡಿಯಾಪು ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ಟ, ಎಂ. ರಾಮಚಂದ್ರ ಪು.ಸಂ. 46, 47)

ಈ ಅರ್ಥಕೋಶ ಎಲ್ಯ ರೂಪೊಡು ಇತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಮಸ್ತ್ ಉಪಯುಕ್ತವಾಯಿನವು.

ಸೇಡಿಯಾಪುದರೆಗ್ ಅರೆನ ವಿಚಾರೊಲೆಡ್ ಏತ್ ಸ್ಪಷ್ಟತೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್ ಪನ್ಪಿ ಸಂಗತಿ ಆರ್ ಕೊರ್ಪುನ ವಿವರ, ನಿರೂಪಣೆದ ಮೂಲಕ ತೆರಿಯುಂಡು. ಇಂಚಿತ್ತಿ ತಾಕತ್ತ್ ಇತ್ತಿನೆಡ್ದೇ ಉಡುಪಿದ ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಗೋವಿಂದ ಪೈ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರೊದ ತುಳು ನಿಘಂಟು ಯೋಜನೆದ ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿದ ಸದಸ್ಯೆರಾದ್ ಕಾಣಿಕೆ ಕೊರಿಯೆರ್.

ಸೇಡಿಯಾಪುದಾರ್ನ ಕವಿ ಮನಸ್ಸ್

ಸುತ್ತಮುತ್ತೊದ ಬೇನೆ ಬೆಸರ್‌ಗ್ ನಮ್ಮ ಮಾತೆರ್ನ ಮನಸ್ಸ್‌ಲಾ ಸ್ಪಂದಿಸಾವುಂಡು. ಅಂಚಾದ್ ಮಾತೆರೆಗ್‌ಲಾ ಕವಿ ಮನಸ್ಸ್ ಪನ್ಪುನವು ಇಪ್ಪುಂಡು. ಆಂಡ ಮನಸ್ಸ್‌ಡ್ ಪುಟ್ಟಿನ ಭಾವನೆನ್ ಪೊರ್ಲುಡು ಕಬಿತೆಯಾದ್ ಮುಡೆಪುನವು ಒಂಜಿ ಕಲೆ. ಬುದ್ಧಿ-ಭಾವೊದ ಸಮರಸ ಪಾಕವಾಯಿನ ಕಬಿತೆದ ಕಲೊಟ್ಟುಲಾ ಪುದರ್ ಮಲ್ತಿನಾರ್ ಸೇಡಿಯಾಪು.

ಸೇಡಿಯಾಪು ಕಾವ್ಯ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯೊಡು ಒಂಜಿ ವಿಶಿಷ್ಟ ರೂಪ. ಉಂದೆನ್ ಕಥನ ಕವನ ಪಂಡ್‌ದ್ ಲೆಪ್ಪೊಲಿ. ರಾಮಾಯಣೊಡು ಬರ್ಪುನ 'ಶಬರಿ'ನ ಜೀವನ ವೃತ್ತಾಂತೊನೇ ಪತೊಂದು 'ಪುಣ್ಯಲಪರಿ' ಪನ್ಪಿ ಪುದರ್‌ದ ಕಾವ್ಯ ಬರೆಯೆರ್. ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಭಕ್ತಿಗ್ ನನೊಂಜಿ ಪುದರಾದಿಪ್ಪುನ 'ಶಬರಿ'ನ್ ಪೊರ್ಲಗಂಟ್‌ಡ್ ಕಾವ್ಯೊಡು ಚಿತ್ರಣ ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ತೆರ್. ರಾಮ ಭಕ್ತಿಗೇ ತನ್ನ ಜೀವನ ಮುಡಿಪಾದ್ ದೀಪೊಲು ಶಬರಿ. ಸೇಡಿಯಾಪುದಾರ್ ನಿರೂಪಿಸಾಯಿನ 'ಶಬರಿ'ನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವೊಗು ಕೆಲವೊಂಜಿ ಪೊಸ ರೂಪ ಕೊರ್ತೆರ್. ಜವನ್ದಿ ಪೊನ್ನಾದಿಪ್ಪುನ ಶಬರಿನ ವರ್ಣನೆ ಕಾವ್ಯೊಡು ಬರ್ಪುಂಡು. ಮದಿಮೆದ ಗಡ್ಡ್‌ದ ಒನಸ್‌ಗ್‌ಂದ್ ಕೊನತ್ತಿನ ಏಡ್-ಕುರಿಕ್ಕುಲೆನ ಅರಬಾಯಿ ಕೇನ್‌ದ್ ನಡುರಾತ್ರಿ ಇಲ್ಲ್ ಬುಡ್ದು ಪಿದಾಯಿ ಬರ್ಪಳ್ ಶಬರಿ. ಕಾಡ್‌ಡ್ ಋಷಿನ ದರ್ಶನ ಆಪುಂಡು. ಶಬರಿನ ಉಡಲ್‌ನ್ ಅರ್ಥ ಮಲ್ತಿನ ಆಯೆ ಅಲೆನ ಮನಸ್‌ಗ್ ರಾಮ ಭಕ್ತಿದ ಬೀಜ ಬಿತ್ತುವೆ. ಅವೆಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ರಾಮನ್ ತೂಪುನವ್ವೆ ಅಲೆನ ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಗುರಿಯಾದಿಪ್ಪುಂಡು. ಕಡೆಕ್ ರಾಮದರ್ಶನ ಶಬರಿಗ್ ಆಪುಂಡು. ಮೂಲ ಕತೆಡ್ದ್ ಕೆಲವೊಂಜೆನ್ ಕಳೆವುನ, ನನ ಕೆಲವೊಂಜಿ ಸಂಗತಿನ್ ಸೇರ್ಪಾವುನ ಕೆಲಸೊನು ಸೇಡಿಯಾಪುದಾರ್ ಮಲ್ತೆರ್. ಭಕ್ತೆ-ಭಗವಂತನ ಸಮಾಗಮೊಕ್ಕು ಎಚ್ಚಿನ ಒತ್ತುನು ಮುಲ್ಪ ಸೇಡಿಯಾಪುದಾರ್ ಕೊರಿಯೆರ್. ಕಡಿಮೆ ಪದ್ಯೊದ ಸಾಲ್‌ಡ್ ಮಲ್ಲ ಅರ್ಥ ದಿಂಜಾದ್ ಕೊರಿನವು ಸೇಡಿಯಾಪುದಾರೆ ಕಬಿತೆದ ಶಕ್ತಿ. ಶಬರಿ ಇಲ್ಲ್ ಬುಡ್ದು ಪಿದಾಯಿ ಬರ್ಪುನ ಕಾರಣ ಪ್ರಾಣಿಹಿಂಸೆಡ್ದ್ ಆಯಿನ ಬೇಜಾರ್. ಆ ಕಾಲೊದ ಗಾಂಧಿಯೆರ್ನ ಅಹಿಂಸಾತತ್ವೊದ ಪ್ರಭಾವ ಸೇಡಿಯಾಪುದಾರ್ನ ಕಾವ್ಯೊಡು ಮೂಡ್ದು ಬಯಿದ್‌ಂಡ್ ಪನೊಲಿ.

ಶಬರಿನ ಭಕ್ತಿದ ರೂಪ ಒಂಜಿ ರೀತಿ ಆಂಡ ಆರ್ ಬರೆತಿನ 'ಶ್ವಮೇಧ' ಪನ್ಪಿ ಕಾವ್ಯೊದ ಭಕ್ತಿದ ರೀತಿ ನನೊಂಜಿ. 'ಅಶ್ವಮೇಧ' ಪನ್ಪಿ ಕಾವ್ಯೊಗು 'ನಾಯ ನಡತೆ' ಪನ್ಪಿನ ಪುದರ್‌ಲಾ ಉಂಡು. ನಮ್ಮ ತುಳುನಾಡ್ದ ಪುತ್ತೂರ್ದ ಕೈತಲ್ದ ನರಿಮೊಗರು ಪನ್ಪಿನಲ್ಪ ನಾಯಿಗಾದ್ ಕಟ್ಟಿನ ದೂಪೆನೆ ಕಾವ್ಯೊದ ವಸ್ತುಪ್ರೇರಣೆ. ನರಿಮೊಗರುದ ಒಂಜಿ ಕಂಡೊದ ಬರಿಟ್ ಒಂಜಿ ಧರ್ಮರಾಯ

ಸೆಟ್ಟಿ ಬೊಕ್ಕ ಪದ್ಮಾವತಿ ಪನ್ಪಿ ಜೈನ ಕಂಡನಿ ಬುಡೆದಿ ಇತ್ತೆರ್. ಅಕ್‌ಲೆಗ್ ಜೋಕುಲು ಇಜ್ಜಿ ಪನ್ಪಿ ದುಃಖ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಕುಲು ನಾಯಿದ ಕಿನ್ನಿನ್ ಸಾಂಕ್‌ದ್ ನೆಯಿ ಪೇರ್ ಪಾಡ್ದ್ ಸಾಂಕುವೆರ್. ಮೋಕೆ ತೋಜಾವೆರ್. ಅವೇ ಊರುಡು ಗುಮ್ಮನಾಳ್ವ ಪನ್ಪಿ ಧನಿ ಇತ್ತೆ. ಆಯೆ ತನ್ನ ಕೆಲಸೊದಾಯನ್ ಒತ್ತೆ ದೀದ್ ಶಿಕ್ಷೆ ಕೊರೊಂದು ಇಪ್ಪುವೆ. ಉಂದೆನ್ ತೂದು ಮನಸ್ ಕರಗಿನ ಧರ್ಮರಾಯೆರ್ ತನ್ನ ಮೋಕೆದ ನಾಯಿನ್ ಅಡವು ದೀದ್ ಆ ಬೇಲೆದಾಯನ್ ಜೀತೊಡ್ದು ಬುಡ್ಪಾಯೆರ್. ಪೊಸ ದನಿನ ಇಲ್ಲಲ್ ನಾಯಿ ಎಚ್ಚರಿಕೆಡ್ ಕಾಪುನ ಬೇಲೆನ್ ಎಡ್ಡೆಡ್ ಮಲ್ತೊಂದು ಇಪ್ಪುಂಡು. ಒರ ತಡರಾತ್ರಿ ಗುಮ್ಮಣ್ಣ ಆಳ್ವನ ಇಲ್ಲಗ್ ಸೂ ಬೂರುಂಡು. ನಾಯಿ ಜೋರುಡು ಕೊರೆತ್‌ದ್ ಇಲ್ಲದಕುಲೆನ್ ಲಕ್ಕಾವುಂಡು. ಇಲ್ಲಡ್ದ್ ಪಿದಾಯಿ ಬತ್ತಿನ ಮಾತೆರ್ಲ ಪೋಡಿದ್ ತಾಳ್ಮೆ ಕಳೆವೊಂಡೆರ್. ಉಲಯಿ ತೊಟ್ಟಿಲ್‌ಡ್ ಇತ್ತಿನ ಎಲ್ಯ ಬಾಲೆನ್ ಮರತೆರ್. ನಾಯಿ ಸೂತ್ತ ಬೇಗೆದ ನಡುಟು ಉಲಯಿ ಪೋದು ಬಾಲೆನ್ ಪಿದಾಯಿ ತೊಟ್ಟಿಲ್ದ ಒಟ್ಟುಗು ಪಿದಾಯಿ ಕೊನತ್‌ಂಡ್. ಕಡೆಕ್ ಬಾಲೆದ ನೆನಪಾಯಿನ ಆಳ್ವೆರ್ ನಾಯಿಡ್ದ್ ಆಯಿನ ಉಪಕಾರ ತೆರಿಯೆರ್. ನಾಯಿಡ್ದ್ ಆಯಿನ ಮಾಮಲ್ಲ ಉಪಕಾರೊನು ನೆಂಪು ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಓಲೆ ಬರೆದ್ ಕೆಕ್ಕಿಲ್‌ಡ್ ಕಟ್‌ದ್ ಕಡಪುಡುವೆರ್. ಬೊಲ್ಪುಗು ಬೀಲ ಆಡಾವೊಂದು ಬತ್ತಿನ ನಾಯಿನ್ ತೂದು ತಪ್ಪಾದ್ ಬತ್ತಿನಿಂದ್ ತೆರಿದ್ ಹಾಕ್‌ದ್ ಕೆರ್ಪೆರ್. ಸತ್ಯ ತೆರಿನ ಧರ್ಮರಾಯೆರ್ ಮನಸ್ ಕರಗ್‌ದ್ ಬುಲಿಪುವೆರ್. ಕಡೆಕ್ ನಾಯಿಗೊಂಜಿ ದೂಪೆ ಕಟ್ಯೆರ್.

ತುಳುವೆರೆನ ಮನಸ್ಸ್‌ಡ್ ಇಪ್ಪುನ ಇಂಚಿನ ಐತಿಹ್ಯೊದ ಕತೆನ್ ಪತೊಂದು ಕಾವ್ಯವಾದ್ ಮುಡೆಯಿನ ರೀತಿಯೇ ಪೊರ್ಲು. ನಾಯಿದ ಗುಣೊನು ವರ್ಣನೆ ಮಲ್ಪುನಲ್ಪ, ಗುಮ್ಮಣ್ಣಾಳ್ವನ ಹಿಂಸೆದ ದುಷ್ಟಗುಣೊನು ತೆರಿಪಾನಗ, ನಾಯಿನ್ ಕಳೆವೊನ್ನ ದುಃಖೊಡು ಧರ್ಮರಾಯೆರ್ ಕರಗ್‌ನಗ ಸೇಡಿಯಾಪುದಾರ್ ಉಪಯೋಗ ಮಲ್ತಿನ ಕಾವ್ಯ ಭಾಷೆನೇ ಅರೆನ ಪ್ರತಿಭಾಶಕ್ತಿಗ್ ಸಾಕ್ಷಿ. ಬೋಡ್ತುನಾತ್ ಅಲಂಕಾರ, ಸುಭಾಷಿತೊಲೆನ್ ಕಾವ್ಯೊದ ಉಡಲ್‌ಡ್ ಸೇರ್ಪಾದೆರ್.

'ತರುಣ ಧಮನಿ' ಪನ್ಪುನ ಕಾವ್ಯಗ್ ಸಾದಿ ತೋಜಿಪಾಯಿನವು ಗಳಗನಾಥೆರ್ನ 'ಕನ್ನಡಿಗರ ಕರ್ಮ ಕಥೆ' ಪನ್ಪಿ ಕೃತಿ. ವಿಜಯನಗರೊದ ದೊರೆ ರಾಮರಾಯನ ಬೋಂಟೆ ಬೊಕ್ಕ ಪ್ರಣಯ ಪ್ರಸಂಗನೇ ಕಾವ್ಯೊದ ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯ. ವಿಜಯನಗರದ ದೊರೆ ಒಂಜಿ ದಿನ ಬೊಲ್ಪುಗು ಕುದುರೆ ಏರ್ದ್ ಬೋಂಟೆಗ್ ಪೋಪುನ ಚಿತ್ರಣೊದ ಮೂಲಕ ಕಾವ್ಯ ಸುರು ಆಪುಂಡು.

ಕಾಡ ಸಾದಿಡ್ ಮುರ್ಗೊಲೆನ್ ನಾಡೊಂದು ಪೋನಗ ಸಖಿಡಪ್ಪ ಬರ್ಪುನ ರಾಜ ಕುಮಾರಿನ್ ತೂಪೆ. ನನೊಂಜಿ ಕಡೆಡ್ದ್ ಪಿಲಿಯೊಂಜಿ ರಾಜಕುಮಾರಿನ ಮಿತ್ತ್ ದಾಳಿ ಮಲ್ಪರೆ ಬರ್ಪುಂಡು. ದೊರೆ ತನ್ನ ಖಡ್ಗೊಡ್ದು ಪಿಲಿತ್ತ ತರೆ ಕಡ್ತ್‌ದ್ ರಾಜಕುಮಾರಿನ್ ರಕ್ಷಣೆ ಮಲ್ತೆ. ಮತಿ ತಪ್ಪಿ ರಾಜಕುಮಾರಿನ್ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಪಾತೆರುವೆ. ಪರಿಚಯ ಮೋಕೆ ಆದ್ ಬದಲಾಪುಂಡು. ಆಂಡ ಅಕ್‌ಲೆನ ಜೀವನೊಗು ಕುಲ ಅಡ್ಡಿ ಬರ್ಪುಂಡು. ಮತ ಧರ್ಮ,

ಲೋಕರೂಢಿನ್ ಪಾಲಿಸಾವೊಡು ಪನ್ಪಿ ವಿಚಾರೊನು ರಾಜಕುಮಾರಿ ಪಂಡಲ್‌ಂಡ, ಪ್ರೀತಿಯೇ ಮಾತೆಡ್ದ್‌ಲಾ ಮಲ್ಲ ಪನ್ಪಿನ ಸಂಗತಿನ್ ದೊರೆ ಕೆಲವು ಉದಾರ್ನೆದ ಮೂಲಕ ಪನ್ಪೆ. ಆತ್ ಮಲ್ಲ ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ವಾ ರೀತಿ ನಾಶ ಆಂಡ್ ಪನ್ಪಿ ಸಂಗತಿನ್‌ಲಾ ಈ ಘಟನೆದ ಮೂಲಕ ತೆರಿಪಾವುನ ಪ್ರಯತ್ನ ಆತ್‌ಂಡ್.

'ಕೃಷ್ಣಕುಮಾರಿ' ಪನ್ಪುನವು ಸೇಡಿಯಾಪುದಾರ್ನ ನನೊಂಜಿ ಕಾವ್ಯ. ಕೃಷ್ಣಕುಮಾರಿ ರಾಜಸ್ಥಾನೊದ ಬೀರೆದಿ ಪೊಣ್ಣು. ಇಂಚಿತ್ತಿ ಪೊಣ್ಣನ ತ್ಯಾಗ, ಬಲಿದಾನೊನು ಭಾಮಿನಿ ಷಟ್ಪದಿಡ್ ಸೇಡಿಯಾಪು ಬರೆತೆರ್. ಉಂದು ವೀರರಸ ಪ್ರಧಾನವಾಯಿನ ದುಃಖಾಂತ ಕಾವ್ಯ. ಕೃಷ್ಣಕುಮಾರಿನ ಮರಣ ಕಾಲೊಡು ಅರಮನೆದ ಪೊಂಜೊವುಲು, ಪಕ್ಕಿ ಪರನೆಲು ದುಃಖಸಾಗರೊಡು ಮುರ್ಕಿಯ ಪನ್ಪಿ ಸಂಗತಿ ಈ ಕಾವ್ಯೊಡು ವರ್ಣನೆ ಆಪುಂಡು.

ಸೇಡಿಯಾಪುದಾರ್ನ ಸಂಶೋಧನೆ

ಸಾಹಿತ್ಯ-ಸಂಸ್ಕೃತಿತ್ತ ರಚನೆ ಬೊಕ್ಕ ಅಧ್ಯಯನ ಪನ್ಪಿ ರಡ್ಡ್ ಮರ್ಗಿಲ್‌ಡ್‌ಲಾ ಸೇಡಿಯಾಪು ಬೆಂದಿನಾರ್. ಸಂಶೋಧನೆ ಪನ್ಪಿನವು ಅರೆಗ್ ಏರ್ನಾ ಒತ್ತಾಯೊಗು ಮಲ್ಪಿ ಕೆಲಸ ಆವಂದೆ ಅರೆನ ಉಡಲುದುಲಯಿದ ಒತ್ತಡ ಆದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅರೆನ 'ಕೆಲವು ದೇಶನಾಮಗಳು' ಪನ್ಪಿ ಬೂಕು ಅರೆನ ಸಂಶೋಧನಾ ದೃಷ್ಟಿದ ಫಲ. ಪಾಂಡ್ಯ, ತುಳು ಪನ್ಪಿ ಪುದರ್‌ದ ನಿಷ್ಪತ್ತಿದ ಬಗ್ಗೆಲಾ ಆರ್ ವಿವರಣೆ ಕೊರ್ತೆರ್.

ಅರೆನ 'ಕನ್ನಡ ವರ್ಣಗಳು' ಪನ್ಪಿ ಕೃತಿಲಾ ಈ ದೃಷ್ಟಿಡ್ ಓದೊಡಾಯಿನ ಬೂಕು. ಈ ಕೃತಿತ್ತ ಪೀಠಿಕೆಡ್ ವ್ಯಾಕರಣ, ಶಬ್ದಶಾಸ್ತ್ರ, ಬೊಕ್ಕ ಭಾಷಾ ವಿಜ್ಞಾನೊದ ಸಂಬಂಧೊನು ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ಆಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಕನ್ನಡ ವ್ಯಾಕರಣೊದ ರೂಪೊಲೆನ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ವಿಚಾರೊಲೆಡ್ ನಿರೂಪಿಸದೆರ್.

ಅರೆನ 'ಕನ್ನಡ ಛಂದಸ್ಸು' ಪನ್ಪಿ ಕೃತಿ ನಾಗವರ್ಮೆ ತನ್ನ ಛಂದೋಂಬುಧಿಡ್ ಪಂಡಿನ ಆದಿ ಕಾಲೊದ ಛಂದೋಬಂಧೊಲಾಯಿನ ಮದನವತಿ, ಅಕ್ಕರ, ಚೌಪದಿ, ಗೀತಿಕೆ, ಏಳೆ, ತ್ರಿಪದಿ, ಉತ್ಸಾಹ, ಷಟ್ಪದಿ, ಅಕ್ಕರಿಕೆ ಬೊಕ್ಕ ಛಂದೋವತಂಸೊದ ಲಕ್ಷಣೊನು ಸಮಗ್ರವಾದ್ ಸೇಡಿಯಾಪು ತೆರಿಪಾದ್ ಕೊರ್ತೆರ್.

ಆರ್ಯ, ವರ್ಣ, ಜಾತಿ, ಲಿಂಗ ಪನ್ಪಿ ವಿಷಯೊಲೆನ ಚಿಂತನೆನ್ 'ತಥ್ಯದರ್ಶನ' ಪನ್ಪಿನ ಕೃತಿಟ್ ಮಲ್ತೆರ್. ನೆಟ್ಟ್ 'ಆರ್ಯ' ಪನ್ಪುನವು ಒಂಜಿ ಜಾತಿಗುಂಪುದ ಶಬ್ದೊ ಪನ್ಪುನೆನ್ ಸೇಡಿಯಾಪುದಾರ್ ಒಪ್ಪಿಜೆರ್. 'ಆರ್ಯ' ಪನ್ಪಿ ಶಬ್ದ 'ಅಯನ' ಶಬ್ದಡ್ದ್ ಬತ್ತ್‌ದ್‌ಂಡ್. ಅಯನ ಪಂಡ ಕೃಷಿ, ಗೋವುರಕ್ಷಣೆ ಇಂಚಿತ್ತಿ ವೃತ್ತಿಗ್ ಸಂಬಂಧಿಸಿನವು ಪನ್ಪುನವು ಅರೆನ ವಾದ. 'ವರ್ಣ' ಪನ್ಪುನವುಲಾ ವೃತ್ತಿ ಸಂಬಂಧಿಯಾಯಿನವು. ಬಣ್ಣೊಗುಲಾ ವರ್ಣೊಗುಲಾ ಸಂಬಂಧ ಇಜ್ಜಿ ಪನ್ಪಿ ವಿಚಾರೊನು ಪಂಡೆರ್.

ಕನ್ನಡೊದ ಆದಿಕವಿಯಾಯಿನ ಪಂಪನ ವಿಕ್ರಮಾರ್ಜುನ ವಿಜಯ ಪನ್ಪಿ ಮಹಾಕಾವ್ಯೊದ

ಒಂರ್ಬನೇ ಆಶ್ವಾಸೊಡು ಒಂಜಿ ಪದ್ಯ ಉಂಡು. ಅವು ದುರ್ಯೋಧನನ ರಾಣಿ ಭಾನುಮತಿ ಪಗಡೆ ಗೊಬ್ಬಿನ ಪ್ರಸಂಗ. ಉಂದೆನ್ ಕರ್ಣಭೇದನೊದ ಸಂದರ್ಭೊಡು ಕರ್ಣೆ ಕೃಷ್ಣಗ್ ಪನ್ಪೆ. ದುರ್ಯೋಧನನ ಹೃದಯವಂತಿಕೆನ್ ಪುಗರುವೆ. ಆಂಡ ಈ ಪದ್ಯ ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್ನಕುಲೆನ್ ಚಿಂತನೆ ಮಲ್ಪುಲೆಕ ಮಲ್ಪುಂಡು. ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಸಾದಿಡ್ ಯೋಚನೆ ಮಲ್ಪುಲೆಕ ಮಲ್ಪುಂಡು. ಸೇಡಿಯಾಪು ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ರ್ ಬರೆಯಿನ 'ಭಾನುಮತಿಯ ನೆತ್ತ' ಪನ್ಪಿ ಲೇಖನ ಈ ರೀತಿದ ಚರ್ಚೆಡ್ ಬಾರಿ ಮಹತ್ವ ಇತ್ತಿನವು. ಪದ್ಯೊನು ಜಾಗ್ರತೆಡ್ದ್ ಬುಡ್ಪಾದ್, ಈ ಪದ್ಯೊಡು ಬರ್ಪುನು ಪದ-ವಾಕ್ಯೊಲೆನ್ ಭಾಷಾವಿಜ್ಞಾನದ ಕಣ್ಣ್‌ಡ್ ತೂತು ಅರ್ಥ ವಿವರಣೆ ಕೊರ್ತೆರ್. ದುರ್ಯೋಧನೆಲಾ ಭಾನುಮತಿಲಾ ಪಗಡೆ ಗೊಬ್ಬಿನಿ ಪನ್ಪಿ ವಾದೊನು ಈ ಲೇಖನೊಡು ದುಂಬು ದೀಯೆರ್. ಉಂದು ಬಜಿ ಹೇಳಿಕೆ ಅತ್ತ್. ಸರಿಯಾಯಿನ ಸಮರ್ಥನೆ ಕೊರ್ದು ಒಪ್ಪುಲೆಕ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ಪ್ರೊ.ಜಿ.ವೆಂಕಟ ಸುಬ್ಬಯ್ಯೆರ್ ಲೆಕೊಂತಿನ ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್ ಸೇಡಿಯಾಪುದಾರ್ನ ಈ ವಿಮರ್ಶೆನ್ ಒತ್ತೊಂದು ಪುರ್ಗರ್ತೆದ ಪಾತೆರ ಪಂತೆರ್. ಇಂಚಪ್ಪ ಡಾ. ಪಾದೆಕಲ್ಲು ವಿಷ್ಣು ಭಟ್ರ್ ಪಂಪನ ಈ ಪದ್ಯೊದ ಮಿತ್ತ್ ಬತ್ತಿನ ಲೇಖನೊಲೆನ್ ಒಟ್ಟು ಮಲ್ತ್‌ದ್- 'ಭಾನುಮತಿಯನೆತ್ತ' ಪನ್ಪಿ ಬೂಕುನು ಸಂಪಾದನೆ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ಸೇಡಿಯಾಪುದಾರ್ ಕೊರಿನ ಅರ್ಥ ವಿವರಣೆನೇ ಎಚ್ಚಿಗೆ ಸರಿ ಪನ್ಪಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯೊನು ಈ ಕೃತಿತ್ತ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಡ್ ಪಂಡೊಂದೆರ್. ಸೇಡಿಯಾಪುದಾರ್ನ ಸಂಶೋಧನೆ-ಚಿಂತನೆ ಅವ್ವೇತ್ ಗಟ್ಟಿ ಪನ್ಪಿ ಸಂಗತಿ ತೆರಿಯುಂಡು.

ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವೊದ ಕೆಲವು ವಿಶೇಷತೆಲು

ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ್ ಸಾಹಿತಿ ಬರೆಯಿನ ಬೂಕು ನಮಕ್ ಮುಖ್ಯ. ಅಂಚ ಪಂಡ್‌ದ್ ಬರೆತಿನ ಸಾಹಿತಿನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಲಾ ನಮಕ್ ಬೋಡಾಪುಂಡು. ದಾಯೆಗ್ ಪಂಡ ಆಯನಾಯನ ಅನುಭವ, ಯೊಚನೆ ಮಲ್ಪುನ ರೀತಿ, ಕಷ್ಟನಷ್ಟ, ಬೇನೆ ಬೆಸರ್‌ದ ಪಾಕೊಡೆ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಪನ್ಪುನವು ಮೂಡುದು ಬರ್ಪುಂಡು. ಅಂಚಾದ್ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವೊದ ಮರ್ಗಿಲ್‌ಡ್ದೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಉಂಡಾಪುಂಡು. ಒರಿ ಸಾಹಿತಿನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವೊದ ಸಂಗತಿನ್ ಪತೊಂದೆ ನನೊಂಜಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನೆ ಆಪುನೆನ್ ನಮ ತೂಪ

ಸೇಡಿಯಾಪುದಾರ್ನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವೊನು ಮಸ್ತ್ ಕಯಿತಲ್‌ಡ್‌ದ್ ತೆರಿನ ಈ ನಾಡ್‌ದ ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್ನಕುಲು ಅರೆನ ಬಗೆಟ್ ಮಸ್ತ್ ಬರೆತೆರ್. ಹಿರಿಯೆರಾಯಿನ ಏರ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಆಳ್ವೆರ್ನ, ಎಂ. ರಾಮಚಂದ್ರೆರ್ನ ನೆನಪುದ ಬುತ್ತಿಡ್ ಸೇಡಿಯಾಪುದಾರ್ನ ಚಿತ್ರ ಉಂಡು.

- ಸೇಡಿಯಾಪುದಾರ್ ಕೊರಿನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಎಂಚ ಎಡ್ಡೆ ವಿಚಾರೊಲೆನ್ ದುಂಬು ದೀಪುಂಡಾ ಅಂಚೆನೆ ಅರೆನ ಗುಣಸ್ವಭಾವಲಾ ಎಡ್ಡೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಒವ್ವೆ ರೀತಿದ ಅಹಂಕಾರ ಇಜ್ಜಂದಿನ ಸರಳ ಜೀವನಕ್ರಮ ಅರೆನ ಆದಿತ್‌ಂಡ್.
- ಎಲ್ಯ ಪ್ರಾಯೊಡ್ದುಲಾ ಅರೆನ ಆರೋಗ್ಯ ಅತ್ ಸರಿ ಇಜ್ಜಾಂಡ್. ಆಂಡ ಅರೆಡ ದೃಢವಾಯಿನ ಮನಸ್ಸ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅರೆನ ವಿಚಾರೊಲೆಡ್ ಅರೆಗ್ ಏಪಲ ಗೊಂದಲ

ಪಂಡ್‌ದ್ ಇಜ್ಜಾಂಡ್. ಆರೆನ ಬಾಯಿಡ್ದ್ ಏಪಲ ಬೊಡ್ಚಾಂದಿನ ಪಾತೆರ ಬತ್ ದಿಪ್ಪಂದ್. ಬಡಪತ್ತ್ ಆರೆಗ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡಲ ಸ್ವಾಭಿಮಾನೊನು ಮಾರಿನಾರ್ ಅತ್ತ್.

- ಸೇಡಿಯಾಪುದರೆಗ್ ಏತೊ ಕಷ್ಟೊಲು ಎದುರಾಂಡಲ ಆರೆನ ಓದಾಟ್ಟೆಗೆನ್ ಉಂತಾಯಿನಾರತ್ತ್. ಪಿರಿಯಕುಲು ಮಲ್ಪುನ ಚರ್ಚೆ-ಸಂವಾದೊಲೆನ್ ಕೆಬಿ ನಿಲ್ಕೆ ಕೇನೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಕನ್ನಡೊದ ವಿದ್ವತ್ ಗ್ರಂಥೊಲೆನ್ ಓದುದು ನಿಜವಾಯಿನ ಜ್ಞಾನ ಪಂಡಿತೆರಾದ್ ಮೆರೆಯಿನಾರ್.
- ಪಂಪ ಕವಿ ತನ್ನ ಬಗ್ಗೆಡ್ 'ಹಿತಮಿತ ಮೃದು ವಚನಂ' ಪನ್ಪಿ ಪಾತೆರ ಆಯನ ಕಾವ್ಯೊಡು ಉಂಡು. ಆಂಡ ಸೇಡಿಯಾಪುದಾರ್ನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವೊಗು ಈ ಪಾತೆರ ಮಸ್ತ್ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಆಪುಂಡುಂದು ಪನೊಲಿ. ದಾಯೆ ಪಂಡ ಆರೆನವು ಲೆಕ್ಕೊದ ಪಾತೆರ. ಏರೆಗ್‌ಲಾ ಬೇನೆ ಆಪುನ ಪಾತೆರ ಪಂಡಿನಾರತ್ತ್. ಆಗತ್ಯೊಡ್ದು ಎಚ್ಚಿಗೆ ಪಾತೆರುನ ಸ್ವಭಾವ ಆರೆನವು ಅತ್ತ್. ಏರೇರೆನೋ ಎಡ್ಡೆ ಹಾಳ್‌ನ್ ಪತೊಂದು ಗಂಟೆಗಟ್ಲೆ ಪಾತೆರ್ದ್ ಪೊರ್ತು ಹಾಳ್ ಮಲ್ಪುನಾ ಸ್ವಭಾವ ಆರ್ನ ಅತ್ತ್. ಆರೆನ ಮನಸ್, ಪಾತೆರ ಆಂಚೆನೆ ನಡಕೆಡ್ ಒಂಜಿ ರೀತಿದ ಸಂಬಂಧ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್.
- ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ರ್ ದೇವೆರೆನ ಬಗೆಟ್ ಮಸ್ತ್ ಭಕ್ತಿ ಇತ್ತಿನಾರ್. ಆರೆನ ಆರೋಗ್ಯ ಸರಿ ಇಜ್ಜಂದಿನ ಕಾಲೊಡುಲಾ ಜೆತ್ತಿನಲ್ಪನೆ ದೇವೆರ್ನ ಜಪತಪ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಆರ್ ಬರೆತಿನ ಸಾಹಿತ್ಯೊಡುಲಾ ಈಶ್ವರ ಸ್ಮರಣೆದ ಸಾಲುಲು ಇಪ್ಪುನೆನ್ ತೂವೊಲಿ. ಆರ್ ಆರೆನ ಇಷ್ಟಮಿತ್ರೆರೆಗ್ ಕಾಕಜಿ ಬರೆನಗಲಾ 'ಓಂ' ಅತ್ತ್‌ಂಡ 'ಶ್ರೀ' ಪಂಡ್‌ದ್ ಸುರು ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಕಡೆಕ್ 'ನಿಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಭಗವದನುಗ್ರಹ ಸದಾ ಇರಲಿ' ಪಂಡ್‌ದ್ ಮುಗಿತ್ತೊಂದು ಇತ್ತೆರ್‌ಗೆ. (ಸೇಡಿಯಾಪು ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್, ಎಂ. ರಾಮಚಂದ್ರ ಪು.ಸಂ. 115)
- ಸೇಡಿಯಾಪುದರೆಗ್ ನನೊರಿಯನ್ ತೆಲಿಪಾವುನ ಹಾಸ್ಯಪ್ರಜ್ಞೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಸೀಕ್ ಸಂಕಟೊಡು ಇತ್ತಿನ ಕಾಲೊಡುಲಾ ಜೀವನೊದ ಬಗ್ಗೆಡ್ ನಿರಾಶೆ ಮಲ್ತಿನಾರ್ ಅತ್ತ್. 'ಎಂಕ್ ಪಾಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ತಿಕ್‌ದ್‌ಂಡ್, ವೀಸಾ ಬತ್‌ದ್‌ಜಿ, ಅವೆಕ್ ಕಾತೊಂದು ಉಲ್ಲೆ' ಪಂಡ್‌ದ್ ಕುಸಾಲ್‌ಗ್ ಪನೊಂದಿತ್ತೆರ್.
- ಒಂಜಿ ಕೆಲಸೊಗು ಜತ್ತೆರ್‌ಂದ್ ಆಂಡ ಅವೆನ್ ಕಡೆ ಎತ್ತವುನಡೆ ಮುಟ್ಟ ನನೊಂಜಿ ಬೇಲೆಗ್ ತರೆ ಪಾಡುನ ಮನಸ್ ಸೇಡಿಯಾಪುದಾರ್ನ ಅತ್ತ್. ಪತ್ತ್ ವಿಷಯೊಗು ತರೆ ಪಾಡ್‌ಂಡ ಒವುಲಾ ಸರಿ ಆಪುಜಿ ಪನ್ಪುನವು ಆರೆನ ನಂಬಿಕೆ. ಅಂಚಾದೆ ಆರ್ನ ವಾ ಬೇಲೆಲಾ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾದ್ ಮುಗಿತೊಂದು ಇತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಸಂಮಾನೊಲು

ಇನಿತ್ತ ದಿನೊಟ್ಟು ಒಂಜಿ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿ ಸುದ್ದಿ ಆಪುನೆಡ್ದ್ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಪ್ರಶಸ್ತಿ-ಸಂಮಾನನೇ ಜಾಸ್ತಿ ಸುದ್ದಿ ಆವೊಂದು ಉಂಡು. ಆಂಡ ಸೇಡಿಯಾಪುದಾರ್ ಬಾರಿ

ತಿರ್ಲ್ ಇಪ್ಪುನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೇವೆನ್ ಮಲ್ತಿನಾರ್. ಆ ಕಾಲೊಡು ಅರೆನ ಬರವುದ ಶಕ್ತಿನ್ ತೆರಿದ್ ಸಂಮಾನ ಗೌರವ ಮಲ್ಪುನಕುಲೆನ ಕೊರತೆ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಸೇಡಿಯಾಪು ಅವೆನ್ ಪೂರ ಬಯಕೊಂದು ದುಂಬು ಪೋಯಿನಾರ್ ಆತ್ತ್.

1959 ವರ್ಷೊಡ್ದು ದುಂಬೆ 'ಒಸಗೆ' ಪನ್ಪಿ ಅಭಿನಂದನೆದ ಗ್ರಂಥೊನು ಅರೆನ ಅಭಿಮಾನಿನಕುಲು ಸಂದಾಯ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ಆಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ 1972ನೇ ಇಸವಿಡ್ ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ರೆಗ್ ಎಲ್ಪ ವರ್ಷ ಆನಗ ಕುಡ್ಲಡ್ ಗಡ್ಡ್‌ಡ್ ಅಭಿನಂದನಾ ಕೂಟ ನಡತ್‌ಂಡ್. ಸಾಹಿತಿ ಲಾಯಿನ ವಿ. ಸೀತಾರಾಮಯ್ಯೆರೆನ ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆಡ್ ಆರ್ನ ಕೃತಿಕ್ಕುಲೆನ ಬಗೆಟ್ ಎಡ್ಡೆ ರೀತಿದ ಚರ್ಚೆ ನಡತ್‌ಂಡ್. 1991ನೇ ಇಸವಿಡ್ ಅರೆಗ್ ಸೊನ್ಪ ವರ್ಷ ಆನಗ ಧರ್ಮಸ್ಥಳದ ಧರ್ಮಾಧಿಕಾರಿ ಡಿ. ವೀರೇಂದ್ರ ಹೆಗ್ಗಡೆರ್, ಡಾ.ಕೆ.ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತೆರ್‌ಲೆಕೊಂತಿನ ಗಣ್ಯ ಮಾನ್ಯೆರೆನ ಮುತಾಲಿಕೆಡ್ ಪೊರ್ಲಗಂಟ್‌ದ ಸನ್ಮಾನ ನಡತ್‌ಂಡ್. ಅಂಚೆನೆ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಮದರಾಸು ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರದ ಇನಾಮು, ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯೊದ ಸ್ವರ್ಣಜಯಂತಿ ಪುರಸ್ಕಾರ ಇಂಚಿನ ಗೌರವೊಲು ಸೇಡಿಯಾಪುದರೆಗ್ ತಿಕ್‌ಂಡ್.

ಬಾರಿ ಮರ್ಯಾದಿದ 'ಪಂಪ ಪ್ರಶಸ್ತಿ' ಸೇಡಿಯಾಪು ತೀರಿ ಬೊಕ್ಕ ಅರೆಗ್ ಒದಗ್‌ದ್ ಬತ್ತ್ಂಡ್. ಏತೊ ಸರ್ತಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಬರ್ಪುನ ಮೂಲಕ ವ್ಯಕ್ತಿಗ್ ಗೌರವ ಬರ್ಪುಂಡು. ಆಂಡ ನನ ಕೆಲವೆರೆಗ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಸಂದಾಯ ಆನಗ ಪ್ರಶಸ್ತಿದ ಗೌರವ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಆಪುಂಡು. ಸೇಡಿಯಾಪು ರಡ್ಡನೇ ವರ್ಗೊಗು ಸೇರಿನಾರ್. ಅರೆಗ್ ತಿಕ್ಕಿ ಪೂರ ಪ್ರಶಸ್ತಿಲುಲಾ ಅರೆಗ್ ನ್ಯಾಯವಾದೇ ತಿಕ್‌ದ್‌ಂಡ್ ಪನೊಲಿ.

ಸೇಡಿಯಾಪು ನುಡಿ

ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸಾಧಕೆರ್ನ ಪ್ರತಿ ಪಾತೆರಲಾ ಅಕ್‌ಲೆನ ಸಾಧನೆದ ಮರ್ಗಿಲ್‌ದಾತೆ ಮುಖ್ಯವಾದ್ ಇಪ್ಪುಂಡು. ಆಯಾ ಸಾಧನೆದ ಕಲೊಟ್ಟು ಬೋಡ್ತುನಾತ್ ಬೆಂದ್‌ದ್ ಅನುಭವೊತ್ತ ಮಿತ್ತ್ ಬರ್ಪುನ ಪಾತೆರ ಆದಿಪ್ಪುಂಡು. ಅವು ಪಾತೆರ್ದಾದ್ ಯೋಚನೆ ಮಲ್ಪುನ ಸಂಗತಿ ಆತ್ತ್. ಸರಿಯಾಯಿನ ಯೋಚನೆದ ಮಿತ್ತೇ ಆ ಪಾತೆರ ಬರ್ಪುಂಡು. ಆ ಪಾತೆರ ಕೇಂಡಿನ ನಮ ಅವೆತ್ತ ಬಗ್ಗೆ ಒಂತೆ ಆಂಡಲ ಯೋಚನೆ ಮಲ್ಪುಲೆಕ ಇಪ್ಪುಂಡು.

ಸೇಡಿಯಾಪುದಾರ್ ಭಾಷೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿತ್ತ ಮಿತ್ತ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಸಂದರ್ಭೊಡು ಪಂಡಿನ, ಸಂದರ್ಭೋಚಿತವಾದ್ ಬರೆಯಿನ ಕೆಲವೊಂಜಿ ಪಾತೆರೊನು ನಮ ಯೋಚನೆ ಮಲ್ಪೊಡು.

- ನನೊರಿಯನ ಬಂಗೊದ ಬಗೆಟ್ ಕರುಣೆ, ಸಹಾಯ ಮಲ್ಪುಸ ಮನಸ್ ಅಂಚೆನೆ ಆತ್ಮಾವಲೋಕನ ಉಂದು ಎಡ್ಡೆ ನರಮಾನಿಯನ ಲಕ್ಷಣೊಲು. ಉಂದೆನ್ ಬುಳೆಪಾವುನ ಬೇಲೆನ್ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮಲ್ಪೊಡು.

- ನರಮಾನಿ ಪಂಡ ಪಶುವತ್ತ್. ಬೇತೆ ದಾದನಾ ಒಂಜಿ ಅಂಶ ಇಪ್ಪುಂಡು. ಪಶುತ್ವಡ್ದ್ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾಯಿನ ತತ್ವ ಬುಳೆಪಾವುನು ವಿದ್ಯೆ. ಆವೆಡ್ದೇ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮೂಡುಂಡು.
- ಪ್ರಪಂಚೊಡು ಬಾರಿ ಮುಖ್ಯವಾಯಿನ ಸಂಪತ್ತ್ ಪಂಡ ಮನಃಸಮಾಧಾನ. ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಸಂಪತ್ತ್ ಇತ್‌ದ್‌ಲಾ ಮನಸ್‌ದ ಸಮಾಧಾನ ಇಜ್ಜಿಂಡ ಪ್ರಯೋಜನ ಇಜ್ಜಿ.
- ವಾ ಒಂಜಿ ಕಲೆಲಾ ರೂಪ ಪಡೆಪುನಲ್ಪ ಆ ಪರಿಸರ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ ಆಪುಂಡು. ಅವೆತ್ತ ಬದಲಾವಣೆಗ್‌ಲಾ ಆ ಕಾಲೊದ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಸಂಗತಿ ಕಾರಣ ಆಪುಂಡು.
- ರೋಗೊಗು ಸರಿಯಾಯಿನ ಕಾರಣ ದಾದ ಪಂಡ್‌ದ್ ತೆರಿಯಂದೆ ಕಾಲಿ ಮೆಯಿಕ್ ಮರ್ದ್ ಪೂಜೆಂಡ ದಾಲ ಪ್ರಯೋಜನ ಇಜ್ಜಿ. ಅಂಚೆನೆ ಒವ್ವೆ ಸಂಗತಿಡ್ ಆಯಿತ್ತ ಅಂತರಂಗ ಶೋಧನೆ ಮಲ್ಪುನವು ಬಾರಿ ಮುಖ್ಯ.
- ಬುದ್ಧಿಪೂರ್ವಕವಾದ್ ಮಲ್ಪುನ ವಾ ಒಂಜಿ ಕಾರ್ಯೊಗುಲಾ ಉದ್ದೇಶ ಪನ್ಪುನವು ಇಪ್ಪುಂಡು. ಇಜ್ಜಿಂಡ ಆ ಕಾರ್ಯೊಗು ಅರ್ಥ ಆವಡ್ ಫಲ ಆವಡ್ ಇಜ್ಜಿ.
- ಇಂಚಪ್ಪ ವಿದ್ಯೆದ ಅರ್ಥ ಮಸ್ತ್ ಎಲ್ಯ ಆತ್‌ಂಡ್. ವಿದ್ಯೆ ಪಂಡ ಜೀವನೋಪಾಯ ಪನ್ಪಿ ಅರ್ಥ ಬಯ್ದ್ಂಡ್. ಅಂಚಾದೆ ದಿನೊದ್ದು ದಿನ ನಮ ಸಂಸ್ಕಾರ ಹೀನೆರಾವೊಂದುಲ್ಲ.

ಕವಿತೆ, ಕತೆ ಬರೆಪುನಾವಡ್, ಸಂಶೋಧನೆ ಮಲ್ಪುನಾವಡ್ ಸೇಡಿಯಾಪುದರೆಗ್ ವಾ ರೀತಿದಲಾ ಪಿದಯಿದ ಒತ್ತಡ ಅತ್ತ್. ನುಪ್ಪು-ನೀರ್‌ದಾತೆ ಸಹಜವಾಯಿನವು. ಅರೆನ ಮನಸ್‌ದ ಬಡವು ಅರಪಾವುನ ಕೆಲಸ ಆದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಇನಿತ್ತ ಕಾಲೊಡು ಸಾಹಿತ್ಯ-ಸಂಶೋಧನೆ ಮಲ್ತಿನಕುಲೆಗ್ ತಿಕ್ಕುನ ಪದವಿ, ಸನ್ಮಾನ, ಪ್ರಶಸ್ತಿ ತಿಕ್ಕಂದಿನ ಕಾಲ. ಆರ್ಥಿಕ, ಆರೋಗ್ಯದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಸರಿ ಇಜ್ಜಂದಿನ ಪೊರ್ತುಡು ಸೇಡಿಯಾಪುದಾರ್ ಈತ್ ಮಾತ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿದ ಬೇಲೆ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್ ಪಂಡ ಅರೆನ ಶಕ್ತಿ ದಾದ ಪಂಡ್‌ದ್ ನಮಕ್ ತೆರಿಯುಂಡು.

ಸೇಡಿಯಾಪುದಾರ್ನ ಸಾಧನೆದ ಪಜ್ಜೆ ತೂನಗ ಕೆಲವೊಂಜಿ ಕೊರತೆನೇ ವ್ಯಕ್ತಿನ್ ಸಾಧನೆ ಮಲ್ಪುಲೆಕ ಮಲ್ಪುಂಡು. ಮನುಷ್ಯನ್ ಸರ್ವ ಸುಖ ಸೌಕರ್ಯ ಇತ್ತಿ ಪೆಟ್ಟ್‌ಗ್ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮಸ್ತ್ ಸಾಧನೆ ಮಲ್ಪರೆ ಆಪುಂಡು ಪನ್ಪುನವು ಭ್ರಮೆ. ಸೇಡಿಯಾಪುದಾರ್ ಒರಿ ಸಾಹಿತಿಯಾದ್ ಏತ್ ಮಲ್ಲ ವ್ಯಕ್ತಿಯೇ ಆತೆ ಒರಿ ನರಮಾನಿಯಾದ್‌ಲಾ ನಿರ್ಮಲ ಮನಸ್ಸ್‌ದಾರ್. ಅರೆನ ಎಡ್ಡೆ ಮನಸ್‌ಡ್ದ್ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲ ಕೆಲಸೊಡ್ದು ಅರೆನ ಆರೋಗ್ಯೊದ ಸಮಸ್ಯೆ ಸಾಧನೆಗ್ ಅಡ್ಡಿ ಬತ್ತಿಜಿ. ಮನುಷ್ಯ ಮನುಷ್ಯನ ನಡುಟ್ಟು ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಸಂಬಂಧ ಆತ್ ಇಜ್ಜಂದಿನ ಈ ಕಾಲೊಡು ಸೇಡಿಯಾಪುದಾರ್ನ ಕಾಲೊದ ಸಂಬಂಧೊಲೆನ್ ಪಿರ ತಿರ್ಗ್‌ದ್ ತೂವೊಡು. ಗುರುಶಿಷ್ಯ ಸಂಬಂಧ, ಸಹವರ್ತಿ ಸಾಹಿತಿಲೆನ ಮಧ್ಯೆ ಇಪ್ಪುನ ಬಾಂಧವ್ಯ ಉಂದು ಮಾತ ಏತ್ ಎಡ್ಡೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್ ಪನ್ಪಿ ಸಂಗತಿ ತೆರಿಯುಂಡು.

ಸೇಡಿಯಾಪುದಾರ್ ನಿವೃತ್ತಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಅನಿವಾರ್ಯವಾದ್ ಕುಡ್ಲದ ಊರು ಬುಡ್ದು ದೂರ ಪೋವೊಡಾದ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಅಪಗ ತನ್ನ ಆಪ್ತೆರೆಗ್ ಬರೆಯಿನ ಪತ್ರೊಲೆನ್ ತೂಂಡ ಅರೆನ ಮನಸ್ ದಾದ ಪಂಡ್‌ದ್ ತೆರಿಯುಂಡು. ಸೇಡಿಯಾಪುದರೆನ ಗುರು ಪನ್ಪಿ ಗೌರವೊಡು

ತೂವೊಂದು ಇತ್ತಿನ ಏರ್ಯಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಆಳ್ವೆರ್ ಸೇಡಿಯಾಪುದಾರ್ ಬರೆಯಿನ ಪತ್ರೊಲೆನ್ ಒಟ್ಟು ಸೇರ್ಪಾದ್ ಒಂಜಿ ಪೊರ್ಲಗಂಟ್‌ದ ಬೂಕು ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ಟಿ.ವಿ., ಫೋನ್‌ದ ಯಂತ್ರಲೋಕ ಇಜ್ಜಂದಿ ಕಾಲೊಡು ನರಮಾನಿ ಪ್ರೀತಿಗ್ ಏತ್ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಇತ್‌ಂಡ್ ಪನ್ಪಿ ಸಂಗತಿ ನಮಕ್ ತೆರಿಯುಂಡು. ಉಂದು ಕಾಲಿ ಪತ್ರೊಲು ಅತ್ತ್ ಈ ಪತ್ರೊಲೆಡ್ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮಹತ್ವಲಾ ಉಂಡು. ಅಯಿಡ್ದ್‌ಲಾ ಮುಖ್ಯವಾದ್ ಉಡಲ್ ಉಡಲ್‌ದ ಪ್ರೀತಿದ ಕೈಸಾಂಗ್ ಆದ್ ಈ ಪತ್ರೊಲು ನಮಕ್ಕ್ ಮುಖ್ಯ ಆಪುಂಡು.

ನಿಜವಾಯಿನ ತಿರ್ಲ್ ಇತ್ತಿನ ಸಾಹಿತ್ಯೊಗು ಬಿಲೆ ಉಂಡು ಪನ್ಪುನೆಕ್ಕ್ ಸೇಡಿಯಾಪು ಮಲ್ಲ ಸಾಕ್ಷಿ. ಆರೆನ ಓದುಗ ಅಭಿಮಾನಿ ಬಳಗೊಡ್ದು ತಿಕ್ಕಿನ ಅಭಿನಂದನೆ ಅಪಾರ. ಆರೆನ 'ಚಂದ್ರಖಂಡ' ಕಾವ್ಯೊಗು ರಾಜ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡಮಿ ಬಹುಮಾನಲಾ ತಿಕ್‌ದ್‌ಂಡ್. ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನೊದ ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆದ ಗೌರವಲಾ ಆರೆಗ್ ತಿಕ್‌ದ್‌ಂಡ್. ವರ್ಧಮಾನ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಪಂಪ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಇಂಚ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಪ್ರಶಸ್ತಿಲೆನ ಗೌರವ ಸೇಡಿಯಾಪುದರೆಗ್ ತಿಕ್‌ದ್‌ಂಡ್. ಉಂದೆಡ್ದಾವರ ಪ್ರಶಸ್ತಿದ ಗೌರವ ಎಚ್ಚಾದ್‌ಂಡ್. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ವಲಯೊಡು ನಮ್ಮ ತುಳುನಾಡ್ದ ಸೇಡಿಯಾಪುದಾರ್ ಮಲ್ತಿನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೇವೆ ನಮಕ್ ಮಾತಾ ಗೌರವ ಕೊನತ್ ಕೊರ್ತುಂಡು.

ಸೇಡಿಯಾಪು ಎನ್ನ ಪಾಲ್‌ದ ಭಾಗ್ಯ

• ಡಾ. ಏರ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಆಳ್ವ

ಪೂರ್ವಜನ್ಮೊದ ಎಡ್ಡೆಪ್ಪುದ ಫಲ ಪಂಡಿಲೆಕ ಎಂಕ್ ಆಕಸ್ಮಿಕವಾದ್ ಸೇಡಿಯಾಪುದಾರ್ನ ಸಂಪರ್ಕ ತಿಕ್‌ಂಡ್. ಎಂಕ್ ಒಂಜೇತ್ ಸಾಹಿತ್ಯೊಡು ಕೆಲಸ ಮಲ್ಪರೆ ಸಾಧ್ಯ ಆತ್‌ಂಡ್‌ದಾಂಡ ಅಯಿಕ್ ಸೇಡಿಯಾಪುದಾರ್ನ ಕೊಡುಗೆ ಮಾಮಲ್ಲವು. ಅರೆನ್ ಎನ್ನ ಪಾಲ್‌ದ ಗುರು ಪಂಡ್‌ದ್ ಸ್ವೀಕಾರ ಮಲ್ತಿನಾಯೆ ಯಾನ್. ಆರ್ ಎನಡ ತೋಜಿಪಾಯಿನ ಪ್ರೀತಿಗ್, ಅರೆನ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನೊನು, ಅಪಾರವಾಯಿನ ಅಧ್ಯಯನ ಶೀಲತೆ, ಸಂಶೋಧನೆ ಉಂದೆನ್ ಮಾತ ಅಕ್ಷರೊಡು ಬರೆದ್ ಆತೆ ಮಲ್ಪುನವು ಸುಲಭೊದ ಕೆಲಸ ಅತ್ತ್. ಅರೆನ ಋಣನೇ ಸಂದಾಯ ಮಲ್ಪರೆಲಾ ಸಾಧ್ಯ ಇಜ್ಜಿ. ಆಂಡ ಅರೆನ್ ಅಪಗಪಗ ನೆನಪು ಮಲ್ಪುನವು ಎಂಕ್ ಆತ್ಮಸಂತೋಸ ಕೊರ್ಪುನ ಕೆಲಸ.

ಅಜಿಪ ವರ್ಸೊಡ್ದು ದುಂಬುದ ಕತೆ. ಅಪಗ ಕುಡ್ಲ ಇತ್ತೆದಾತ್ ಬುಲೆದ್ ಇಜ್ಜಾಂಡ್. ತಾರೆದ ಮರನ್ ಮೀರ್ದ್ ಕಟ್ಟೊನ್ವೊಲು ಏರೊಂದು ಇಜ್ಜಾಂಡ್. ಮಾರ್ಗೊಡು ಇನಿತಲೆಕ ನರಮಾನ್ಯಡ್ದ್ ಎಚ್ಚಿಗೆ ವಾಹನೊಲು ಇಜ್ಜಾಂಡ್. ಕೆಲವು ಸಿಟಿ ಬಸ್ಸು ಮಾತ್ರ. ಕಾರ್ ಪೂರ ಅಪೂರ್ಪೊಗು ತೂವರೆ ತಿಕ್ಕೊಂದು ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಸೈಕಲ್ ಬೋಡ್ತುನಾತ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ರಿಕ್ಷೊದ ಕಿರಿಕಿರಿ ಇತ್ತ್‌ನೇ ಇಜ್ಜಿ. ಮಾರ್ಗೊಡು ನರಮಾನಿ ದಾಲಾ ಪೋಡಿಗೆ ಇಜ್ಜಂದೆ ನಡತೊಂದು ಪೋವೊಲಿಯಾಯಿನ ಕಾಲ. ಮಾರ್ಗೊದ ಬರಿಟ್ ಅಂಗಡಿಲಾ ಕಡಿಮೆ. ಬಯ್ಯದ ಪೊರ್ತುಡು ನರಮಾನಿ ತಿರ್ಗೊಂದು ಪಾತೆರೊಂದು ಪೋವೊಂದಿತ್ತ್‌ನವು ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಂಗತಿಯಾದ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಆ ದಿನಮಾನೊಲೆಡ್ ಕುಡ್ಲದ ಸದಾಶಿವ ರಾವ್ ರಸ್ತೆಡಾ, ಅತ್ತ್‌ಂಡ ಸೇಡಿಗುಡ್ಡೆದ ಬೀಗಿಡಾ ಬಯ್ಯದ ಪೊರ್ತುಗು ನಿತ್ಯಲಾ ಒಂಜಿ ಜೋಡಿನ್ ತೂವೊಂದಿತ್ತ. ರಡ್ಡ್ ಜನಲಾ ಬೊಲ್ದು ಖಾದಿದ ಅಂಗಿ ಬೊಕ್ಕ ಕಚ್ಚೆ ಪಾಡಿನಕುಲು. ಗಾಂಧಿ ಟೊಪ್ಪಿಲಾ ದೀವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಅಕುಲು ನಿಧಾನವಾದ್ ಒಟ್ಟುಗು ಪಾತೆರೊಂದು ನಡತೊಂದು ಪೋಪುನವ್ವೇ ಪೊರ್ಲು. ಅಯಿಟ್ ಒರಿ ಉದ್ದ ಇತ್ತೆರ್. ಬೊಕ್ಕೊರಿ ಒಂತೆ ಕುದ್ಯ, ಉದ್ದ ಇತ್ತಿನಾರ್ನ ಒಂತೆ ಬಗ್ಗ್‌ದ್‌ನ ಶರೀರ. ಕುದ್ಯೊದಾರ್ ಸರ್ತ ನಡತೊಂದು ಪೋಪುನೆನ್ ತೂಪುನನೆ ಪೊರ್ಲು.

ಈ ಅಶ್ವಿನಿ ದೇವತೆಲೆಡ್ ಉದ್ದ ಇತ್ತಿನಾರ್ ಎದುರ್ಕುಳ ಶಂಭು ಭಟ್ರ್. ಕುದ್ಯ ಇತ್ತಿನಾರ್ ಸೇಡಿಯಾಪು ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ರ್. ಈ ಜೋಡಿ ಕುಡ್ಲಡ್ ಬಯ್ಯದ ಪೊರ್ತುಗು ತಿರ್ಗೊಂದು

ಪೋಪುನವು ನಿಚ್ಚೊದ ಕಟ್ಟ್. ಸೇಡಿಯಾಪು ಕುಡ್ಲದ ಊರು ಬುಡ್ಪುನ ಮುಟ್ಟಲ ಉಂದು ನಡತೊಂದು ಇತ್ತ್ಂಡ್.

ಸೇಡಿಯಾಪುದರೆನ್ ಯಾನ್ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ತೂಯಿನಿ ಸಂಬಾರೊದ ಸಮಯೊಡು. ಕಾರ್ನಾಡ್ ಸದಾಶಿವ ರಾವ್ ರಸ್ತೆದ ಹಂಪನಕಟ್ಟೆದಲ್ಪ ಇಪ್ಪುನ ಇಂಡಿಯನ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಯಲ್ ಆಂಡ್ ಏಜನ್ಸೀಸ್ ಅಂಗಡಿಗ್ ಒರ ಬತ್ದ್ ಅಂಗಡಿದ ದನಿ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ರೆಡ ಒಂತೆ ಒಂತೆ ಪಾತೆರ್ದ್ ಪೋಪುನವು ವಾಡಿಕೆ. ಈ ಅಂಗಡಿದ ಪುದರ್ ದಾದ ಇತ್ತ್ಂಡಲ ಆಲ್ಪ ಮಾರಾಟ ಮಲ್ತೊಂದು ಇತ್ತಿನಿ ಶಾಲೆ, ಜೋಕುಲೆನ ಬೂಕು ಬೊಕ್ಕ ಬೇತೆ ಬಾಕಿದ ಅಗತ್ಯ ವಸ್ತುಲು. ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಕ್‌ಲೆನ್‌ಲಾ ಮಾರಾಟ ಮಲ್ತೊಂದು ಇತ್ತೆರ್. ಅಂಗಡಿದಾರ್ ಬಾಕಿದಕುಲುಲೆನ ರಡ್ಡ್ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿನ್‌ಲಾ ಮಾರಾಟ ಮಲ್ತೊಂದು ಇತ್ತೆರ್. ಅಯಿಟ್ ಒಂಜಿ ಸೇಡಿಯಾಪುದಾರ್ನ ಕತೆಕ್ಕ್‌ಲೆನ ಗೊಂಚಿಲ್ 'ಪಳಮೆಗಳು'.

ಯಾನ್ ಕುಡ್ಲಗ್ ಪೋಯಿನಪಗ ಆ ಅಂಗಡಿಗ್ ಪೋದು ಅಲ್ಪನೇ ಕುಲೊಂದಿತ್ತೆ. ಅಂಚಾದ್ ಸೇಡಿಯಾಪುದಾರ್ನ ಕಯಿತಲ್ದ ಪರಿಚಯ ಎಂಕಾಂಡ್. ಈ ಮಲ್ಲ ಸಾಹಿತಿನ ಪರಿಚಯ ಎನ್ನ ಬದ್‌ಕ್‌ಡ್ ಒಂಜಿ ಮರಪ್ಪರೆ ಸಾದ್ಯ ಆವಂದಿನ ಭಾಗ್ಯಂದೇ ಪನೊಲಿ.

ಎಲ್ಯ ಪ್ರಾಯೊಡೇ ಎಂಕ್ ಓದುನ ಮರ್ಲ್. ನಾಲ್ ನಾಲ್ ಬರೆಪ್ಪುನ ಅಭ್ಯಾಸಲಾ ಒಂತೊಂತೆ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಕೆಲವು ಕಬಿತೆಲು, ಒಂಜಿ ನಾಟಕ ಇಂಚ ಬರೆಪ್ಪುನ ಮರ್ಲ್ ಬುಳೆಂಡ್. ಆಪಗ ಕುಡ್ಲಡ್ ಸಾಹಿತ್ಯ ಬರವುದ ಕಲೊಟು ಬೇಲೆ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತಿನ ಮುನಿಪಾಲ ರಾಜು ಪನ್ಪಿನಾರ್ ಎನನ್ ಒತ್ತಾಯ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಮುದ್ದಣನ ರಾಮಾಶ್ವಮೇಧದ ಬಗೆಟ್ ಒಂಜಿ ಲೇಖನ ಬರೆವೊಡು ಪಂಡೆರ್. ಆ ಒತ್ತಾಯೊಗು ಒಪ್ಪುದು ಯಾನ್ ರಾಮಾಶ್ವಮೇಧೊನು ಓದಿಯೆ. ಸುರುತ್ತ ಓದುಡು ಎಂಕ್ ಪೂರ ಅರ್ಥ ಆದಿಜ್ಜಾಂಡ್. ಆಂಡ ಅಯಿಟ್ ಬರ್ಪುನ 'ಸ್ವರ್ಣದ ಚೌಕಟ್ಟು' ಆಯಿನ ಮುದ್ದಣ–ಮನೋರಮೆಯರ ಪಾತೆರಕತೆ ಎಂಕ್ ಮಸ್ತ್ ಇಷ್ಟ ಆಂಡ್. ಕುಡ ಕುಡ ಅವೆನ್ ಓದಿಯೆ. ಓದಿಲೆಕನೆ ಆಸಕ್ತಿ ಬತ್‌ದ್ 'ರಸಿಕ ಮುದ್ದಣ–ಮುಗುದೆ ಮನೋರಮೆ' ಪನ್ಪಿನ ಲೇಖನ ಬರೆದ್ ಮುನಿಪಾಲ ರಾಜೆರೆಗ್ ಕೊರಿಯೆ. ಅವೆನ್ ಆರ್ ಪ್ರಿಂಟ್ ಮಲ್ತೆರ್. ಆ ದಿನೊಕುಲೆಡ್ ಅವು ಮಸ್ತ್ ಪುದರ್ ಕೊನತ್ಂಡ್. ಕೆಲವು ಪೇಪರ್‌ದಕುಲುಲಾ ಅವೆನ್ ಪುಗರ್ದ್ ಬರೆಯೆರ್. ಈ ಬರವು ಎನನ್ ರಾಮಾಶ್ವಮೇಧೊನು ನನಲಾತ್ ಓದುಲೆಕ ಮಲ್ತ್ಂಡ್. ಯಾನ್ ರಾಮಾಶ್ವಮೇಧೊನು ಬೊಕ್ಕಲಾತ್ ಸರ್ತಿ ಓದಿಯೆ. ಅಂಚಾದೆ ಕುಡ ಮೂಜಿ ಲೇಖನ ತಯಾರ್ ಮಲ್ತೆ. 'ರಾಮಾಶ್ವಮೇಧದಲ್ಲಿ ಮೂರು ಪಾತ್ರಗಳು', 'ರಾಮಾಶ್ವಮೇಧದ ಶೈಲಿ', 'ಕವಿ ಮತ್ತು ಕಾವ್ಯ' ಪನ್ಪುನ ಲೇಖನೊಲು.

ಈ ನಾಲ್ ಲೇಖನೊಲೆನ್ ಇಂಡಿಯನ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್‌ದ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ರೆಗ್ ಓದರೆ ಕೊರಿಯೆ. ಆರ್ ಓದುದು ಖುಷಿಯಾದ್ ಪ್ರಕಟಣೆಗ್ ದುಂಬು ಬತ್ತೆರ್. ಸೇಡಿಯಾಪು ದರೆಡ ಮುನ್ನುಡಿ ಬರೆವರೆ ಪಂಡೆರ್. ಸಂತೋಷ–ಪೋಡಿಗೆ ಒರನೇ ಆಂಡ್. ನಾಲ್ ಲೇಖನೊಲೆನ್ ಪತೊಂದು ಒಂಜಿ ದಿನ ಬಯ್ಯಗ್ ಕುಡ್ಲದ ಬಂಟ್ಸ್ ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ದ

ಕೈತಲ್ ಇಪ್ಪುನ ವಸಂತ ವಿಹಾರೊಡು ಇತ್ತಿನ ಸೇಡಿಯಾಪುದಾರ್ನ ಇಲ್ಲಡೆಗ್ ಪೋಯೆ. ಸೇಡಿಯಾಪು ಜಗಲಿಡ್ ಕುರ್ಸುಡು ಕುಲುದಿತ್ತೆರ್. ಎನನ್ ಕುಲ್ಲರೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಆರೆ ಉಲಯಿ ಪೋದು ಕಾಫಿ ಪತೊಂದು ಬತ್ತೆರ್. ಪೋಡಿಯೊಂದು ಇತ್ತಿನ ಎನ್ನ ಎದೆಕ್ ಬೆಚ್ಚ ಕಾಫಿ ಧೈರ್ಯ ಕೊರುಂಡು. ಆಂಡಲ ಮುನ್ನುಡಿತ್ತ ಸುದ್ದಿ ಪಾತೆರಿಯರೆ ಧೈರ್ಯ ಬತ್ತಿಜಿ. ದಾನೆ ಬತ್ತರ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಆರೆ ಕೇನ್ನಗ ಲೇಖನೊಲೆನ್ ಆರೆನ ಕೈಕ್ ದೀಯೆ. ಪ್ರಕಟಿಸವುನ ವಿಷಯೊನು ಪೋಡಿಯೊಂದೇ ಪಂಡೆ. ಲೇಖನೊಲೆನ್ ದೆತೊಂದು ಒಂಜಿ ವಾರ ಬುಡ್ದು ಬರಿಯರೆ ಪಂಡೆರ್. ಸೇಡಿಯಾಪು ದರೆಗ್ ನಮಸ್ಕಾರ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪಿದಡಿಯೆ. ಉಂದು ಎನ್ನ ಜೀವನೊಡು ಸೇಡಿಯಾಪುದರೆಡ ಸುರುತ್ತ ಭೇಟಿ. ಎನ್ನ ಉಡಲ್‌ಡ್ ಆರೆನ ಬಗೆಟ್ ಪ್ರೀತಿ ಗೌರವ ಚಿಗ್‌ರ್‌ಂಡ್. ಮಾರಾದ್ ಬುಳೆದ್ ಎಂಕ್ ನಿರೆಲ್ ಕೊರುಂಡು. ಎನ್ನ ಹೃದಯ ಮಂಟಮೆಡ್ ಆರ್ ಗುರುವಾದ್ ಕುಲ್ಲುಯೆರ್.

ಒಂಜಿ ವಾರ ಬುಡ್ದು ಒಂತೆ ಧೈರ್ಯ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಆರೆನ ಇಲ್ಲಡೆ ಪೋಯೆ. ಎನನ್ ಪ್ರೀತಿಡ್ ಪಾತೆರ್ದ್ ಕುಲ್ಲಾಯೆರ್. ಆರ್‌ಲಾ ಕುಲ್ಲಿಯೆರ್. ಆರೆನ ಬುಡೆದಿ ಶಂಕರಿಯಮ್ಮಡ ಕಾಫಿ ಕೊನವರೆ ಪಂಡೆರ್. ಎಂಕ್ ಮುನ್ನುಡಿ ಬರೆದ್ ಕೊರಂಪೆ ಕಾಲಿ ಕಾಫಿ ಕೊರ್ದು ಕಡಪುಡುವೆರ ಪನ್ಪಿ ಪೋಡಿಗೆ ಉಲತ್ತುಲಯಿ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಕಾಫಿ ಪರ್ದಾದ್ ರಡ್ಡ್ ತಟ್ಟೆನ್‌ಲಾ ಆರೇ ಉಲಯಿ ದೀದ್ ಪಿದಯಿ ಬತ್‌ದ್ ಕುರ್ಸುಡು ಕುಲ್ಲಿಯೆರ್. ಎಂಕ್ ಮುನ್ನುಡಿದ ಬಗೆಟ್ ಕೇನಿಯರೆ ಪೋಡಿಗೆ. ಆಂಡ ಆರೆ ಪಂಡೆರ್. 'ಮಸ್ತ್ ಪೊರ್ಲುಡು ಬರೆತ್ತರ್. ಮುದ್ದಣನ ಉಡಲ್‌ದ ಉಲಯಿ ಪೊಗ್ಗುದು ಬರೆತ್ತರ್. ಮುದ್ದಣ್ಣನ ಕೃತಿನ್ ನಿಜವಾಯಿನ ನ್ಯಾಯ ಕೊರ್ತರ್. ಎಂಕ್ ಮಸ್ತ್ ಖುಷಿಯಾಂಡ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಕುರ್ಸುಡ್ದು ಲಕ್‌ದ್ ಬತ್‌ದ್ ಬೆರಿ ಬೊಟುದು ಎನನ್ ತರ್ಕ್‌ದ್ ಪತ್ತಿಯೆರ್. ನಿಜ ಪನ್ಪುನಾಂಡ ಯಾನ್ ಆಪಗ ನೆಲಟ್ ಇತ್ತೆನಾ, ಸೊರ್ಗೊಡು ಇತ್ತೆನಾ ಪಂಡ್‌ದ್ ಎಂಕೇ ತೆರಿದ್ ಇಜ್ಜಾಂಡ್. ಉಡಲ್ ದಿಂಜಿದ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಸೇಡಿಯಾಪು ಈ ನಾಡ್‌ದ ಮಾಮಲ್ಲ ಸಾಹಿತಿಲು, ಪಂಡಿತೆರ್. ಆರ್ ಎನ್ನ ಈ ಸುರುತ್ತ ಬೂಕುಗು ಬೆನ್ನುಡಿ ಬರೆಪೆರ್; ಪುಗರ್ತೆದ ಪಾತೆರ ಪನ್ಪೆರ್‌ಂದ್ ಯಾನ್ ಕನ ಮನಸ್‌ಡ್‌ಲಾ ಎನಿದಿಜ್ಜಾಂದ್. ಆರೆನ ವಿಶಾಲ ಮನಸ್ಸ್, ಕಿರಿಯೆರೆನ್ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸವುನಾ ರೀತಿ ತೂದು ಖುಷಿಟ್ ಕಣ್ಣ್‌ಡ್ ಕಣ್ಣ ನೀರ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಸೇಡಿಯಾಪುದಾರ್ನ ಆನಿದ ಪಾತೆರ ಸಾಹಿತ್ಯೊದ ಕಲೊಟ್ಟು ತರೆ ದೆರ್ತ್ ನಡಪುಲೆಕ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ್. ಸಾಹಿತ್ಯೊಡು ನನಾತ್ ಬೇಲೆ ಬೆನ್ಪುನ ಮನಸ್ ಬುಳೆಂಡ್. ಆನಿಯೆ ಎನ್ನ ಉಡಲ್‌ಡ್ ಗಲಾಟೆ ಗೌಜಿ ದಾಂತೆ ಸೇಡಿಯಾಪು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನೆ ಆಯೆರ್. ವಾ ಅಷ್ಟಬಂಧ ಆವಡ್, ಬ್ರಹ್ಮಕಲಶ ಆವಡ್, ಬ್ಯಾಂಡ್ ವಾದ್ಯ ಆವಡ್, ಮಂತ್ರ-ತಂತ್ರ ದಾದಲಾ ಇಜ್ಜಾಂಡ್. ಈ ಪುಣ್ಯ ಎಂಕ್ ತಿಕ್‌ಂಡ್.

ಪದಿನೈನ್ ದಿನೊಡ್ದು ಬೊಕ್ಕ ಆರ್ 'ರಾಮಾಶ್ವಮೇಧದ ರಸತರಂಗಗಳು' ಪನ್ಪಿ ಬೂಕುಗು ಆರ್ ಮುತ್ತುದ ಕಿರೀಟೊದ ಲೆಕಂತಿನ ಮುನ್ನುಡಿದ ಮುಂಡಾಸ್ ಬಿಗಿತ್ತೆರ್. ಆತ್ ಮಾತ್ರ

ಅತ್ತ್ ಆರೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಎದುರ್ಕುಳ ಶಂಭು ಭಟ್ರೆಡ್ದ್ ಪ್ರೂಫ್ ತಿದ್ದುನ ಕೆಲಸ ಮಲ್ತೆರ್. ಬೂಕುದ ಬಗೆಟ್ ಮಸ್ತ್ ಪುಗರ್ತೆದ ಪಾತೆರ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಕಾಲೇಜ್‌ಡ್ ಪತ್ಯಲಾ ಆಂಡ್. ಈ ಪ್ರಸಂಗೊಡ್ದಾವರ ಯಾನ್‌ಲಾ ಸೇಡಿಯಾಪುಲಾ ಮಸ್ತ್ ಕೈತಲ್ ಆಯ.

ಸೇಡಿಯಾಪುದಾರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಶೋಧನೆ ಅವು ಸಂಪತ್ ದಿಂಜಿನ ಬಂಗಾರ್ದ ಗಣಿ. ಅರೆನ ಮನಸ್ ಬಾಲೆದ ಮನಸ್‌ದಾತ್ ನಿರ್ಮಲ. ನೀರ್ ನಿಲ್ಕೆ ದಿಂಜಿನ ಕೊಡಪನೊಡು ಎಂಚ ನೀರ್ ಅಲ್ಲುಗ್ಗಾ ಅಂಚೆನೆ ಅರೆನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ. ಅಂಚ ಪಂಡ್‌ದ್ ಅರೆನ ಜೀವನ ಸುಖಕರ ವಾಯಿನವು ಅತ್ತ್. ಆರೋಗ್ಯೊದ ಸಮಸ್ಯೆನ್ ಬೋಡಾಯಿನಾತ್ ಎದುರಿಸಾಯೆರ್. ಊರು ಬುಡ್ದು ಮಗನೊಟ್ಟುಗು ಇಪ್ಪೊಡಾದ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಂಚಾ ಮೈಸೂರು–ಮಣಿಪಾಲ ಪಂಡ್‌ದ್ ತಿರ್ಗೊಡಾದ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆಂಡ ಅರೆಡ ಇತ್ತಿನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರೀತಿ–ಮನುಷ್ಯಪ್ರೀತಿ ಅರೆನ ಅನಾರೋಗ್ಯೊನು ಬರಿಕ್ ಪಾಡ್ದ್ ಅರೆಡ ಉಲ್ಲಾಸೊನು ಒರಿತ್ ಕೊರುಂಡು. ಸಕ್ಕರೆ ನೀರ್‌ಗ್ ಬೂರುಂಡ ನೀರ್ ಪೂರ ಚೀಪೆ ಆಪುನ ಲೆಕನೆ ಸೇಡಿಯಾಪು ಪೋಯಿನಲ್ಪ ಪೂರ ಪ್ರೀತಿದ ಬಳಗೊನು ಬುಳೆಪಾಯೆರ್. ಅನಿವಾರ್ಯವಾದ್ ನಾಗಪುರ, ಮೈಸೂರು, ಬೆಂಗಳೂರುಡು ವಾಸ ಮಲ್ಪುನ ಸಂದರ್ಭ ಬತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಊರ್ದ ಪ್ರೀತಿನ್ ಕಡ್ತಿನಾರ್ ಅತ್ತ್. ಅಪಗಪಗ ಕಾಕಜಿ ಬರೆವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಆ ಕಾಕಜಿ ನಿಲ್ಕೆ ಪ್ರೀತಿ, ವಿಶ್ವಾಸೊದ ಅಂಟ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಮನೆತನೊಡ್ದು ಬತ್ತಿನಾರ್ ಆಂಡಲ ಪ್ರಗತಿಪರವಾಯಿನ ದೃಷ್ಟಿ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಜಾತಿ ಭೇದ ಇತ್ತೆಡ್ದ್ ಜಾಸ್ತಿ ಇತ್ತಿನ ಆ ಕಾಲೊಡು ಅವೆನ್ ಮೀರ್ದ್ ಉಂತಿನ ವ್ಯಕ್ತಿ. ಒರಿ ವ್ಯಕ್ತಿನ ಯೋಗ್ಯತೆನ್ ಆಯನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವೊಡ್ದು ತೂವೊಡೇ ಅತ್ತಂದೆ ಜಾತಿಡ್ ಅತ್ತ್ ಪನ್ಪಿ ಸಂಗತಿನ್ ತೆರಿನಾರ್. ಒಂಜಿ ಸಂದರ್ಭೊಡ್ದು ತಿರ್ತ ಜಾತಿದ ದಲಿತ ಪೊಂಜೊವೊಡೆ ಅಡಿಗೆ ಮಲ್ಪಾದ್ ಉಂಡಿನಾರ್. ತನ್ನ ಪುಳ್ಳಿ ಪಿದಯಿ ದೇಸೊದ ಆನನ್ ಮನಸಾರೆ ಪ್ರೀತಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಮದಿಮೆದ ತೀರ್ಮಾನೊಗು ಬನ್ನಗ ಇಲ್ಲದ ಮಾತೆರ್ಲಾ ಈ ಸಂಗತಿನ್ ಸೇಡಿಯಾಪುದರೆಡ ಪನಿಯರೆ ಪೋಡಿಯೆರ್. ಕಡೆಕ್ ಪನೊಡೇ ಆಂಡ್. ಆಂಡ ಅಪಗ ಸೇಡಿಯಾಪು ಪಂಡಿನ ಪಾತೆರ ನಮನ್ ಯೋಚನೆ ಮಲ್ಪುಲೆಕ ಮಲ್ಪುಂಡು. ಪಿದಯಿ ದೇಸೊದ ದುಡ್ಡು ಸುಖ ಮಾತಾ ಬೋಡು, ಪಿದಯಿ ದೇಸೊದ ಸಂಬಂಧ ದಾಯೆಗ್ ಬೊಡ್ಚಿ' ಪನ್ಪಿ ಪಾತೆರ ಪನ್ಪೆರ್. ಈ ಮದಿಮೆಗ್ ಮನಸಾರೆ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊರಿಯೆರ್. ಇಂಚಿನ ವಿಶಾಲ ಚಿಂತನೆ ಸೇಡಿಯಾಪುದಾರ್ನ. ಅರೆನ 'ನಾಗರಬೆತ್ತ', 'ಚೆನ್ನೆಮಣೆ' ಕತೆ ಮಸ್ತ್ ತಿರ್ಲ್‌ಪೊರ್ಲು ಇತ್ತಿನವು. ವ್ಯಾಕರಣ, ಛಂದಸ್ಸುದ ಮಾಮಲ್ಲ ಪಂಡಿತೆ.

ಇಂಚ ಸೇಡಿಯಾಪು ನಮ್ಮ ನಾಡ್‌ಗ್ ಪುದರ್ ಕೊನತಿನಾರ್. ಅಹಂಕಾರ ಪಂಡ ದಾದಂದ್ ತೆರಿಯಂದಿನ ಬಾಲೆ ಮನಸ್‌ದಾರ್.

ಎನ್ನ ಪಾಲ್‌ದ ಭಾಗ್ಯ ಆರ್.

ಪ್ರತಿಭೆ-ಪಾಂಡಿತ್ಯೊಲೆನ ಸಂಗಮ

• ಡಾ. ಮಹೇಶ್ವರಿ ಯು.

ಪಂಡಿತವರ್ಯೆರಾಯಿನ ಸೇಡಿಯಾಪು ಕೃಷ್ಣಭಟ್ರೆನ ಮರ್ಮಾಳ್ ಎಂಕ್ ಕುಟುಂಬೊಡು ಪಲಯೆ ಬೂರ್ನಾರ್‍ನ ಮಗಳ್. ಯಾನ್ ಉಡುಪಿದ ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜ್‌ದ ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗೊಡು ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಉಪನ್ಯಾಸಕಿಯಾದ್ ಎನ್ನ ಒರ್ಂಬ ತಿಂಗೊಲು ಕೆಲ್ಸ ಮಲ್ಪುನ ಅವಕಾಶ ತಿಕ್ಕ್ಂಡ್. (1981 ಜುಲೈಡ್ದ್ 1982 ಮಾರ್ಚ್ ಮುಟ್ಟು) ಸೇಡಿಯಾಪುದಾರ್‍ನ ಕತೆಕ್‌ಲೆನ್ ಓದುದು, ಆರೆನ ಬಗೆಟ್ ಕೇಂಡ್‌ದ್ ತೆರಿದಿತ್ತಿನ ಎಂಕ್ ಆರೆನ್ ತೂದು ಪಾತೆರುನ ಯೋಗಲಾ ತಿಕ್ಕ್ಂಡ್. ಸೇಡಿಯಾಪು ವಾಸವಾದಿತ್ತಿನ ಆರ್‍ನ ಮಗನ ಇಲ್ಲ್ ಮಣಿಪಾಲದ A-6 ಕೈಲಾಸ ಕಾರ್ಟ್ರ್ಸ್‌ಗ್ ಎನನ್ ಲೆತೊಂದು ಪೋದು ಪಾತೆರ್ಪಾಯಿನಾರ್ ಉಡುಪಿದ ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜ್‌ಡ್ ಸಸ್ಯಶಾಸ್ತ್ರದ ಉಪನ್ಯಾಸಕೆರಾದಿತ್ತಿನ ಎನ್ನ ಬಂಧುಲಾ ಆದಿತ್ತಿನ ಡಾ. ಪಿ.ಕೆ.ರಾಜಗೋಪಾಲೆರ್, ರಾ ಭೇಟಿಡ್ದ್ ಎನಡ ಇತ್ತಿನ ನಾಚಿಕೆ ಪೋಡಿಗೆ ಸ್ವಭಾವ ಒಂತೆ ಒಂತೆನೆ ಕಡಿಮೆ ಆಂಡ್. ಎನ್ನ ತಿಳುವಳಿಕೆದ ಮಟ್ಟ ಬುಳೆವರೆ ಈ ಪರಿಚಯ ಮಾಮಲ್ಲ ವರ ಆಂಡ್. ಪ್ರತಿ ಸರ್ತಿಲಾ ಸಾಹಿತ್ಯ-ಸಂಶೋಧನೆದ ವಿಚಾರೊಲು ಆರೆನ ಪಾತೆರೊಡು ಬರೊಂದಿತ್‌ಂಡ್. ಆರೆನ ಅಧ್ಯಯನೊದ ಬಾರಿ ಮುಖ್ಯ ಬೂಕಾಯಿನ 'ಛಂದೋಗತಿ'ತ್ತ ಮುದ್ರಣೊಗಾದ್ ಪ್ರತಿ ದೆಪ್ಪುನ ಕೆಲಸ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತಿನ ಪೊಳಲಿ ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ರ್ ಅಕಾಲ ಮರಣ ಪಡೆಯಿನ ಕಾಲ. ಅಪೂರ್ಣವಾಯಿನ ಛಂದೋಗತಿತ್ತ ಬೇಲೆನ್ ಎನಡ ಪಂಡೆರ್. ಅಂಚಾದ್ ಈ ಕಾರ್ಯೊಡು ಎನನ್ ಯಾನ್ ತೊಡಗಿಸಾಯೆ. ಎನ್ನ ಎಲ್ಯ ಕಾರ್ಯೊನು 'ಛಂದೋಗತಿ'ತ್ತ ಆರಿಕೆ ಭಾಗೊಡು ಸೇಡಿಯಾಪು ಉಲ್ಲೇಖ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ಉಂದೆನ್ ಓದಿನ ಡಾ. ಕೆ. ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತೆರ್ ಎಂಕ್ ಬರೆಯಿನ ಕಾಕಜಿಡ್.

'ಹೂವಿನಿಂದ ನಾರು ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಹೋಯಿತು' ಪಂಡ್‌ದ್ ಕುಶಾಲ್‌ದ ಪಾತೆರ ಬರೆದಿತ್ತೆರ್. ಕಾರಂತೆರ್‍ನ ಈ ಪಾತೆರ ನಿಜವಾದ್‌ಲಾ ಸತ್ಯಂದ್ ಇನಿ ಎಂಕ್ ತೆರಿಯೊಂದು ಉಂಡು. ಸೇಡಿಯಾಪುದಾರ್‍ನ ಒಡನಾಟ ಎನ್ನ ಪಾಲ್‌ಗ್ ಧನ್ಯತೆದ ಕ್ಷಣಕ್ಕುಲು.

ಉಪನ್ಯಾಸಕ ವೃತ್ತಿಗ್ ಪೊಸತಾದ್ ಸೇರಿನ ಸಮಯೊಡು ಪಾಠದ ವಿಷಯೊಡು ಎದುರಾಯಿನ ಸಮಸ್ಯೆಲೆನ್ ಆರ್ ಪರಿಹರಿಸವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ಕಾವ್ಯೊಡು ಬರ್ಪುನ 'ಇಟ್ಟಿಗೆಯ ಸುಟ್ಟವನ್' ಪನ್ಪಿ ಪ್ರಯೋಗದ ಬಗೆಟ್ ಎಂಕ್ ಬತ್ತಿನ ಸಂಶಯೊನು ಕಿಟೆಲ್ ನಿಘಂಟ್‌ದ ಆಧಾರೊಡು ಪರಿಹರಿಸಯಿನ ನಿಜವಾದ್ ಮೆಚ್ಚೊಡ್ಚಾಯಿನವು. ಈ ಪ್ರಯೋಗದ ಬಗೆಟ್ ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್‍ನಕುಲು ಬೋಡಾಯಿನಾತ್ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಚಿಂತನೆನ್ ಕೊರುಂಡಲ ಸೇಡಿಯಾಪುದಾರ್‍ನ ಚಿಂತನೆ ವಿಶಿಷ್ಟಲಾ-ಒಪ್ಪೊಡಾಯಿನಲ ಆದುಂಡು. ಸೇಡಿಯಾಪುದರೆಡ ಪಾತೆರ್‍ನಗ ನಿಜವಾದ್‌ಲಾ ಆರೆನ ಶಬ್ದ ಜಿಜ್ಞಾಸೆ ತೆರಿಯುಂಡು. ಅರ್ಥ

ಸ್ವಾರಸ್ಯ ತೆರಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಒನಸ್ ಮಲ್ಪುನಗ ಬಲಸಿನ ಕಜಿಪುದ ಪುದರ್, ಆ ಪುದರ್ ಬತ್ತಿನ ರೀತಿ ಚರ್ಚೆದ ವಿಷಯ ಆದಿತ್ತ್ಂಡ್. ಕೇಂಡಿನ ಪದ್ಯ ವಾ ರಾಗೊನು ಆಧಾರವಾದಿತ್ತಿನವು ಪನ್ಪಿ ಸಂಗತಿನ್‌ಲಾ ಪನೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಕೆಲವು ಸರ್ತಿ ಆರೆನ ಇಲ್ಲಡೆ ಸಸ್ಯವಿಜ್ಞಾನಿ ಪಳ್ಳತ್ತಡ್ಕ ಕೇಶವಭಟ್ಟೆರ್ ಬರೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಅಪಗ ಅಕ್‌ಲೆನ ಪಾತೆರ ಕತೆನ್ ಕೇನುನವ್ವೇ ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲ ತಮ್ಮನ ಆದಿತ್ತ್ಂಡ್. ಅಪಗ ಕೇಶವ ಭಟ್ರ್ ಒಂಜಿ ಪಾತೆರ ಪಂಡ್‌ದಿತ್ತೆರ್. 'ನೋಡು, ಇಷ್ಟೊಂದು ವಿದ್ವತ್,ಪ್ರತಿಭೆ ಮೇಳೈಸಿದ ಈ ಹಿರಿಯರ ಯೋಗ್ಯತೆ ಏನು ಎಂಬುದು ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಅರ್ಥ ಆಗಿಲ್ಲ ?

ಅಪ್ಪಟ ಗಾಂಧಿವಾದಿಯಾದಿತ್ತಿನ ಆರ್ ಸತ್ಯನಿಷ್ಠೆ, ಸರಳತೆನ್ ಜೀವನೊದ ಧರ್ಮ ಪಂಡ್‌ದ್ ತೆರಿನಾರ್. ಪದವಿ-ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಾದ್ ಅಧಿಕಾರೊಡು ಇತ್ತಿನಕುಲೆನ ಪಿರವುಡು ಪೋಯಿನಾರ್ ಅತ್ತ್. ಸತ್ಯೊನು ಧೈರ್ಯೊಡು ಪನ್ಪಿ ಗಟ್ಟಿ ಮನಸ್ಸ್ ಆರ್ನವು. ಕೆಲವೊಂಜಿ ಮಲ್ಲ ವ್ಯಕ್ತಿಲೆನ ಎಲ್ಯ ಮನಸ್ಸ್‌ನ್ ಬೇಜಾರ್‌ಡ್ ಪನೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಎನ್ನ ಒರ್ತಿ ಸೋದರಿ ಮಾನಸಿಕ ಕಾಯಿಲೆಡ್ ಇತ್ತಿನ ಪೊರ್ತು ಅವು. ಈ ವಿಷಯೊನು ಸೇಡಿಯಾಪುದರೆಡ ಪಂಡಿನಪಗ ಅಯಿಕ್ ಬೋಡಾಯಿನ ಮರ್ದ್- ಚಿಕಿತ್ಸೆದ ಕ್ರಮೊನು ಪಂಡಿನಾರ್. ಆರ್ ಬರೆಯಿನ ಕಾಕಜಿಡ್‌ಲಾ ಅಲೆನ ಆರೋಗ್ಯದ ಬಗೆಟ್ ವಿಚಾರ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಆರ್ ಎನನ್ ಆರ್ನ ಮಗಳ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ತೂವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಅವೆನ್ ಯಾನ್ ಏಪೆಲ ಮರಪ್ಪರೆ ಸಾದ್ಯ ಇಜ್ಜಿ. ಆರ್ ಬರೆಯಿನ ಪ್ರತಿಯೊಂಜಿ ಬರವುಡುಲಾ 'ನಿನ್ನ ಮೇಲೆ ಭಗವಂತನನುಗ್ರಹವಿರಲಿ ಮಗಳೇ' ಪನ್ಪಿ ಪಾತೆರೊಡು ಮುಕ್ತಾಯ ಆವೊಂದಿತ್ತ್ಂಡ್.

ಯಾನ್ ಕಾಸರಗೋಡುಡು ಉಪನ್ಯಾಸಕಿಯಾದ್ ಸೇರಿ ಬೊಕ್ಕ ಒರ ಎಂ.ಎ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಲೆನ್ ಮಣಿಪಾಲೊದ ಅರೆನ ಕ್ವಾಟ್ರಸ್‌ಗ್ ಲೆತೊಂದು ಪೋದಿತ್ತೆ. ಎಂಕ್ಲೆನ ತಂಡೊಡು ಇತ್ತಿನ ಮಿನಾಕ್ಷಿಗ್ ಮದಿಮೆ ಆದ್ ಎಲ್ಯ ಬಾಲೆಲಾ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಎನ್ನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಲೆನ್ ಮೊಕುಲು ಮಾತ 'ಎನ್ನ ಜೋಕುಲು' ಪಂಡ್‌ದ್ ಸೇಡಿಯಾಪುದರೆಗ್ ಪರಿಚಯ ಮಲ್ತೆ. ಅಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಮೀನಾಕ್ಷಿ ಒಂಜಿ ಬಾಲೆದ ಅಪ್ಪೆ ಪಂಡೆ. ಆಯಿಕ್ ಆರ್ 'ಓಹೋ ಅಂಚಾಂಡ ನಿಕ್ಕೊರ್ತಿ ಪುಳ್ಳಿಲಾ ಆಂಡ್' ಪಂಡ್‌ದ್ ತೆಲಿಪಾವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಅಂಚಿತ್ತಿನ ಏತೊ ತೆಲಿಪುನ ಪ್ರಸಂಗೊಡ್ದು ಯಾನ್ ಒರಿ ಪಂಡಿತೆ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್ ಪನ್ಪಿ ಸಂಗತಿ ತೆರಿದ್ ಬರೊಂದಿತ್ತ್ಂಡ್.

ದೃಷ್ಟಿದೋಷೊದ ಬಂಗೊಡು ಇತ್ತಿನ ಆರ್ ಪತ್ರಿಕೆಲೆನ್ ಓದರೆ ಕೋಣೆದ ಕಂಡಿದ ಬಾಕಿಲ್‌ನ್ ಅರ್ಧ ದೆತ್‌ದ್ ಕಷ್ಟೊಡು ಓದೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಬೊಕ್ಕ ಬೊಕ್ಕ ಪುಳ್ಳಿನ ಸಹಾಯೊಡು ಸುದ್ದಿ ತೆರಿಯೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಪುಳ್ಳಿಗ್‌ಲಾ ಅಜ್ಜೆರ್ ಪಂಡ ಬಾರಿ ಪ್ರೀತಿ.

ಬೊಲ್ದುದ ಖಾದಿದ ಅಂಗಿಕುಂಟು ಪಾಡೊಂದು ಇತ್ತೆರ್. ಆರೆನ ಇಲ್ಲಡೆ ಪೋಯಿನಾತ್ ಸರ್ತಿ ಜಾಲ್‌ಡ್ ಇತ್ತಿನ ಜಾಜಿದ ದೈಯಿಟ್ ಅರಳಿನ ಜಾಜಿನ್ ತರೆಕ್ಕ್ ದೀವೊಂದು ಇತ್ತೆ. ಎನ್ನ ತರೆಟ್ ಜಾಜಿ ತೂಯಿಸತಿಗೆ ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ದಕುಲು ಸೇಡಿಯಾಪುದರೆನ ಇಲ್ಲಡೆ ಪೋದಿತ್ತರ

ಪಂಡ್‌ದ್ ಕೇನೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಎಂಕ್ ಸೇಡಿಯಾಪು ಬೊಕ್ಕ ಅರೆನ ಇಲ್ಲ್ ನೆನೆಪಾಯಿಸತ್ತ್‌ಗ್ ಜಾಜಿದ ಬೊಲ್ದು ಬೊಕ್ಕ ಅಯಿತ್ತ ಪರಿಮಳ ನೆನಪಾಪುಂಡು. ಸೇಡಿಯಾಪು ಪಂಡ ಪ್ರತಿಭೆ ಬೊಕ್ಕ ಪಾಂಡಿತ್ಯೊದ ಸಂಗಮ ಸ್ಥಾನ. ಪ್ರಾಯೊದ, ಅನಾರೋಗ್ಯದ ಪೊರ್ತುಡುಲಾ ಅರೆನ ಅಧ್ಯಯನಶೀಲತೆ, ಜಿಜ್ಞಾಸೆದ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಜವನ್ಯೆರೆನ್‌ಲಾ ನಾಚುನಂಚಿನವು. ಬೇತೆ ಬೇತೆ ವಿಷಯೊಡು ಅರೆಗ್ ಇತ್ತಿನ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಆವೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ತುಳುನಾಡ್ದ ಪಂಡಿತ ಪರಂಪರೆದ ಮಣಿಯಾದ್ ಸ್ವಂತ ಅಧ್ಯಯನೊಡು ಬೆಳಗಿನ ಅರೆನ ಬದ್‌ಕ್ ಮಲ್ಲ, ಬರವುಲಾ ಮಲ್ಲ.

ತುಳುನಾಡ್‌ಗ್ ಪುದರ್ ಕೊನತಿನ ಬೊಲ್ಪು ಸೇಡಿಯಾಪು

● ಡಾ. ಧನಂಜಯ ಕುಂಬ್ಳೆ

ಬದ್ಕ್‌ಡ್ ಬತ್ತಿನ ಕಷ್ಟೊಗು ಬೇಜಾರಾವಂದೆ, ಒಟ್ಟಿಗ್ತಿನ ವಿದ್ವಾಂಸೆರೆನ ಮೋಕೆದ ಪುಗರ್ತೆದ ಪಾತೆರೊಗು ಗರ್ವ ಪಡಂದೆ ಏಪಲಾ ಮನಸ್‌ನ್ ಚಿಂತನೆದ ಸುದೆಟ್ ಮುರ್ಕಾದ್ ಅಯಿತ್ತ ಮರ್ಮನ್ ಪತ್ತಿನ ತಪಸ್ವಿ ಸೇಡಿಯಾಪುದಾರ್. ವಿಚಾರೊದ ಬೇರ್‌ನ್ ನಾಡೊಂದು ಪೋಪಿನ ಅಧ್ಯಯನೊದ ಸಾದಿ, ಶಿಸ್ತ್‌ದ ಚಿಂತನೆ, ಬೋಡಾಯಿನಾತೇ ಪಾತೆರದ ಪೊರ್ಲು ಇಂದನ್ ಸ್ವಭಾವೊಡೇ ಪಡೆಯಿನ ಪಂಡಿತೆರ್ ಇಂಬೆರ್.

1922ಡ್ದ್ ಬರೆಯೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತಿನ ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ರೆನ ಬರವುದ ಬೆನ್ನಿನ್ ಮೂಜಿ ಬಗೆಟ್ಟ್ ತೂವೊಲಿ.

1. ಸೃಜನಶೀಲ ಸಾಹಿತ್ಯೊ
2. ಶಾಸ್ತ್ರೊಗ್ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿನವು
3. ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಯಿನವು

ಅರೆನ ಸೃಜನಶೀಲ ಬೆನ್ನಿದ ವಿಭಾಗೊಡು ಆರ್ ಬರೆಯಿನ ಕಬಿತೆ, ಕತೆ ಅಂಚೆನೇ ವಿಚಾರ ಪ್ರಪಂಚ ಪುಸ್ತಕೊದ ಕೆಲವು ಬರವುಲೆನ್ ಸೇರ್ಸಾವೊಲಿ. ಅರೆನ ಕಬಿತೆದ ಗೊಂಚಿಲ್ಡ್ ಕಥನ ಕವನೊ, ಜೋಗುಳೊ, ಭಾವಗೀತೆಲು, ಖಂಡಕಾವ್ಯೊ ಇಂಚ ಸುಮಾರ್ ರೀತಿದ ಕಾವ್ಯ ಪ್ರಕಾರೊದ ವೈವಿಧ್ಯಲುಲ್ಲ. ಊರ್ದ ನಾಯಿದ ಧೈರ್ಯೊದ ಬಿರ್ಸಾತಿಗೆನ್, ಕಡೆಕ್ ದನಿಡ್ದ್ ಸೈಪಿನ ದುರಂತದ ಕತೆನ್ ಪನ್ಪಿ 'ನಾಯ ನಡತೆ' ಖಂಡಕಾವ್ಯೊ ಅತ್ತಂದೆ ಕೃಷ್ಣಾಕುಮಾರಿ, ಕಾಡಸಂಪಿಗೆ, ಎಣ್ಣೆ ಹೊಯ್ಯಮ್ಮ ದೀಪಕ್ಕೆ ಇಂಚಿನ ಕನ್ನಡೊಡು ಪುದರ್ ಪೋಯಿನ ಕಬಿತೆಲೆನ್ ಇಂಬೆರ್ ಬರೆತೆರ್.

ಚೆನ್ನೆಮಣೆ ಕಥೆ ತುಳುನಾಡ್ದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ತಂಪುಡ್ ಅರಳ್ದ್‌ನ ಕಥೆ. ವಿಚಾರ ಪ್ರಪಂಚ

ಆರೆಗ್ ಪಂಪ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಕೊನತಿ ಕೊರಿ ಗ್ರಂಥೊ. ಸಾಹಿತ್ಯೊ, ಭಾಷೆ, ಕಲೆ, ವ್ಯಕ್ತಿ, ನಾನಾ ವಿಚಾರ ಪನ್ಪಿ ಐನ್ ಭಾಗೊಡ್ ಸುಮಾರ್ 72 ಲೇಖನೊಲು ಉಂಡು. ಕನ್ನಡೊ ಸಾಹಿತ್ಯೊದ ವ್ಯಾಕರಣೊದ ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ಚರ್ಚೆಲೆನ್ ಶುರು ಮಲ್ತಿನ ಲೇಖನೊಲು ನೆಟ್ಟುಂಡು. ಭಾನುಮತಿಯ ನೆತ್ತ, ಪಂಚಮೀ ವಿಭಕ್ತಿ, ನೆತ್ತ ಮತ್ತು ಮುತ್ತು, ಗಮಕ ಸಮಾಸ, ಪದಭೇದಗಳು ಇಂಚಿತ್ತಿ ಗಂಭೀರ ವಿಚಾರೊದ ಮಿತ್ತ್ ಸೇಡಿಯಾಪುದಾರ್ ಬರೆತೆರ್. ಒಟ್ಟಿಗೆ ಇಡ್ಲಿದ ಮಿತ್ತ್‌ಲಾ ಬರೆತೆರ್. ಉಡುಪಿದ ಕು.ಶಿ. ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ರ್ ಈ ಗ್ರಂಥೊನ್ ಓದ್‌ದ್ ಇಂಚ ಬರೆಪೆರ್ 'ತಥ್ಯದರ್ಶನಕ್ಕಾಗಿ ಜೀವನವನ್ನೇ ಮುಡುಪಿಟ್ಟ, ಋಜುಮಾರ್ಗದ ಅನ್ವೇಷಣಾ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಬಳಸಿ ಸಕ್ರಿಯ ಪರಿಶ್ರಮ ಮತ್ತು ಶಾರೀರಿಕ ಪ್ರತಿಕೂಲಗಳಿಗೆ ಸಡ್ಡು ಹೊಡೆಯದೆ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಭಾಷೆಯ ಸೂಕ್ಷ್ಮಾತಿಸೂಕ್ಷ್ಮ ಪದರುಗಳನ್ನೂ ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಕಾಣಲೂ ಕಾಣಿಸಲೂ ಹವಣಿಸಿದ ಧೀರೋದಾತ್ತ ಚಿಂತಕನ ದರ್ಶನ ಇಲ್ಲಿದೆ'.

ಶಾಸ್ತ್ರೊ ಸಾಹಿತ್ಯೊಡು ಸೇಡಿಯಾಪುದಾರೆನ ಬರವಣಿಗೆದ ತೂಕ ಒಂತೆ ಹೆಚ್ಚನೇ. 'ಮಿತಂ ಚ ಸಾರಂ ಚ ವಚೋ ಹಿ ವಾಗ್ಮಿತಂ'ಂದು ಶ್ರೀಹರ್ಷನ ಪಾತೆರ. ಅಂಚಿನ ವಾಗ್ಮಿತೆಗ್ ಎಡ್ಡೆ ನಿದರ್ಶನೊ ಸೇಡಿಯಾಪುದಾರೆನ ಛಂದೋಗತಿ. ಕನ್ನಡ ಛಂದಸ್ಸ್‌ದ ಪ್ರಾಸ, ಯತಿ, ಲಯೊ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಸುಮಾರ್ ಸಂಗತಿಲೆನ ಮಿತ್ತ್ ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್ ಒಪ್ಪಿಲೆಕ ವಿಚಾರನ್ ಮಂಡನೆ ಮಲ್ತಿನ ಕೃತಿ ಉಂದು. ಉಂದು ಅತ್ತಂದೆ ಕನ್ನಡೊ ವ್ಯಾಕರಣೊಗ್ ಸೇರ್‌ನ ಶಬ್ದಾರ್ಥ, ಶಬ್ದಕೋಶ, ಛಂದಶ್ಶಾಸ್ತ್ರ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಂಶೋಧನೆಗ್ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿನ್ ಸುಮಾರ್ ಬೂಕುಲೆನ್ ಬರೆತೆರ್.

ಸೇಡಿಯಾಪುದಾರೆನ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಬರವುದ ಭಾಗೊಡು ಆರ್ ಮುಟ್ಟದ ದೋಸ್ತಿಲೆಗ್ ಬರೆಯಿನ ಕಾಕಜಿಲು ಬುಕ್ಕ ಆರೆನ ಆತ್ಮ ವೃತ್ತಾಂತ ಬರವುನ್ ಸೇರ್ಸಾವೊಲಿ. ಕಾರ್ಕಳೊದ ಎಂ. ರಾಮಚಂದ್ರೆರ್ ಸಂಪಲ್ತಿನ 'ಪತ್ರಾವಳಿ', ಏರ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಆಳ್ವೆರ್ ಸಂಪಲ್ತಿನ 'ಪತ್ರಗಳು ಚಿತ್ರಿಸಿದ ಸೇಡಿಯಾಪು' ಪತ್ರೊ ಸಾಹಿತ್ಯೊಗ್ ಸಂಬಂಧಿತಿನ ಕೃತಿಕುಲಾಂಡ, ವೈದೇಹಿ ಸಂಪಲ್ತಿನ 'ಸೇಡಿಯಾಪು ನೆನಪುಗಳು', ಸ್ವತಃ ಸೇಡಿಯಾಪುದಾರೇ ಬರೆಯಿನ 'ಸಂಕಲ್ಪ ಅತ್ತಂಡ್ ದೈವಲೀಲೆ' ಪನ್ಪಿ ಜೀವನವೃತ್ತಾಂತ ಈ ಭಾಗೊಡು ಬರ್ಪ. ಮಾಮಲ್ಲ ವಿದ್ವಾಂಸೆರಾಯಿನ ಸೇಡಿಯಾಪುದಾರ್ ನಿತ್ಯೊದ ಬದ್‌ಕ್‌ಡ್ ಏತ್ ಮಲ್ಲ ಮನುಷ್ಯೆರಾದ್‌ತ್ತೆರ್ ಪನ್ಪಿನವು ಆರ್ ಬರೆಯಿನ ಕಾಕಜಿಲೆಡ್ ತೋಜಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಆರೆನ ಜೀವನಪ್ರೀತಿ, ಮನುಷ್ಯ ಸ್ನೇಹೊಗು ಈ ಕಾಕಜಿಲು ಸಾಕ್ಷಿ ಪನ್ಪ.

ರಸಪುಷ್ಟವಾಯಿನ ಸೃಜನಶೀಲ ಕೃತಿಕ್ಕುಲೆನ್ ಕೊರ್ದು, ಪಾಂಡಿತ್ಯಪೂರ್ಣವಾಯಿನ ಶಾಸ್ತ್ರೊಗ್ರಂತೊಲೆನ್ ಬರೆಯಿನ, ಮನುಷ್ಯತ್ವೊದ ಪ್ರೀತಿನ್ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಬರವಣಿಗೆಡ್ ಅರ್ಲಯಿನ ಸೇಡಿಯಾಪು ನಮ್ಮ ತುಳುನಾಡ್‌ಗ್ ಪುದರ್ ಕೊನತಿನ ಬೊಲ್ಪು.

ಬಾಲೆ ಮನಸ್ಸ್‌ದ ಮಲ್ಲ ಬೆನ್ನಿದ ಚಿಂತಕೆ–ಸೇಡಿಯಾಪು

● ಟಿ.ಎ.ಎನ್. ಖಂಡಿಗೆ

ಸಾಹಿತ್ಯೊ, ಬಾಸೆ, ಕಲೆ, ಸಂಶೋಧನೆ ಇಂಚ ಮಾತ ಮರ್ಗೆಲ್‌ಡ್ ಬೆಂದ್‌ನ ಸೇಡಿಯಾಪುದಾರ್ ಎಂಕ್ ಪೊಲಬಾಯಿನೆ ಆರೆನ 'ಎಣ್ಣೆ ಹೊಯ್ಯಮ್ಮ ದೀಪಕ್ಕೆ' ಪನ್ಪಿನ ಕಬಿತೆದ ನೆವನೊಡು. ಆರ್ ಎಡ್ಡೆ ವಿಚಾರೊ ಓಲು ಇತ್ತಿಂಡಲಾ ಅವೆನ್ ದೆತ್ತೊಂದು ಅಯಿಕ್ ಆರೇನನೇ ಆಯಿನ ಬುದ್ಧಿ ಕಣ್ಣ್‌ದ ನೋಟೊನು ಕೊರ್ತೆರ್. ನಮ್ಮ ಕೂಡುಕಟ್ಟ್‌ದ ಪರಪೊಕುದ ಎಡ್ಡೆ ವಿಚಾರೊಲೆಗ್ ಆರ್ ಕಣ್, ಕೆಬಿ ಮುಚ್ಚಾಂದೆ ಬದುಕಿನಾರ್. ಅಂಚನೆ ನಮ್ಮ ಕೂಡು ಕಟ್ಟ್‌ಡ್ತಿನ ಅಮಾನವೀಯೊ ವಿಚಾರೊಲೆಗ್, ಅಸತ್ಯೊದ ಸಂಗತಿಲೆಗ್ ಬೆರಿಪಾಡಿನಾರತ್ತ್. ಅಂಚಿನ ಸಂಗತಿಲ್ ಬನ್ನಗ ದುಂಬು ಪಿರ ತೂವಾಂದೆ ಅವೆನ್ ದೆರ್ತ್ ಪತ್ತ್‌ದ್ ತೋಜಾದೆರ್.

ಯಾನ್ ಪಿ.ಜಿ. ಮಲ್ಪುನ ಸಮಯೊಡು ಆರೆನ ಕೆಲವು ಕಿನ್ಯ ಕಿನ್ಯ ಬರವು ಓದೊಂದಿತ್ತೆ. ಅಯಿಟ್ ಆರೆನ ಸಂಶೋಧನೆದ ಗುಂಡಿ, ಆಗೆಲ ಎತ್ತರ ಗೊತ್ತಾಂಡ್. ಆರೆನ ಸಂಶೋಧನೆಡ್ ಎಂಕ್ ಬಾರೀ ಕುಸಿ ಕೊರಿನವು ಪಂಡ 'ತಾಳಿ' ಸಬ್ದದ ವಿಮರ್ಶೆ. ಈ ತಾಳಿ ಪನ್ಪಿನ ಸಬ್ದ 'ತಲಿಗೆ' ಪನ್ಪಿನ ಸಬ್ದೊಡ್ದ್ ಬತ್ತಿನವು. 'ತಲಿಗೆ' ಪಂಡ ವನಸ್‌ದ ಬಟ್ಟಲ್. ತಾಳಿ ಕಟ್ಟುನೆ ಪಂಡ ಬುಡೆದಿಗ್ ಅಡಿಪಿಲ್ಲ್‌ದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಕೊರ್ಪಿನೆಂದ್ ಅರ್ಥೊ. ಉಂದು ಸೇಡಿಯಾಪು ದಾರೆನ ವಿಚಾರೊ. ಇಂಚನೆ 'ಅತ್ತಿಗೆ', 'ಇಡ್ಲಿ' ಪನ್ಪಿನ ಸಬ್ದುಲೆನ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಬಾರಿ ಪೊರ್ಲುಂಡು. ನಮೊ ದಿನಾಲ ಇಡ್ಲಿ ತಿಂದೊಂದು ಇತ್ತ್‌ಂಡಾಲ 'ಇಡ್ಲಿ' ಸಬ್ದೊದ ಮೂಲೊ ಗೊತ್ತಿಜ್ಜಿ. ಆಯೆನ್ ತೆರಿಯೊಡಾಂಡ ಸೇಡಿಯಾಪುನ ವಿಚಾರೊ ಪ್ರಪಂಚೊ ಓದೊಡು. ಇಂಚ ಕನ್ನಡ ಸಂಶೋಧನೆಗ್ ಪೊಸ ಮರ್ಗೆಲ್‌ತೋಜಾದ್ ಕೊರಿನಾರ್ ಆರ್.

'ಆರ್ಯ–ದ್ರಾವಿಡ' ಚರ್ಚೆ ನಮ್ಮ ಇತಿಹಾಸೊಡು ಮಲ್ಲ ನಡುಕೊನು ಉಂಡು ಮಲ್ತ್‌ತ್ತಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆಯೆತ ಬಗ್ಗೆ ಸೇಡಿಯಾಪುದಾರೆನಂಚ ನಿಖರವಾಯಿನ ಆಧಾರೊ ಕೊರ್ದು ಜವಾಬು ಕೊರಿನಕುಲು ಬೇತೆ ಏರ್ಲಾ ಇಜ್ಜೆರ್. ಆರ್ಯೆರ್ ಅವೊಂಜಿ ಜನಾಂಗೊ ಅತ್ತ್. ಅವು ಸುಸಂಸ್ಕೃತ ವರ್ಗೊ. ಲೋಕೊಡು ಬೆನ್ನಿಸುರು ಮಲ್ತ್‌ತ್ತಿನಕುಲು ಆಯೆರ್. 'ಆರ್ಯ' ಪಂಡ ಬದುಕುನ ಪೊಸ ಸಾದಿನ್ ನಾಡ್ದ್ ಪತ್ತಿನಕುಲು ಪಂಡ್‌ದ್ ಅರ್ಥೊ. ಉಂದು ಸೇಡಿಯಾಪುದಾರೆನ ಅಭಿಪ್ರಾಯೊ. ಇಂಚಿನ ಧೈರ್ಯೊನ್ ಬೇತೆ ಏರ್ಲಾ ಮಲ್ತ್‌ತ್ತಿಜೆರ್. ಅಂಚನೆ 'ಭಾನುಮತಿನ ನೆತ್ತೆ' ಪನ್ಪಿನ ಆರೆನ ಬರಹನು ಓದಿನ ಬೊಕ್ಕ ಅಯಿಕ್ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿನ ಮಸ್ತ್ ಓದಿಯರೆ ಸುರು ಮಲ್ತ್‌ನಿ. ತುಳುದ ವಿಶಿಷ್ಟವಾಯಿನ 'ಎ'ಕಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಆರೆನ ಅಕೆಲ್ ಮಲ್ಲ ಸೋಜಿಗದ ಸಂಗತಿಯಾದ್ ತೋಜುಂಡು.

ಸಾಹಿತ್ಯೊದ ಮರ್ಗೆಲ್‌ಡ್‌ಲಾ ಆರೆನ ಕತೆ, ಕಬಿತೆಲ್ ಎನ್ನ ಅಕಲ್‌ನ್ ಮಲ್ಲೆ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ್. ಆರ್ ಬರೆಯಿನ 'ನಾಗರಬೆತ್ತ', 'ನಾಯಿ ನಡತೆ' ನರಮಾನ್ಯನ ಪುಡೆವುದ

ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಮರ್ಗೆಲೆನ್ ತೋಜಾದ್ ಕೊರ್ತ್ಂಡ್. 'ಸಾಹಿತ್ಯೊ ರಚನೆ' ಪನ್ಪಿನವು ಜೋಕ್ಲಾಟಿಕೆ ಅತ್ತ್ ಪನ್ಪಿನವು ಆರೆನ ಪಾತೆರ. 'ಹೆಚ್ಚು ಬರೆದವನಲ್ಲ...' ಪನ್ಪಿನ ಆರೆನ ಕಬಿತೆದ ಸಾಲುಲೆನ್ ಎನ್ನ ಡೈರಿದ ಸುರುತ ಪಾಲೆಡ್ ಬರೆದ್ ದೀತೆ.

ಸೇಡಿಯಾಪುದಾರ್ ಪೇರ್‌ಮನಸ್ಸ್‌ದ ಸಾಹಿತಿ. ಒವ್ವೆ ವಾದ ವಿವಾದಗ್‌ಲೆಗ್ ತಿಕ್ಕಂದೆ, ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯೊದ ಪಂಡಿತೆರೆ ಪರಂಪರೆಡ್ ಬತ್ತಿನ ಮಲ್ಲ ಪರ್ವತೊ. ನಮೊ ದಿನಾಲಾ ನೆಂಪು ಮಲ್‌ಪೊಡಾಯಿನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವೊ ಸೇಡಿಯಾಪು. ಸಂಶೋಧನೆದ ಸಾದಿ, ಆಯೆತ ಪೊರ್ಲು ತಿರ್ಲ್ನ್ ನಮಕ್ಕ್ ತೋಜಾದ್ ಕೊರ್‌ನಾರ್. ಆರೆನ ಅಕೇರಿದ ಸಮಯೊಡು ಆರೆಗ್ ಕಣ್ಣ್ ತೋಜಾಂದೆ ಆದಿತ್ತಿಂಡಲಾ, ಕನ್ನಡೊ ಸಂಶೋಧನೆದ ಸಾದಿಗ್ ಪೊಸ ಕಣ್ಣ್ ಕೊರ್‌ನಾರ್ ಸೇಡಿಯಾಪು.

ಸೇಡಿಯಾಪು ಕೃತಿಕ್ಕುಲು

1. ಚಂದ್ರಖಂಡ ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಸಣ್ಣ ಕಾವ್ಯಗಳು
2. ಪಳಮೆಗಳು
3. ಕನ್ನಡ ವರ್ಣಗಳು
4. ಗಮಕ ಸಮಾಸ
5. ಕೆಲವು ದೇಶನಾಮಗಳು
6. ತಥ್ಯ ದರ್ಶನ
7. ಛಂದಃಶಾಸ್ತ್ರ
8. ಛಂದೋಗತಿ
9. ಛಂದಃಶಾಸ್ತ್ರ
10. ಕನ್ನಡ ಛಂದಸ್ಸು
11. ಲೇಖನ, ಪತ್ರ, ಶಬ್ದಕೋಶ ಇತ್ಯಾದಿ

ಸೇಡಿಯಾಪು ಜೀವನೊದ ಮುಖ್ಯ ಘಟನೆಲು

1902 ಜೂನ್ 8	–	ಜನನ
1916–17	–	ವಿದ್ಯಾರಂಭ
1918–19	–	ಹೈಸ್ಕೂಲು
1921	–	ಅಧ್ಯಾಪನ (ವೀರಕಂಭ ಶಾಲೆ)
1925	–	ಮದಿಮೆ
1927	–	ವೈದ್ಯವೃತ್ತಿ (ಕುಡ್ಲ)
1928	–	ವಿದ್ವಾನ್ ಪದವಿ (ಮದರಾಸು ವಿ.ವಿ.)
1929–50	–	ಕನ್ನಡ ಪಂಡಿತೆರ್ (ಎಲೋಶಿಯಸ್ ಹೈಸ್ಕೂಲ್)
1950–50	–	ಕನ್ನಡ ಟ್ಯೂಟರ್ (ಎಲೋಶಿಯಸ್ ಕಾಲೇಜು)
1956–57	–	ಕನ್ನಡ ಉಪನ್ಯಾಸಕ
1957	–	ನಿವೃತ್ತಿ
1964	–	ಕುಡ್ಲಡ್ದ್ ನಾಗಪುರಕ್ಕ್
1964–1966	–	ನಾಗಪುರ ವಾಸ
1966–1969	–	ಮೈಸೂರು
1969–1971	–	ಬೆಂಗಳೂರು
1971–1996	–	ಮಣಿಪಾಲ
1996–ಜೂನ್8	–	ಮರಣ

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥೊಲು

1. **ಸೇಡಿಯಾಪು ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ಟ**, ಎಂ. ರಾಮಚಂದ್ರ
   ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡಮಿ
2. **ಸೇಡಿಯಾಪು**, ಪಾದೆಕಲ್ಲು ವಿಷ್ಣುಭಟ್ಟ
   ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಗೋವಿಂದ ಪೈ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರ, ಉಡುಪಿ
3. **ಪಂಡಿತವರೇಣ್ಯ**, ಪಾದೆಕಲ್ಲು ವಿಷ್ಣುಭಟ್ಟ
   ಸೇಡಿಯಾಪು ಜನ್ಮಶತಮಾನೋತ್ಸವ ಸಮಿತಿ
   ಆರ್.ಆರ್.ಸಿ., ಉಡುಪಿ
4. **ಚಂದ್ರಖಂಡ ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಸಣ್ಣ ಕಾವ್ಯಗಳು**
   ಸೇಡಿಯಾಪು ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ಟ, ಶ್ರೀ ಭುವನೇಂದ್ರ ಕಾಲೇಜು, ಕಾರ್ಕಳ
5. **ಛಂದೋಗತಿ, ಸೇಡಿಯಾಪು ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ಟ**
   ಗೀತಾ ಬುಕ್ ಹೌಸ್, ಮೈಸೂರು
6. **ಪಳಮೆಗಳು, ಸೇಡಿಯಾಪು**
   ವಸಂತಮಾಲಿಕೆ, ಮಂಗಳೂರು
7. **ಪತ್ರಗಳು ಚಿತ್ರಿಸಿದ ಸೇಡಿಯಾಪು**
   ಏರ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಆಳ್ವ
   ಆರ್.ಆರ್.ಸಿ., ಉಡುಪಿ

ತುಳುವೆರೆನ ಮನಸ್ಸ್‌ಡ್ ಇಪ್ಪುನ ಇಂಚಿನ ಐತಿಹ್ಯೊದ ಕತೆನ್ ಪತೊಂದು ಕಾವ್ಯವಾದ್ ಮುಡೆಯಿನ ರೀತಿಯೇ ಪೊರ್ಲುರ್. ನಾಯಿದ ಗುಣೊನು ವರ್ಣನೆ ಮಲ್ಪುನಲ್ಪ, ಗುಮ್ಮಣ್ಣಾಳ್ವನ ಹಿಂಸೆದ ದುಷ್ಟಗುಣೊನು ತೆರಿಪಾನಗ, ನಾಯಿನ್ ಕಳೆವೊನ್ನ ದುಃಖೊಡು ಧರ್ಮರಾಯೆರ್ ಕರಗ್‌ನಗ ಸೇಡಿಯಾಪುದಾರ್ ಉಪಯೋಗ ಮಲ್ತಿನ ಕಾವ್ಯ ಭಾಷೆನೇ ಅರೆನ ಪ್ರತಿಭಾಶಕ್ತಿಗ್ ಸಾಕ್ಷಿ. ಬೋಡ್ತುನಾತ್ ಅಲಂಕಾರ, ಸುಭಾಷಿತೊಲೆನ್ ಕಾವ್ಯೊದ ಉಡಲ್‌ಡ್ ಸೇರ್ಸಾದೆರ್.

ಸಾಹಿತ್ಯ-ಸಂಸ್ಕೃತಿತ್ತ ರಚನೆ ಬೊಕ್ಕ ಅಧ್ಯಯನ ಪನ್ಪಿ ರಡ್ಡ್ ಮರ್ಗಿಲ್‌ಡ್‌ಲಾ ಸೇಡಿಯಾಪು ಬೆಂದಿನಾರ್.

ತಿರ್ಲ್ ಇತ್ತಿನ ಸಾಹಿತ್ಯೊಗು ಬಿಲೆ ಉಂಡು ಪನ್ಪುನೆಕ್ಕ್ ಸೇಡಿಯಾಪು ಮಲ್ಲ ಸಾಕ್ಷಿ. ಅರೆನ ಓದುಗ ಅಭಿಮಾನಿ ಬಳಗೊಡ್ದು ತಿಕ್ಕಿನ ಅಭಿನಂದನೆ ಅಪಾರ.

ಯೋಗೀಶ್ ಕೈರೋಡಿ